

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

รายงานการวิจัย

เรื่อง

สภาพ ปัญหาและแนวทางพัฒนาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภารดี อนันต์นารี

HA 0102380

0165159

- 7 พ.ค. 2557

335615

ศูนย์นวัตกรรมกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

พฤศจิกายน 2556

เริ่มบริการ

- 9 ก.ค. 2557

อภิรักษ์นันทนาการ

การวิจัยครั้งนี้ได้รับเงินอุดหนุนจากคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา

ประกาศคุณูปการ

การวิจัยฉบับนี้ เรื่อง สภาพ ปัญหาและแนวทางพัฒนาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (Situations Problems and Guided Development of
Administration Based on ASEAN of School Administrators of Basic Education in the Eastern)
สำเร็จได้ด้วยดีได้รับความกรุณาให้คำปรึกษา แนะนำอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรง
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างดียิ่งจาก ผู้ทรงคุณวุฒิ คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร.เจริญวิษณุ สมพงษ์ธรรม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์ และ
ว่าที่ ร.ต. ดร.อานนท์ สุขภาคกิจ จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่กรุณาให้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพ ปัญหาและแนวทาง
พัฒนาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดร.ชินภัทร ภูมิรัตน
เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดร. กมล รอดคล้าย รองเลขาธิการคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน ดร.สมพ็กร สันติพงษ์ไพศาล ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และทุกท่านที่เป็น
กลุ่มตัวอย่างช่วยตอบแบบสอบถามและให้การสัมภาษณ์ ตลอดจนผู้ที่มีส่วนร่วมช่วยอนุเคราะห์
ทำให้งานเรียบร้อยสำเร็จด้วยดี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภารดี อนันต์นาวิ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสภาพ ปัญหาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ออกสู่อาเซียน จำแนกตามวุฒิการศึกษา ระดับการจัดการศึกษา ขนาดของสถานศึกษา และ เขตพื้นที่การศึกษา รวมทั้งศึกษาแนวทางการพัฒนา 4 ด้าน ได้แก่ 1) การสร้างประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา 2) การขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา 3) การสร้างประชาคมอาเซียนด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 4) การสร้างประชาคมอาเซียนด้านสังคมและวัฒนธรรม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น ตามระดับการศึกษา จำนวน 380 คน ผู้เชี่ยวชาญสำหรับการสัมภาษณ์ จำนวน 17 คน และผู้เชี่ยวชาญสำหรับสนทนากลุ่ม จำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามสภาพและ ปัญหาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และแบบสัมภาษณ์แนวทางการบริหารของผู้บริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ความเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD) การทดสอบค่าที (t -test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เปรียบเทียบ รายคู่โดยวิธี LSD การวิเคราะห์ผลจากการสัมภาษณ์โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการสนทนากลุ่ม (Focus group) การสังเคราะห์แบบอุปนัย (Inductive Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมและ รายด้านอยู่ในระดับปานกลาง
2. เปรียบเทียบสภาพการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตาม วุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านการขับเคลื่อนประชาคม อาเซียนด้านการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามระดับการจัดการศึกษา โดยรวม และรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นการสร้างประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามเขตพื้นที่การศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ทางสถิติ
3. ปัญหาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง
4. เปรียบเทียบปัญหาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนก ตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมและ รายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านการสร้างประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา และ การขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนด้านการศึกษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จำแนกตามเขตพื้นที่ การศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
5. ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 4 ด้าน ได้แก่ ควรพัฒนาการศึกษาของประเทศให้เป็นศูนย์กลางอาเซียนศึกษาในภูมิภาค โดยประสานนโยบายสู่การปฏิบัติ ในระดับสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ควรพัฒนาคุณลักษณะของเยาวชนไทยให้รองรับประชาคมอาเซียน ควรส่งเสริมให้มีการเชื่อมโยงเครือข่ายใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ร่วมกัน โดยส่งเสริมการเป็นแหล่งการเรียนรู้ให้ เกิดประโยชน์แก่นักเรียนและควรจัดให้มีการสร้างประชาคมอาเซียนด้านสังคมและวัฒนธรรมทั้งในระดับ ส่วนกลาง ภูมิภาคและระดับสถานศึกษา

Abstract

The purposes of the study were to investigate and to compare the existing situations and problems of ASEAN Community administration of school administrators in Eastern Part of Thailand, as classified by graduation degree, school educational level, school size, as well as to find out the guidelines for developing ASEAN community administration in schools in 4 aspects: 1) constructing education for ASEAN community 2) supporting education for ASEAN Community 3) constructing educational technologies for ASEAN community 4) constructing social and culture of ASEAN Community. The samples used in this research were 380 teachers in Eastern Part of Thailand derived by stratified random sampling technique (using school education level as strata). The experts used in this research were 17 people for interview, and 10 people for focus groups technique. The research instruments were a 5 rating - scale questionnaire asking about existing situation and problems in developing ASEAN community; and interview questionnaire for gathering the guidelines for developing ASEAN community in schools. Statistical devices used for analyzing the data were mean, standard deviation, *t-test*, One-way ANOVA with paired test of LSD. For guidelines of developing ASEAN community, the researcher used content analysis, focus group technique and inductive synthesis technique. The findings were as follows:

1. The existing situation of administration for ASEAN community in schools in Eastern Part of Thailand, as a whole and by dimensions were rated of at a moderate level.

2. There were no significant differences of existing situations of ASEAN community in schools as classified by graduation degree as a whole and by dimension, except the dimension of supporting education for ASEAN Community was significant difference at .05 level. When classified by school educational level, as a whole and by dimensions, there was non-significant difference at .05 level; except, the dimension of constructing education for ASEAN community, there was significant difference. When classified by school size, as a whole and by dimension, there was significant difference at .05 level. When classified by educational region, as a whole and by dimensions, there was non-significant difference.

3. The problems of ASEAN Community administration of school administrators in Eastern Part of Thailand, as a whole and by dimensions were rated of at a moderate level.

4. There were no significant differences of problems of ASEAN Community administration of school administrators as classified by graduation degree, as a whole and by dimension. When classified by school educational level, as a whole and by dimensions, there was non-significant difference. When classified by school size, as a whole and by dimension, there was significant difference at .05 level, except the dimension of constructing education for ASEAN community and supporting education for ASEAN Community, there was non-significant difference. When classified by educational region, as a whole, there was non-significant difference, respectively.

5. The guidelines for developing ASEAN community administration in schools in 4 aspects were; the developing of education hub of Thailand as the studying center in this region, Connection of school policy and effective practical activities, nurture Thai students to be good ASEAN citizenship, supporting working net work by using educational technologies and learning resources together, as well as constructing ASEAN COMMUNITY, concentrated in social and culture, in central authority, educational regions and schools.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ค
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
คำถามในการวิจัย.....	6
สมมติฐานในการวิจัย.....	7
กรอบความคิดในการวิจัย.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
ขอบเขตของการวิจัย.....	9
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	14
สภาพปัจจุบันของสถานศึกษาภาคตะวันออกเฉียง.....	14
ประวัติของอาเซียน.....	18
การบริหารจัดการศึกษาไทยสู่ประชาคมอาเซียน.....	23
การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน.....	26
ทิศทางการศึกษาไทยกับการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน.....	34
ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย.....	35
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	38
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	42
ขั้นที่ 1 การศึกษาสภาพและปัญหาของการบริหารทางการบริหารของผู้บริหาร	
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียง.....	42

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ขั้นที่ 2 ศึกษาแนวทางพัฒนาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้อาเซียน.....	46
4 ผลการวิจัย.....	48
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	102
สรุปผลการวิจัย.....	102
อภิปรายผล.....	112
ข้อเสนอแนะ.....	124
บรรณานุกรม.....	127
ภาคผนวก.....	132
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	155

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำแนกเป็นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.....	43
2	ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่ของสภาพการบริหารของ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.....	49
3	ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่ของสภาพการบริหารของ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการสร้างประชาคมอาเซียน ด้านการศึกษา.....	50
4	ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่ของสภาพการบริหารของ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการขับเคลื่อนประชาคม อาเซียนด้านการศึกษา.....	51
5	ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่ของสภาพการบริหารของ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการสร้างประชาคม อาเซียนด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา.....	53
6	ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่ของสภาพการบริหารของ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการสร้างประชาคม อาเซียนด้านสังคมและวัฒนธรรม.....	54
7	ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับ ของสภาพการบริหารของผู้บริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามวุฒิการศึกษา.....	56
8	วิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบสภาพการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามวุฒิการศึกษา.....	57
9	เปรียบเทียบรายคู่สภาพการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียง เหนือ จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ด้านการขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนด้าน การศึกษา.....	58
10	ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับ ของสภาพการบริหารของผู้บริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามระดับการศึกษา.....	58

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
11	ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามระดับการศึกษา..... 59
12	ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับ ของสภาพการบริหารของผู้บริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา.... 60
12	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบสภาพการบริหารของผู้บริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา 61
14	เปรียบเทียบรายคู่สภาพการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียง เหนือ จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยรวม..... 62
15	เปรียบเทียบรายคู่สภาพการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียง เหนือ จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ด้านการสร้างประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา... 62
16	เปรียบเทียบรายคู่สภาพการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียง เหนือ จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ด้านการขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนด้าน การศึกษา..... 63
17	เปรียบเทียบรายคู่สภาพการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียง เหนือ จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ด้านการสร้างประชาคมอาเซียนด้าน เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา..... 63
18	เปรียบเทียบรายคู่สภาพการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียง เหนือ จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ด้านการสร้างประชาคมอาเซียนด้านสังคมและ วัฒนธรรม..... 64
19	ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับ ของสภาพการบริหารของผู้บริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา..... 65
20	ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียง เหนือ จำแนกตามสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา..... 66
21	ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่ของปัญหาการบริหารของ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ..... 67

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า	
22	ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่ของปัญหาการบริหารของ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการสร้างประชาคม อาเซียน ด้านการศึกษา.....	68
23	ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่ของปัญหาการบริหารของ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการขับเคลื่อน ประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา.....	69
24	ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่ของปัญหาการบริหารของ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการสร้างประชาคม อาเซียนด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา.....	71
25	ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่ของปัญหาการบริหารของ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการสร้างประชาคม อาเซียน ด้านสังคมและวัฒนธรรม.....	72
26	ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับ ของปัญหาการบริหารของผู้บริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามวุฒิการศึกษา.....	74
27	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบปัญหาการบริหารของผู้บริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามวุฒิการศึกษา.....	75
28	ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับ ของปัญหาการบริหารของผู้บริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามระดับการศึกษา.....	76
29	ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามระดับการศึกษา.....	77
30	ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับ ของปัญหาการบริหารของผู้บริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา.....	78
31	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบปัญหาการบริหารของผู้บริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา.....	79
32	เปรียบเทียบรายคู่ปัญหาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวม จำแนกตามขนาดสถานศึกษา.....	80

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า	
33	เปรียบเทียบรายคู่ปัญหาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการสร้างประชาคมอาเซียนด้านเทคโนโลยีเพื่อ การศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา.....	80
34	เปรียบเทียบรายคู่ปัญหาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการสร้างประชาคมอาเซียนด้านสังคมและวัฒนธรรม จำแนกตามขนาดสถานศึกษา.....	81
35	คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับ ของปัญหาการบริหารของผู้บริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา.....	82
36	ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา.....	83

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบความคิดในการวิจัย.....	8

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษายุคใหม่ เป็นยุคแห่งการแข่งขัน ท่ามกลางสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของกระแสโลกาภิวัตน์ และปัจจัยเงื่อนไขต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกประเทศ โดยสถานการณ์ใหม่ทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและเทคโนโลยีที่ถูกระบุกำหนดโดยกติกาในสากลโลก ทำให้สังคมโลกตกอยู่ในสภาวะการแข่งขันมากขึ้น การพัฒนาประเทศให้คนในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข เศรษฐกิจเจริญเติบโตอย่างมีคุณภาพ โดยมียุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมในสังคม เพื่อสร้างโอกาสการเข้าถึงปัจจัยการประกอบชีพ ทั้งแหล่งทุน โครงสร้างพื้นฐานและทักษะความรู้ที่เป็นฐานการประกอบอาชีพที่มั่นคง โอกาสทางธุรกิจนำไปสู่การยกระดับคุณภาพชีวิตให้ทุกคนในสังคมไทย จึงต้องมุ่งเน้นการพัฒนาคนให้เข้าสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน ให้ความสำคัญกับการนำหลักคิดหลักปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเสริมสร้างศักยภาพของคนในทุกมิติ และความเพียร มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง การเสริมสร้างสภาพแวดล้อมในสังคมและเสริมสถาบันทางสังคมให้แข็งแกร่งเอื้อต่อการพัฒนาคนทั้งทางร่างกายและจิตใจ มีอนามัยการเจริญพันธุ์ที่เหมาะสมในทุกช่วงวัย มีความรู้ ความสามารถในการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ตลอดชีวิต มีความคิดสร้างสรรค์ มีวินัย มีคุณธรรมจริยธรรม มีค่านิยมความเป็นไทย รู้จักสิทธิหน้าที่ มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2554, หน้า 33-42)

ในปี พ.ศ. 2552 ประเทศไทยได้ประกาศใช้ กฎบัตรอาเซียน (ASEAN Charter) เป็นความร่วมมือพัฒนาของประชาคมอาเซียน ประเทศสมาชิก 10 ประเทศ ได้แก่ ไทย สิงคโปร์ มาเลเซีย พม่า เวียดนาม กัมพูชา ลาว อินโดนีเซีย บรูไน และฟิลิปปินส์ โดยมีเสาหลักประชาคม 3 เสาหลัก (Three Pillars of ASEAN Community) คือ 1) ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political - Security Community-APSC) ส่งเสริมสันติภาพ เสถียรภาพ ประชาธิปไตยและความมั่นคงในภูมิภาค โดยร่วมมือทางการเมืองและความมั่นคงอย่างรอบด้าน 2) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community-AEC) พัฒนาในเรื่องเศรษฐกิจของประชาคมอาเซียน ส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันเพื่อการเติบโตทางเศรษฐกิจและการพัฒนา โดยการรวมตัวทางเศรษฐกิจที่ใกล้ชิดขึ้น 3) ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community-ASCC) เป็นเรื่องสังคมและวัฒนธรรม การทำนุบำรุงมนุษย์ ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมเพื่อ

การพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งประเทศไทยจำเป็นต้องดำเนินการจัดการศึกษาเพื่อเตรียมการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน คือ 1) การจัดการศึกษาเพื่อสร้างความเข้าใจในสาระและรายละเอียดของกฎบัตรอาเซียน 2) การจัดการศึกษาเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและเพิ่มพูนทักษะการใช้ภาษาที่ถูกต้องในข้อตกลงเบื้องต้นให้ใช้ภาษาเป็นภาษาอาเซียน 3) การจัดการศึกษาเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษาของประเทศเพื่อนบ้านอย่างน้อย 1 ประเทศ 4) การจัดการศึกษาเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียน 5) การจัดการศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมด้านอื่น ๆ เพื่อรองรับผลอันเนื่องมาจากความร่วมมือในเสาหลักต่าง ๆ เพื่อก้าวเข้าสู่อาเซียน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2554, หน้า 9-31; สมพล พงศ์ไทย, 2554, หน้า 35-41)

การขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนปรากฏอย่างเป็นรูปธรรมอย่างชัดเจนในปริญญญาว่าด้วยแผนงานสำหรับประชาคมอาเซียน โดยเน้นย้ำความสำคัญของการศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการนำอาเซียนบรรลุเป็นวิสัยทัศน์อาเซียน 2020 กำหนดให้อาเซียนมีวิสัยทัศน์สู่ภายนอก มีสันติสุข มีการเชื่อมโยงเข้าด้วยกันในการเป็นหุ้นส่วนในสิ่งแวดล้อมของประชาธิปไตย อยู่ร่วมกันอย่างกลมกลืน การพัฒนาอย่างมีพลวัต การรวมตัวทางเศรษฐกิจที่ใกล้ชิด สังคมที่เอื้ออาทรระลึกถึงसानสัมพันธ์ แน่นแฟ้นทางประวัติศาสตร์ ตระหนักถึงความสำคัญของมรดกทางวัฒนธรรมที่ร่วมกันและเชื่อมโยงในอัตลักษณ์ของภูมิภาค ให้ความสำคัญในการพัฒนามนุษย์ให้ประชาชนมีโอกาสพัฒนาต่าง ๆ เช่น การศึกษา การเรียนรู้ตลอดชีวิต การฝึกอบรม นวัตกรรม การส่งเสริมการป้องกันคุณภาพการทำงานและประกอบการ การเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศ การวิจัย การพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ภายใต้ความร่วมมือทางด้านวิชาการและการพัฒนาในการช่วยสนับสนุนกระบวนการรวมตัวของอาเซียน เสริมสร้างจิตความสามารถและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อลดช่องว่างการพัฒนาดังนั้นความจำเป็นพื้นฐานในการสร้างอาเซียนสู่ความเป็นประชาคมที่มีความมั่นคงทั้งทางเศรษฐกิจการเมือง สังคม โดยเฉพาะการพัฒนาศักยภาพขับเคลื่อนทางการศึกษาจึงเป็นเรื่องสำคัญสู่ยุคโลกาภิวัตน์อันเป็นยุคของสังคมฐานความรู้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2554)

กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายในการเตรียมความพร้อมของการศึกษาไทย โดยมีจุดมุ่งหมายคือ 1) การสร้างประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา ให้ประเทศไทยเป็น Education Hub มีการเตรียมความพร้อมในด้านกรอบความคิด คือแผนการศึกษาแห่งชาติที่จะมุ่งสร้างความตระหนักของคนไทยในการจัดการศึกษา เพื่อสร้างคนไทยให้เป็นคนของประชาคมอาเซียน พัฒนาสมรรถนะให้พร้อมจะอยู่ร่วมกันและส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการศึกษา 3 ด้านคือ 1) ด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การขยายโอกาสทางการศึกษา การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริการและจัดการศึกษา 2) ขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนด้วยการศึกษา โดยการสร้างความเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับเพื่อนบ้านในกลุ่มอาเซียน 3) การสร้างประชาคมอาเซียนด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตลอดเวลา มีการพัฒนาผู้เรียนสู่การเป็นพลเมืองอาเซียน พร้อมทั้งการเตรียมการ

ในปี 2555 ผู้ประชาคมอาเซียนโดยจัดทำโครงการ English Speaking Year 2012 เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของประเทศไทยในปี 2558 โดยส่งเสริมให้ทุกโรงเรียนใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารมากขึ้น เบื้องต้นกำหนดให้ครูและนักเรียนทั้งโรงเรียนใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารสัปดาห์ละ 1 วัน โดยผ่านการทำกิจกรรมรูปแบบต่าง ๆ เช่น การจัดมุมภาษาอังกฤษหรือหมู่บ้านภาษาอังกฤษในโรงเรียน การให้นักเรียนฝึกเป็นมัคคุเทศก์ เป็นต้น จะมีการอบรมเตรียมความพร้อมให้แก่ครูทั่วประเทศให้มีทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ ทั้งการสื่อสารและการเรียน การสอน เพื่อให้พูดภาษาอังกฤษ ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการจะทำกิจกรรมร่วมกับสถานทูตหรือองค์กรต่างประเทศ รวมทั้งตัวแทนจากสถาบันภาษาในประเทศไทยในการจัดอบรมครูเพื่อสอนวิชาต่าง ๆ รวมทั้งสาขาเฉพาะทาง ในการนี้จะมีการสร้างแรงจูงใจสำหรับโรงเรียนที่สามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้ดี เช่น ทุนการศึกษาไปดูงานในประเทศอาเซียน โดยจะดำเนินการในโรงเรียนที่มีความพร้อมก่อนและขยายไปเรื่อย ๆ จนกว่าคนส่วนใหญ่ของประเทศสามารถพูด สื่อสารและใช้ภาษาอังกฤษได้ดีจะเริ่มเปิดตัวโครงการ 26 ธันวาคม 2554 (lertlah.com; สำนักข่าวแห่งชาติ; Thanonline, 2554 เข้าถึงข้อมูลได้เมื่อวันที่ 23 มกราคม 2555 จาก <http://www.news.mthai.com/headline-news/146199.html>) จะเห็นได้ว่าการเตรียมความพร้อมของการศึกษาไทยสู่ประชาคมอาเซียนทั้งในด้าน 1) การสร้างประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา การสร้างคนไทยให้เป็นคนของประชาคมอาเซียน 2) การขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา 3) การสร้างประชาคมอาเซียนด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และ 4) การสร้างประชาคมอาเซียนด้านสังคมและวัฒนธรรม ยังขาดการดำเนินการที่เป็นรูปธรรม เป็นระบบ มีรูปแบบที่ประสานสัมพันธ์กันอย่างชัดเจน มีเพียงข้อเสนอแนะแนวทางที่กระจัดกระจายเป็นเรื่องย่อย ๆ เช่น การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน การพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของผู้บริหารสถานศึกษาและครู อาจารย์ การจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการใช้ภาษาอังกฤษ เป็นต้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2554) และสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2554 เข้าถึงได้จาก [www.http://anubarnsurin.ac.th/?page_id=782](http://www.anubarnsurin.ac.th/?page_id=782)) จึงได้จัดทำโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน: Spirit of ASEAN ตามโครงการพัฒนาประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการศึกษาในภูมิภาค (Education Hub) แผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง 2555 เพื่อผลักดันการดำเนินการด้านการศึกษาของประเทศไทยให้สอดคล้องต่อการเป็นประชาคมอาเซียน และพัฒนาเยาวชนไทยให้มีสมรรถนะที่สำคัญสำหรับการดำเนินชีวิตในประชาคมอาเซียนได้ โดยพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษา และนักเรียนในโรงเรียนต้นแบบการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน Sister School และ Buffer School จำนวน 54 โรงเรียน 2) ศักยภาพในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่มีสถานศึกษาเข้าร่วมโครงการ จำนวน 49 เขต 3) ศูนย์อาเซียนศึกษา จำนวน 54 ศูนย์ จำแนกเป็น 1) ศูนย์อาเซียนศึกษาในโรงเรียนที่ได้รับการคัดเลือกเป็นโรงเรียน Sister School จำนวน 30 โรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจำนวน 15 เขต และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 14 เขต และ 2) ศูนย์อาเซียน

ศึกษาในโรงเรียนที่ได้รับการคัดเลือกเป็นโรงเรียน Buffer School จำนวน 24 โรงเรียน ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 12 เขต และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 12 เขต

ในด้านความต้องการแรงงานของอาเซียน จะเห็นได้ว่าการกำหนดสาขาวิชาชีพหลักที่มีการจัดทำข้อตกลงยอมรับร่วมกัน หรือ MRA (Mutual Recognition Arrangement) เพื่อรับรองคุณสมบัติวิชาชีพและช่วยอำนวยความสะดวกในการเคลื่อนย้ายแรงงาน ซึ่งปัจจุบันมีอยู่ 8 สาขา คือ แพทย์ ทันตแพทย์ พยาบาล วิศวกรรม สถาปัตยกรรม บัญชี การสำรวจและการท่องเที่ยว นั้นหมายความว่า วิชาชีพเหล่านี้จะมีการแข่งขันกันสูงเราจึงต้องพัฒนาให้พร้อมกับการแข่งขัน และในอนาคตเป็นไปได้ที่อาเซียนจะพิจารณาให้เปิดเสรีในสาขาวิชาชีพอื่นด้วยในการพัฒนาบุคลากรวิชาชีพทั้ง 8 สาขา นอกจากต้องให้ความสำคัญกับวิชาพื้นฐานตลอดจนการใช้เทคโนโลยีให้ได้เป็นอย่างดีแล้ว ก็จำเป็นต้องพัฒนาทักษะด้านภาษาอังกฤษควบคู่ไปด้วย เนื่องจากกฎบัตรอาเซียนข้อ 34 บัญญัติเอาไว้ว่า "ภาษาที่ใช้ในการทำงานของอาเซียน คือภาษาอังกฤษ" (The working language of ASEAN shall be English) ประเทศที่จะแข่งขันในเวทีอาเซียนได้ จึงต้องมีความชำนาญในภาษาอังกฤษด้วยหากเราพิจารณาดัชนีการพัฒนามนุษย์ โดยดูข้อมูลจาก Human Development Report 2011 ของ UNDP พิจารณาเฉพาะดัชนีการศึกษา (Education Index) ที่คำนวณจากอัตราการรู้หนังสือของผู้ใหญ่และสัดส่วนของเด็กวัยเรียนที่ได้รับการศึกษาระดับประถมจนถึงอุดมศึกษาซึ่งมีการแบ่งกลุ่มและจัดอันดับจากทั้งหมด 187 ประเทศแต่ละจะเปรียบเทียบเฉพาะสมาชิกอาเซียนทั้ง 10 ประเทศ ปรากฏว่า สิงคโปร์ (อันดับที่ 26) และบรูไน (อันดับที่ 33) ถูกจัดอยู่ในกลุ่มประเทศที่มีการพัฒนามนุษย์ระดับสูงมาก มาเลเซีย (อันดับที่ 61) อยู่ในกลุ่มประเทศที่มีการพัฒนามนุษย์ระดับสูง ส่วนกลุ่มประเทศที่มีการพัฒนามนุษย์ระดับกลาง มี 6 ประเทศ ได้แก่ ไทย (อันดับที่ 103) ฟิลิปปินส์ (อันดับที่ 112) อินโดนีเซีย (อันดับที่ 124) เวียดนาม (อันดับที่ 128) สปป.ลาว (อันดับที่ 138) และกัมพูชา (อันดับที่ 139) สุดท้ายคือ พม่า (อันดับที่ 149) ถูกจัดให้อยู่ในกลุ่มประเทศที่มีการพัฒนามนุษย์ในระดับต่ำจากข้อมูลดังกล่าว จะเห็นได้ว่าประเทศอาเซียนทั้ง 10 ประเทศมีความแตกต่างทางการศึกษาค่อนข้างมาก จึงเป็นเรื่องยากที่จะแข่งขันกันได้อย่างเป็นธรรมอีกทั้งยังมีปัญหาเรื่องการยอมรับในคุณภาพการศึกษาของประเทศที่มีอันดับการพัฒนามนุษย์ที่ต่ำกว่า จากข้อมูลดังกล่าวหน่วยงานการศึกษาต้องหาวิธีที่ทำให้บุคลากรของประเทศมีคุณภาพ ครูผู้สอนใช้วิธีการสอนที่หลากหลายและมีหลักการ ทฤษฎี อาทิเช่น วิธีแบบปฏิสัมพันธ์การลงมือปฏิบัติ การเรียนรู้แบบประสบการณ์ที่สอดคล้องกับการทำงานของสมอง การเรียนรู้จากปัญหาและการเรียนรู้ผ่านกรณีศึกษา ผ่านการทำงานเป็นทีมหรือที่เรียกว่าชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่สำคัญประเทศที่มีการพัฒนาในอันดับต้นๆ อย่างสิงคโปร์ และมาเลเซียต่างก็ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาทางการทำให้บุคลากรของประเทศเหล่านี้ได้เปรียบใน

การแข่งขันเป็นอย่างมาก ประเทศไทยจึงควรเน้นการเรียนการสอน โดยใช้ภาษาอังกฤษให้มากขึ้น และเน้นที่การฟังและการพูดเพื่อสื่อสารกับเพื่อนร่วมงานและลูกค้าชาติอาเซียนในอนาคตได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน(2554)

ปัญหาคุณภาพผู้เรียนว่าคนไทยได้รับการพัฒนาศักยภาพในทุกช่วงวัยแต่ยังคงมีปัญหาด้านคุณภาพการศึกษาสติปัญญาของเด็ก ปัญหาด้านมาตรฐานความสามารถผู้เรียนด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ที่มีวิจารณ์ญาณและความคิดสร้างสรรค์รวมทั้งพัฒนาการด้านอารมณ์และสังคม คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักต่ำกว่าร้อยละ 50 และผลการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา พบว่ามีสถานศึกษา ได้มาตรฐานตามเกณฑ์ในสัดส่วนค่อนข้างต่ำที่ไม่ผ่านการประเมินในระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐานส่วนใหญ่เป็น โรงเรียนขนาดเล็ก รวมทั้งจากการจัดอันดับความสามารถทาง การศึกษาในระดับนานาชาติโดย IMD ชี้ความสามารถด้านการศึกษาของประเทศไทยอยู่ในลำดับที่ 51 จาก 59 ประเทศ (ปี 2554) (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2555, 4-5) และสวนดุสิตโพลของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตที่สำรวจความคิดเห็นของ กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยครูอาจารย์และบุคลากรทางการศึกษานักศึกษาและนักเรียนเมื่อวันที่ 1-4 สิงหาคม 2554 จำนวน 1,218 คน พบว่าการรับรู้เกี่ยวกับการเปิดเสรีทางการศึกษาของอาเซียนในปี 2558 ในภาพรวมร้อยละ 49.25 รับรู้จากสื่อต่าง ๆ อาทิ โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์อินเทอร์เน็ต ขณะที่ร้อยละ 14.01 บอกว่าไม่รู้เพราะไม่มีความเกี่ยวข้อง เมื่อสอบถามถึงความพร้อมของสภาพ การศึกษาในปัจจุบันในการเข้าสู่การเปิดเสรีอาเซียนมากน้อยเพียงใดร้อยละ 51.37 มีความเห็นว่ ไม่ค่อยพร้อมเพราะมีปัญหาด้านการศึกษาหลายด้านที่ไม่ได้รับการแก้ไขหรือกำลังพัฒนาหรือ ปรับปรุงให้ดีขึ้น ร้อยละ 20.42 บอกว่าไม่พร้อมเพราะการศึกษาไทยไม่มีคุณภาพหรือได้มาตรฐาน เท่าที่ควรและการปฏิรูปการศึกษาไม่ประสบความสำเร็จขณะที่ร้อยละ 10.69 ระบุว่าพร้อมเพราะ คุณภาพการศึกษาไทยสามารถพัฒนาสู่ความเป็นสากล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2554, หน้า 11)

สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา ภาคตะวันออก มีการพัฒนาและขับเคลื่อนตามนโยบายของกระทรวง ศึกษาธิการและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการพัฒนาครู โดยการให้ครูได้เข้ารับ การอบรมทางภาษาอังกฤษ ใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร การสอนนักเรียนให้เข้าใจเกี่ยวกับเรื่อง อาเซียน วัฒนธรรม เศรษฐกิจการเมือง สังคม การจัดทำหลักสูตรอาเซียนศึกษา ควบคู่กับหลักสูตร แกนกลาง แบ่งกำหนดเนื้อหาตามระดับชั้น แต่พบว่า การบริหารสถานศึกษาสู่อาเซียนของผู้บริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกยังไม่มีการเตรียมการที่ก้าวหน้าเท่าที่ควร เนื่องจากขาด นโยบายที่มีความชัดเจน ขาดงบประมาณที่จัดสรรมายังสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่โดยเฉพาะ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูส่วนใหญ่ยังไม่มีความรู้ความเข้าใจและความตระหนักในการดำเนินการ เกี่ยวกับอาเซียน การบริหารการเตรียมความพร้อมเข้าสู่อาเซียนต้องใช้งบประมาณของสถานศึกษา

เพื่อดำเนินการเอง บุคลากรครูต้องรับผิดชอบในการบริหารจัดการชั้นเรียนสู่ประชาคมอาเซียนทั้ง ๆ ที่ยังไม่มีความรู้ความเข้าใจ โดยเฉพาะด้านการใช้ภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษากลางในการสื่อสารสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ส่วนใหญ่ไม่มีการใช้ภาษาอังกฤษในการจัดการเรียนการสอน

ด้านแหล่งการเรียนรู้ไม่มีห้องปฏิบัติการอาเซียนและรวบรวมแหล่งการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียนเพื่อรองรับการจัดการเรียนการสอนสู่ประชาคมอาเซียน ขาดการเตรียมความพร้อมเพื่อบริหารจัดการในชั้นเรียนสู่ประชาคมอาเซียนอย่างมีประสิทธิภาพ ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนอย่างชัดเจนอีกทั้งภารกิจที่รับผิดชอบมีมาก (สัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา, ครู, 2555) จากสภาพและปัญหาต่าง ๆ ดังกล่าว จึงควรมีการวิจัยสภาพ ปัญหาและแนวทางพัฒนาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อเป็นประโยชน์ในเตรียมการพัฒนาและเสริมสร้างการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในปี 2558 อีกทั้งเป็นแนวทางและข้อเสนอแนะเพื่อให้สามารถบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพบรรลุตามเป้าหมายสู่ประชาคมอาเซียนตามนโยบายรัฐบาลได้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามวุฒิการศึกษา ระดับการจัดการศึกษา ขนาดของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
3. เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
4. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามวุฒิการศึกษา ระดับการจัดการศึกษา ขนาดของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
5. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

คำถามในการวิจัย

1. สภาพการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อยู่ในระดับใด
2. สภาพการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามวุฒิการศึกษา ระดับการจัดการศึกษา ขนาดของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษา แตกต่างกันหรือไม่

3. ปัญหาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียง อยู่ในระดับใด

4. ปัญหาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียง จำแนกตามวุฒิการศึกษา ระดับการจัดการศึกษา ขนาดของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา แตกต่างกันหรือไม่

5. แนวทางการพัฒนาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียง มีอะไรบ้าง

สมมุติฐานของการวิจัย

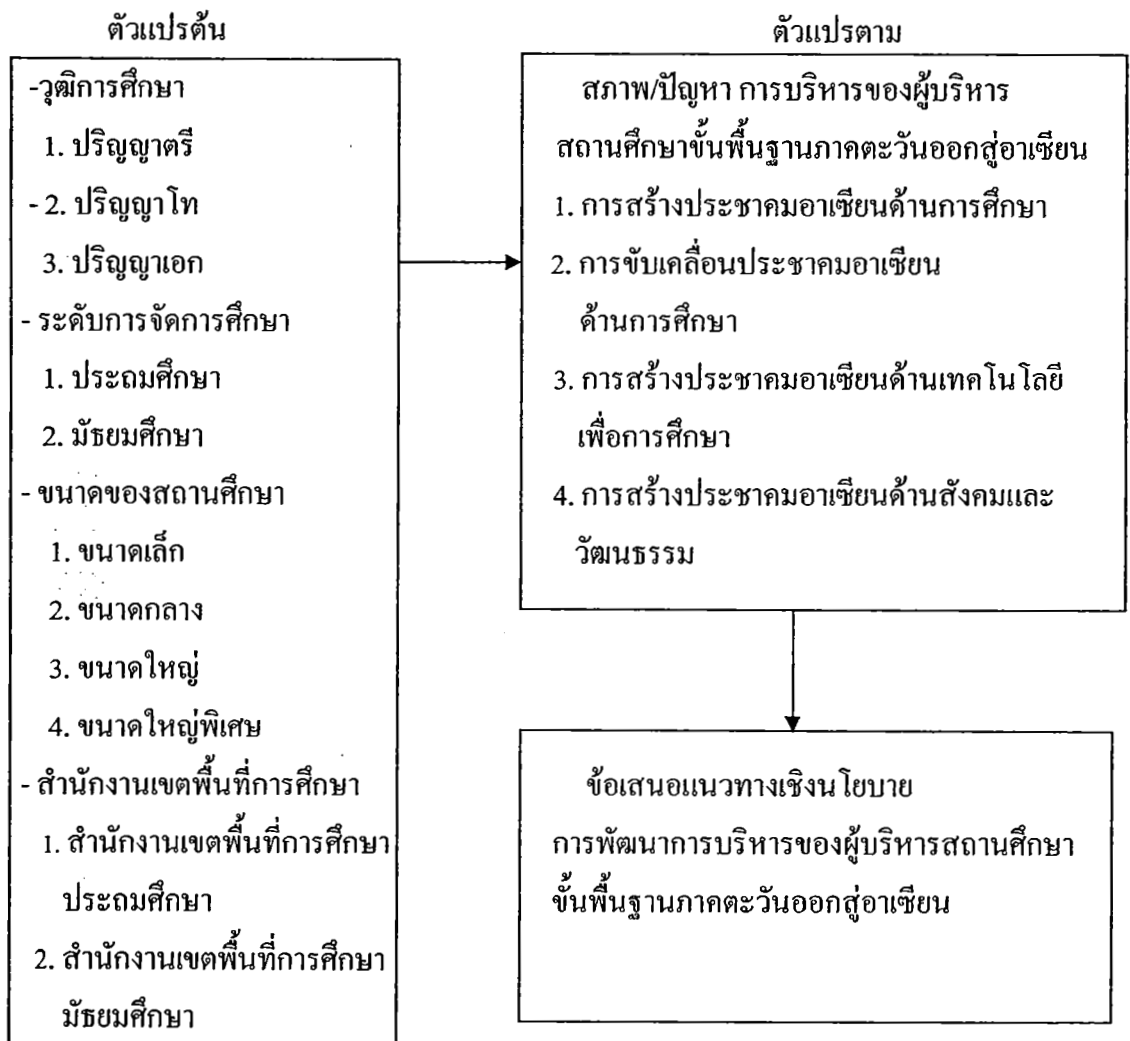
1. สภาพการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียง จำแนกตามวุฒิการศึกษา ระดับการจัดการศึกษา ขนาดของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแตกต่างกัน

2. ปัญหาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียง จำแนกตามวุฒิการศึกษา ระดับการจัดการศึกษา ขนาดของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแตกต่างกัน

กรอบความคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียง ตามนโยบายในการเตรียมความพร้อมของการศึกษาไทยของกระทรวงศึกษาธิการ (2554) โดยมีจุดมุ่งหมาย 3 ประการ คือ 1) การสร้างประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา 2) ขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา โดยการสร้างความเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับเพื่อนบ้านในกลุ่มอาเซียน 3) การสร้างประชาคมด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา และกฎบัตรอาเซียน ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1) การสร้างประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา 2) การขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา 3) การสร้างประชาคมอาเซียนด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 4) การสร้างประชาคมอาเซียนด้านสังคมและวัฒนธรรม เพื่อเป็นข้อมูลในการเตรียมการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาสู่อาเซียนให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา (สำนักการประชาสัมพันธ์ต่างประเทศ, 2552; กระทรวงศึกษาธิการ, 2554) ทิศทางการพัฒนาการศึกษาสู่อาเซียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2555-2558 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554) ดำเนินการตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในเรื่องการสร้างประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา

การขับเคลื่อนการศึกษาไทยสู่ประชาคมอาเซียน การสร้างประชาคมอาเซียนด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และ การสร้างประชาคมอาเซียนด้านสังคมและวัฒนธรรม โดยให้โรงเรียนมีความตื่นตัวในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี 2558 ซึ่งเด็กต้องได้เรียนรู้ในเรื่องทักษะชีวิต ภาษาอังกฤษ ข้อมูลข่าวสารผ่านไอซีที และการเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ โดยศึกษาและเปรียบเทียบจำแนกตาม วุฒิการศึกษา ระดับการจัดการศึกษา ขนาดของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ภาคตะวันออก ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบความคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลการวิจัยทำให้ทราบสภาพและปัญหาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออก

2. เป็นข้อมูลที่ใช้เป็นแนวทางในพัฒนาการบริหารให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเป็นการเตรียมความพร้อมให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา ครู
นักเรียนในการเข้าสู่อาเซียน ในปี 2558 อย่างมีคุณภาพ
3. เป็นข้อมูลใช้บริหารจัดการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เพื่อจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามเป้าหมายสู่อาเซียนตามที่ต้องการ
4. เป็นข้อมูลให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษา
ขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพตามเป้าหมายสู่อาเซียนต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาและเปรียบเทียบสภาพ ปัญหาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามนโยบายในการเตรียมความพร้อมของการศึกษาไทยของ
กระทรวงศึกษาธิการ (2554) กฎบัตรอาเซียน (สำนักงานการประชาสัมพันธ์ต่างประเทศ, 2552;
กระทรวงศึกษาธิการ, 2554) และทิศทางการพัฒนาการศึกษาสู่อาเซียนของสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2555-2558 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554) สามารถ
สรุปได้ 4 ด้าน ได้แก่ 1) การสร้างประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา 2) การขับเคลื่อนประชาคม
อาเซียนด้านการศึกษา 3) การสร้างประชาคมด้านเทคโนโลยีเพื่อด้านการศึกษา 4) การสร้างประชาคม
อาเซียนด้านสังคมและวัฒนธรรม และแนวทางพัฒนาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียง
เหนือ จำนวน 19 เขต จำนวน 33,900 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางกำหนดกลุ่มตัวอย่างของเกรจซีและ
มอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607 -610) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 380 คน โดยการสุ่มแบบ
แบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จากผู้บริหารสถานศึกษา และครู โรงเรียนขั้นพื้นฐาน
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่

3.1.1 วุฒิกการศึกษา

3.1.1.1 ปริญาตรี

- 3.1.1.2 ปริญญาโท
- 3.1.1.3 ปริญญาเอก
- 3.1.2 ระดับการจัดการศึกษา
 - 3.1.2.1 ประถมศึกษา
 - 3.1.2.2 มัธยมศึกษา
- 3.1.3 ขนาดของสถานศึกษา
 - 3.1.3.1 ขนาดเล็ก
 - 3.1.3.2 ขนาดกลาง
 - 3.1.3.3 ขนาดใหญ่
 - 3.1.3.4 ขนาดใหญ่พิเศษ
- 3.1.4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
 - 3.1.4.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
 - 3.1.4.2 สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ สภาพ ปัญหาและแนวทางการบริหารของผู้บริหาร
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออก

- 3.2.1 การสร้างประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา
- 3.2.2 การขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา
- 3.2.3 การสร้างประชาคมอาเซียนด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- 3.2.4 การสร้างประชาคมอาเซียนด้านสังคมและวัฒนธรรม

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การบริหาร หมายถึง การจัดการหรือการดำเนินงานของผู้บริหาร โรงเรียนขั้นพื้นฐาน
ภาคตะวันออก เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน 4 ด้าน ได้แก่ การสร้างประชาคมอาเซียน
ด้านการศึกษา การขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา การสร้างประชาคมอาเซียน
ด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และการสร้างประชาคมอาเซียนด้านสังคมและวัฒนธรรม
2. สภาพการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสู่อาเซียน หมายถึง สภาพการ
จัดการหรือการดำเนินงานหรือการบริหาร โรงเรียนของผู้บริหาร โรงเรียนขั้นพื้นฐานภาคตะวันออก
เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน ทั้ง โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา และสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมสู่
ประชาคมอาเซียนให้ประสบความสำเร็จในปี 2558 ใน 4 ด้าน ได้แก่ การสร้างประชาคมอาเซียน

ด้านการศึกษา การขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา การสร้างประชาคมอาเซียน ด้านเทคโนโลยี และการสร้างประชาคมอาเซียนด้านสังคมและวัฒนธรรม

2.1 การสร้างประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา หมายถึง สภาพการจัดการหรือการดำเนินงานหรือการบริหารเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนโดยการสร้างความตระหนัก และเตรียมความพร้อมของครู บุคลากร นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน การพัฒนาศักยภาพของครู บุคลากร และนักเรียนให้มีทักษะที่เหมาะสม การพัฒนามาตรฐานการศึกษาเพื่อส่งเสริมการหมุนเวียนของนักเรียนและครูในอาเซียน การเตรียมความพร้อมเพื่อเปิดเสรีการศึกษาในอาเซียน เพื่อสร้างการก้าวสู่ประชาคมอาเซียนเศรษฐกิจอาเซียน และการพัฒนานักเรียนและเยาวชนเพื่อเป็นทรัพยากรสำคัญในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน

2.2 การขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา หมายถึง สภาพการจัดการหรือการดำเนินการตามกลยุทธ์การสร้างประชาคมอาเซียนด้านการศึกษาเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในสาระและรายละเอียดของกฎบัตรอาเซียน การเพิ่มพูนทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ ภาษาของประเทศเพื่อนบ้านอย่างน้อย 1 ประเทศ ประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียนและการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับผลอันเนื่องมาจากความร่วมมือในเสาต่าง ๆ เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน

2.3 การสร้างประชาคมอาเซียนด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา หมายถึง สภาพการจัดการหรือการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อส่งเสริมและการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยเฉพาะในชุมชน โดยผ่านการศึกษาทางไกล การเรียนด้วยระบบ IT การแลกเปลี่ยน ICT เพื่อเชื่อมโยงกันภายในประชาคมอาเซียน การศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากอินเทอร์เน็ต การพัฒนาห้องเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (electronic) เป็นห้องเรียนแห่งอนาคตที่สามารถเชื่อมโยงการเรียนการสอนได้อย่างหลากหลาย ครูมีความสามารถใช้ ICT ระบบการศึกษาต้องรองรับความก้าวหน้าของเทคโนโลยี ครูรู้เท่าทันเทคโนโลยี มีทักษะโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างสร้างสรรค์ จัดหาและผลิตสื่อ การจัดการเรียนการสอน การจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน โดยใช้ IT เป็นเครื่องมือสำคัญ ส่งเสริมให้เยาวชนนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อแบ่งปัน และเป้าหมายร่วมกันต้องการสร้างเครือข่าย ใช้สื่อเทคโนโลยีเป็นสื่อในการพัฒนาวัฒนธรรมของประเทศในประชาคมอาเซียน มีเว็บไซต์เป็นสื่อกลางในการติดต่อสื่อสารเยาวชนอาเซียน

2.4 การสร้างประชาคมอาเซียนด้านสังคมและวัฒนธรรม หมายถึง สภาพการจัดการหรือการส่งเสริมพัฒนาอาเซียนให้เป็นประชาคมที่มีครู บุคลากรและนักเรียนเป็นศูนย์กลาง สังคมที่เอื้ออาทรและแบ่งปัน ประชากรอาเซียนมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีและมีการพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรที่ยั่งยืนและส่งเสริมอัตลักษณ์ของอาเซียน ได้แก่ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การคุ้มครองและสวัสดิการสังคมสิทธิและความยุติธรรมทางสังคม ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม การสร้างอัตลักษณ์อาเซียนและการลดช่องว่างทางการพัฒนา

3. ปัญหาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสู่อาเซียน หมายถึง อุปสรรค ข้อขัดข้องต่าง ๆ ที่ทำให้การจัดการหรือดำเนินงานบริหาร โรงเรียนขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนไม่ประสบความสำเร็จ ทั้ง โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ใน 4 ด้าน ได้แก่ การสร้างประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา การขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา การสร้างประชาคมอาเซียนด้านเทคโนโลยี และการสร้างประชาคมอาเซียนด้านสังคมและวัฒนธรรม

4. แนวทางพัฒนาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสู่อาเซียน หมายถึง แนวทางการจัดการหรือการบริหาร โรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนให้ประสบความสำเร็จภายในปี 2558 ทั้ง โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ใน 4 ด้าน ได้แก่ การสร้างประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา การขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา การสร้างประชาคมอาเซียนด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และการสร้างประชาคมอาเซียนด้านสังคมและวัฒนธรรม

5. วุฒิกการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสูงสุดของผู้บริหารสถานศึกษา และครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก

6. ระดับการจัดการศึกษา หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานบริหารจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนใน โรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

6.1 ระดับประถมศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาตั้งแต่ปฐมวัยถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หรือถึงมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

6.2 ระดับมัธยมศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ถึงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

7. ขนาดของสถานศึกษา หมายถึง การจัดแบ่งขนาดของ โรงเรียนตามจำนวนนักเรียนตามเกณฑ์การจัดสรรงบประมาณของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2546 แบ่งเป็น โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ

7.1 โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 120 คน

7.2 โรงเรียนขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 121-

7.3 โรงเรียนขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 301-1,499 คน

7.4 โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1500 คน ขึ้นไป

7.5 โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 500 คน

7.6 โรงเรียนขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีจำนวนนักเรียน 501-1500 คน

7.7 โรงเรียนขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1501-2499 คน ขึ้นไป

7.8 โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 2500 คน ขึ้นไป

8. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หมายถึง โรงเรียนขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ที่เตรียมความพร้อมสู่อาเซียนในปี 2558 แบ่งเป็น

8.1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา หมายถึง โรงเรียนขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

8.2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา หมายถึง โรงเรียนขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

9. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้บริหาร โรงเรียนหรือผู้ที่รักษาการ ในตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

10. ครู หมายถึง ครูใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

11. โรงเรียน หมายถึง สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องสภาพ ปัญหาและแนวทางการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. สภาพปัจจุบันของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. ประวัติของอาเซียน
3. การบริหารจัดการศึกษาไทยสู่ประชาคมอาเซียน
4. การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน
5. ทิศทางการศึกษาไทยกับการก้าวสู่อาเซียน
6. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สภาพปัจจุบันของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 มาตรา 6 ให้จัดระเบียบราชการกระทรวงศึกษาธิการ โดยให้มีระเบียบบริหารราชการเขตพื้นที่การศึกษา และมาตรา 33 มาตรา 34 กำหนดให้มีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาซึ่งมีการประกาศจัดตั้ง จำนวน 175 เขต เพื่อจัดการศึกษาให้มีคุณภาพอย่างเท่าเทียมกัน โดยมีโครงสร้างการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเบื้องต้นมีการแบ่งส่วนราชการออกเป็น 6 กลุ่ม กับ 1 หน่วย ได้แก่ 1) กลุ่มอำนวยการ 2) กลุ่มบริหารงานบุคคล 3) กลุ่มนโยบายและแผน 4) กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา 5) กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา 6) กลุ่มส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษา 7) หน่วยตรวจสอบภายใน ซึ่งตามระเบียบการบริหารจัดการตามโครงสร้างของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มอบหมายให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและคณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีหน้าที่ในการกำกับ ควบคุม ติดตาม ตรวจสอบ ในฐานะผู้บังคับบัญชาบุคลากรในเขตพื้นที่การศึกษา (พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546, 2546) สำหรับสภาพของสถานศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีจำนวน 14 เขต และสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 4 เขต ในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษามีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแล ยุบตั้ง ยุบ รวม หรือเลิกสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาและบริหารจัดการศึกษางาน 4 งาน ได้แก่ ด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไป ที่ได้รับการกระจาย

อำนาจจากกระทรวงศึกษาธิการ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545, 2545)

การจัดการศึกษาให้สถานศึกษายึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ และให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัวยุวมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการรวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาระหว่างชุมชน ซึ่งปัจจุบันสถานศึกษาเป็นนิติบุคคลย่อมมีสิทธิและหน้าที่ในการดำเนินการจัดการศึกษามีข้อบ่งชี้ การกิจการบริหารจัดการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาโดยกระจายอำนาจให้ปฏิบัติ 4 งาน ได้แก่ 1) การบริหารงานวิชาการ 2) การบริหารงานบุคคล 3) การบริหารงานงบประมาณ 4) การบริหารงานบริหารทั่วไป (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545, 2545)

ซึ่งข้อบ่งชี้การบริหารงานของสถานศึกษาทั้ง 4 งาน มีดังนี้ (การดี อนันต์นาวี, 2555, หน้า 280-310)

ด้านการบริหารงานวิชาการ มีข้อบ่งชี้ได้แก่

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการศึกษา
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
6. การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้
7. การนิเทศการศึกษา
8. การแนะแนวการศึกษา
9. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
10. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น
12. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุวมชน องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

ด้านบริหารงานงบประมาณ มีขอบข่ายได้แก่

1. การจัดทำและเสนองบประมาณ
2. การจัดสรรงบประมาณ โดยเกี่ยวข้องกับการจัดสรรงบประมาณ การเบิกจ่าย และการอนุมัติงบประมาณ การโอนและการเปลี่ยนแปลงงบประมาณ และการรายงานผล
3. การตรวจสอบ ติดตามและประเมินประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณ โดยเกี่ยวข้องกับการตรวจสอบติดตามการใช้งบประมาณ และการตรวจสอบติดตามการใช้ผลผลิต
4. การระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา โดยเกี่ยวข้องกับการศึกษา กองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา กองทุนสวัสดิการเพื่อการศึกษา การจัดการทรัพยากร และการส่งเสริมการบริหาร จัดหารายได้และผลประโยชน์ในรูปแบบที่หลากหลาย
5. การบริหารการเงิน โดยเกี่ยวข้องกับการเบิกเงินจากคลัง การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน การจ่ายเงิน และการนำส่งเงิน
6. การบริหารบัญชี โดยเกี่ยวข้องกับการจัดทำบัญชีการเงิน การจัดทำทะเบียนทางการเงิน การจัดทำรายงานทางการเงินและงบการเงิน และการจัดทำและจัดหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียน และรายงาน
7. การบริหารพัสดุและสินทรัพย์ โดยเกี่ยวข้องกับการวางแผนการจัดหาพัสดุ การกำหนดแบบรูปรายการหรือคุณลักษณะเฉพาะ การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการ จัดทำและ จัดหาพัสดุ การจัดหาพัสดุ การควบคุมดูแล บำรุงรักษาและจำหน่ายพัสดุ และการจัด หาผลประโยชน์สินทรัพย์

ด้านการบริหารงานบุคคล มีขอบข่ายได้แก่

1. การวางแผนอัตรากำลังและการกำหนดตำแหน่ง
2. การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง
3. การเสริมสร้างประสิทธิภาพมรการปฏิบัติราชการ
4. วินัยและการรักษาวินัย
5. การออกจากราชการ

ด้านบริหารทั่วไป มีขอบข่ายได้แก่

1. การดำเนินงานธุรการ
2. งานเลขานุการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. การพัฒนาระบบและเตรียมข้อมูลสารสนเทศ
4. การประสานและพัฒนาเครือข่ายการพัฒนา
5. การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร
6. งานเทคโนโลยีสารสนเทศ

7. การส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากรและบริหารทั่วไป
8. การบริหารจัดการอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม
9. การจัดทำสำมะโนผู้เรียน
10. การรับนักเรียน
11. การส่งเสริมและประสานงานจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย
12. การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา
13. การส่งเสริมงานกิจการนักเรียน
14. การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา
15. การส่งเสริมสนับสนุนและประสานงานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร
หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา
16. งานประสานราชการกับเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานอื่น
17. การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน
18. งานบริการสาธารณะ
19. งานที่ไม่ได้ระบุไว้ในงานอื่น

ในการบริหารงานของสถานศึกษาจะต้องบริหารในขอบข่ายงานทั้ง 4 งานให้เกิด
ประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยบริหารมุ่งเน้นผลงาน และผู้บริหารสถานจะต้องบริหารงานใน
โรงเรียนเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554) 4 ด้าน ได้แก่ 1) การสร้างประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา
2) การขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา 3) การสร้างประชาคมด้านเทคโนโลยีทางด้าน
การศึกษา 4) การสร้างประชาคมอาเซียนด้านสังคมและวัฒนธรรม และแนวทางพัฒนาการบริหาร
ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

สถานศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ส่วนใหญ่เป็นสถานศึกษาที่มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศ
กัมพูชา บางส่วนอยู่ในพื้นที่เศรษฐกิจด้านอุตสาหกรรม มีความหลากหลายทางเชื้อชาติ ศาสนา ภาษา
สภาพสังคมและสภาพเศรษฐกิจอันเนื่องมาจากการประกอบอาชีพของประชาชนจากทุกภูมิภาคใน
ประเทศไทยตลอดจนชาวต่างชาติ อาทิ กัมพูชา เวียดนาม พม่า เป็นต้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
จึงได้จัดทำพัฒนาคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2555-2558 โดยกำหนดวิสัยทัศน์ในการขับเคลื่อนการศึกษา
ให้มีคุณภาพมาตรฐาน โดยใช้เทคโนโลยีและการบริหารแบบมีส่วนร่วมสู่ประชาคมอาเซียนในปี
2558 ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีเป้าประสงค์ให้ครู บุคลากรทางการศึกษาและผู้เรียน มี
ทักษะการใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ และผู้บริหารสถานจะต้องบริหารงานในโรงเรียนเพื่อเตรียม
ความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4 ด้าน ได้แก่ 1) การสร้างประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา 2) การขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา 3) การสร้างประชาคมด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา 4) การสร้างประชาคมอาเซียนด้านสังคมและวัฒนธรรม และแนวทางพัฒนาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงใต้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17, 2555)

ประวัติของอาเซียน

การก่อตั้งอาเซียน

อาเซียนเริ่มก่อตั้งเมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2504 โดยมีประเทศไทย มาเลเซียและฟิลิปปินส์ ร่วมมือกันจัดตั้ง สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรือ Association of South East Asia Nations หรือ ASEAN ขึ้น เพื่อให้เกิดความร่วมมือกันทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม แต่ดำเนินการได้เพียง 2 ปี ก็ต้องหยุดชะงักเนื่องจากความผกผันทางการเมืองระหว่างประเทศ อินโดนีเซียและประเทศมาเลเซีย

ช่วงทศวรรษ 2500 ระบอบการปกครองแบบคอมมิวนิสต์ได้แพร่เข้ามาสู่ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ทำให้เกิดความกังวลทางด้านความช่วยเหลือเท่าที่ควร ทำให้ประเทศในกลุ่มเดียวกันมาหาความร่วมมือซึ่งกันและกันและได้มีการฟื้นฟูสัมพันธภาพระหว่างประเทศขึ้น ด้วยเหตุนี้จึงได้มีการแสวงหาลู่ทางจัดตั้งองค์การความร่วมมือทางเศรษฐกิจขึ้นในภูมิภาค “สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้” จึงได้จัดตั้งขึ้น โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของประเทศสมาชิกก่อตั้ง 5 ประเทศ ได้แก่ ประเทศไทย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ มาเลเซียและ สิงคโปร์ ได้ร่วมลงนาม “ปฏิญญากรุงเทพ (Bangkok Declaration) หรือที่เรียกว่า ปฏิญญาอาเซียน (ASEAN Declaration) ที่พระราชวังสราญรมย์ เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2510 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างกัน ในภูมิภาค ชำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงทางการเมือง สร้างสรรค์ความเจริญทางด้านเศรษฐกิจ การพัฒนาทางสังคม วัฒนธรรม การกินดีอยู่ดีบนพื้นฐานของความเสมอภาคและผลประโยชน์ร่วมกันของสมาชิก ในเวลาต่อมาได้มีประเทศต่าง ๆ เข้าเป็นสมาชิกเพิ่มเติม ได้แก่ บรูไนดารุสซาลาม (เป็นสมาชิกเมื่อ 8 ม.ค.2527) เวียดนาม (วันที่ 28 ก.ค. 2538) สปป.ลาว พม่า (วันที่ 23 ก.ค. 2540) และ กัมพูชา เข้าเป็นสมาชิกล่าสุด (วันที่ 30 เม.ย. 2542) ทำให้ปัจจุบันมีสมาชิกอาเซียนทั้งหมด 10 ประเทศ

วัตถุประสงค์ของการก่อตั้งอาเซียน

เพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างประเทศในภูมิภาค ชำรงไว้ซึ่งสันติภาพ เสถียรภาพ และความมั่นคงทางการเมือง สร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าทางด้านเศรษฐกิจ การพัฒนาทางสังคมและวัฒนธรรม การกินดีอยู่ดีของประชาชนบนพื้นฐานของความเสมอภาคและ

ผลประโยชน์ร่วมกันของประเทศสมาชิก ซึ่งวัตถุประสงค์ของการก่อตั้งอาเซียนตามปฏิญญากรุงเทพฯ มีดังนี้

1. เพื่อเร่งรัดความเจริญทางเศรษฐกิจ ความก้าวหน้าทางสังคมและการพัฒนาด้านวัฒนธรรมในภูมิภาคด้านการผนึกความร่วมมือบนพื้นฐานแห่งความเท่าเทียม และความเป็นหุ้นส่วนระหว่างกัน เพื่อเสริมรากฐานสำหรับประชาคมที่มีความรุ่งเรือง และสันติสุขแห่งประชาชาติในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
2. เพื่อส่งเสริมสันติภาพและเสถียรภาพในภูมิภาค โดยการเคารพหลักความยุติธรรมและหลักแห่งนิติธรรมในการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในภูมิภาค ตลอดจนยึดมั่นในหลักการแห่งกฎบัตรสหประชาชาติ
3. เพื่อส่งเสริมความร่วมมือและความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม เทคโนโลยี วิทยาศาสตร์และการบริการ
4. เพื่อจัดให้มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในรูปแบบการอำนวยความสะดวก การฝึกอบรม และการวิจัยทางการศึกษา วิชาชีพ วิชาการและการบริหาร
5. เพื่อร่วมมืออย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อการใช้ประโยชน์ในการเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม การขยายการค้า รวมทั้งการศึกษาปัญหาในเรื่องการค้าระหว่างประเทศเกี่ยวกับ โภคภัณฑ์ การปรับปรุง บริการความสะดวกเกี่ยวกับการขนส่งและการคมนาคม และการยกระดับการครองชีพของประชาชน
6. เพื่อส่งเสริมการศึกษาเกี่ยวกับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
7. เพื่อธำรงความร่วมมืออย่างใกล้ชิดระหว่างอาเซียนกับองค์การระหว่างประเทศและระดับภูมิภาค ที่มีความมุ่งหมายและมุ่งประสงค์คล้ายคลึงกันเพื่อให้มีความร่วมมืออย่างใกล้ชิดระหว่างกัน

หลักการพื้นฐานของอาเซียน

ประเทศสมาชิกอาเซียนทั้ง 10 ประเทศ ได้ยอมรับในการปฏิบัติตามหลักฐานในการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างกัน ดังที่ปรากฏในกฎบัตรอาเซียนซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดของอาเซียน ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อกลางเดือนธันวาคม พ.ศ. 2551 โดยใช้อาเซียนและรัฐสมาชิกปฏิบัติตามหลักการคือ

1. การเคารพเอกราช อธิปไตย ความเสมอภาค บูรณภาพแห่งดินแดนและอัตลักษณ์แห่งสมาชิกอาเซียนทั้งปวง
2. ความผูกพันและความรับผิดชอบร่วมกันในการเพิ่มพูนสันติภาพความมั่นคงและความมั่งคั่งของภูมิภาค
3. การไม่ใช้การรุกราน และการข่มขู่ว่าจะใช้หรือการกระทำอื่นใดในลักษณะที่ขัดต่อกฎหมายระหว่างประเทศ

4. การอาศัยการระงับข้อพิพาทโดยสันติ
5. การไม่แทรกแซงกิจการภายในของรัฐสมาชิกอาเซียน
6. การเคารพสิทธิของรัฐสมาชิกทุกรัฐการอ้างประชาชนชาติของตน โดยปราศจาก

การแทรกแซง การบ่อนทำลายและการบังคับจากภายนอก

7. การปรึกษาหารือหรือที่เพิ่มพูนขึ้นในเรื่องที่มีผลกระทบอย่างร้ายแรงต่อผลประโยชน์ร่วมกันของอาเซียน

8. การยึดมั่นต่อหลักนิติธรรม ธรรมาภิบาล หลักประชาธิปไตยและรัฐบาลตามรัฐธรรมนูญ

9. การเคารพเสรีภาพพื้นฐาน การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและการส่งเสริมความยุติธรรมทางสังคม

10. การยึดกฎบัตรสหประชาชาติและกฎหมายระหว่างประเทศ รวมถึงกฎหมายด้านมนุษยธรรมระหว่างประเทศที่รัฐสมาชิกอาเซียนยอมรับ

11. การยอมรับการมีส่วนร่วมในนโยบายหรือกิจกรรมใด ๆ รวมถึงการใช้ดินแดนของตนซึ่งดำเนินการโดยรัฐสมาชิกอาเซียน หรือรัฐที่มีใช้สมาชิกอาเซียนหรือผู้กระทำไม่ใช่รัฐใด ๆ ซึ่งคุกคามอธิปไตย บูรณภาพแห่งดินแดนหรือเสถียรภาพทางการเมืองและเศรษฐกิจของรัฐสมาชิกอาเซียน

สัญลักษณ์ของอาเซียน

สัญลักษณ์ของอาเซียน คือ รูปวงข้าว สีเหลืองบนพื้นสีแดงล้อมรอบด้วยวงกลม สีขาวและสีน้ำเงิน วงข้าว 10 ดัน หมายถึง ประเทศสมาชิก 10 ประเทศ

สีเหลือง หมายถึง ความเจริญรุ่งเรือง

สีแดง หมายถึง ความกล้าหาญและการมีพลวัติ

สีขาว หมายถึง ความบริสุทธิ์

สีน้ำเงิน หมายถึง สันติภาพและความมั่นคง

กฎบัตรอาเซียน (ASEAN Charter)

ในการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 13 เมื่อปี 2550 ที่ประเทศสิงคโปร์ ผู้นำอาเซียนได้ลงนามในกฎบัตรอาเซียนซึ่งเปรียบเสมือนธรรมนูญของอาเซียนที่จะวางกรอบทางกฎหมายและโครงสร้างองค์กรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของอาเซียน ในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขับเคลื่อนการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนภายในปี 2558 (ค.ศ. 2015) ตามที่ผู้นำอาเซียนได้ตกลงกันไว้ โดยวัตถุประสงค์ของกฎบัตรอาเซียน คือ ทำให้อาเซียนเป็นองค์กรที่มีประสิทธิภาพ มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง และเคารพกฎกติกาในการทำงานมากขึ้น นอกจากนี้กฎบัตรจะให้สถานะนิติบุคคลแก่อาเซียนเป็นองค์กรระหว่างรัฐบาล (Intergovernmental Organization) กฎบัตรอาเซียน ประกอบด้วยข้อบทต่าง ๆ 13 บท 55 ข้อ มีประเด็นใหม่ que แสดง

ความก้าวหน้าของอาเซียน ได้แก่

- (1) การจัดตั้งองค์การสิทธิมนุษยชนของอาเซียน
- (2) การให้อำนาจเลขาธิการอาเซียนสอดส่องและรายงานการทำตามความตกลงของรัฐสมาชิก
- (3) การจัดตั้งกลไกสำหรับการระงับข้อพิพาทต่าง ๆ ระหว่างประเทศสมาชิก
- (4) การให้ผู้นำเป็น ผู้ตัดสินว่าจะดำเนินการอย่างไรต่อรัฐผู้ละเมิดพันธกรณีตามกฎหมายอย่างร้ายแรง
- (5) การเปิดช่องให้ใช้วิธีการอื่น ในการตัดสินใจได้หากไม่มีฉันทามติ
- (6) การส่งเสริมการปรึกษาหารือกันระหว่างประเทศสมาชิกเพื่อแก้ไขปัญหาที่กระทบต่อผลประโยชน์ร่วม
- (7) การเพิ่มบทบาทของประธานอาเซียนเพื่อให้อาเซียนสามารถตอบสนองต่อสถานการณ์ฉุกเฉินได้อย่างทันท่วงที
- (8) การเปิดช่องทางให้อาเซียนสามารถมีปฏิสัมพันธ์กับองค์กรภาคประชาสังคมมากขึ้น และ
- (9) การปรับปรุงโครงสร้างองค์กรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เช่น ให้มีการประชุมสุดยอดอาเซียน 2 ครั้งต่อปี จัดตั้งคณะมนตรีเพื่อประสานความร่วมมือในแต่ละ 3 เศรษฐกิจ และการมีคณะกรรมการผู้แทนถาวรประจำอาเซียน ที่กรุงจาการ์ตา เพื่อลดเวลาและค่าใช้จ่ายในการประชุมของอาเซียน เป็นต้น

กฎบัตรอาเซียนมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 15 ธันวาคม 2551 หลังจากที่ประเทศสมาชิกครบทั้ง 10 ประเทศ ได้ให้สัตยาบันกฎบัตร และการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 14 ระหว่างวันที่ 28 กุมภาพันธ์ - 1 มีนาคม 2552 ที่จังหวัดเพชรบุรี เป็นการประชุมระดับผู้นำอาเซียนครั้งแรกหลังจากกฎบัตรมีผลบังคับใช้

ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community)

ประชาคมอาเซียนประกอบด้วยความร่วมมือ 3 เศรษฐกิจ คือ

1. ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political and Security Community-APSC)
2. ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community-AEC)
3. ประชาคมสังคมและวัฒนธรรม (ASEAN Socio-Cultural Community-ASCC)

ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political and Security Community - APSC) มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างและธำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงของภูมิภาค เพื่อให้ประเทศในภูมิภาคอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข และสามารถแก้ไขปัญหาและความขัดแย้งโดยสันติวิธี อาเซียนจึงได้จัดทำแผนงานการจัดตั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political-

Security Community Blueprint) โดยเน้นใน 3 ประการ คือ

1. การมีกฎเกณฑ์และค่านิยมร่วมกัน ครอบคลุมถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะร่วมกันทำเพื่อสร้างความเข้าใจในระบบสังคม วัฒนธรรม และประวัติศาสตร์ที่แตกต่างของประเทศสมาชิก ส่งเสริมพัฒนาการทางการเมืองไปในทิศทางเดียวกัน เช่น หลักการประชาธิปไตย การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน การสนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคม การต่อต้านการทุจริต การส่งเสริมหลักนิติธรรมและธรรมาภิบาล เป็นต้น

2. ส่งเสริมความสงบสุขและรับผิดชอบร่วมกันในการรักษาความมั่นคงสำหรับประชาชนที่ครอบคลุมในทุกด้าน ครอบคลุมความร่วมมือเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงในรูปแบบเดิม มาตรการสร้างความไว้เนื้อเชื่อใจและการระงับข้อพิพาท โดยสันติเพื่อป้องกันสงครามและให้ประเทศสมาชิกอาเซียนอยู่ด้วยกัน โดยสงบสุขและไม่มีความหวาดระแวง และขยายความร่วมมือเพื่อต่อต้านภัยคุกคามรูปแบบใหม่ เช่น การต่อต้านการก่อการร้าย อาชญากรรมข้ามชาติต่าง ๆ เช่น ยาเสพติด การค้ามนุษย์ ตลอดจนการเตรียมความพร้อมเพื่อป้องกันและจัดการภัยพิบัติและภัยธรรมชาติ

3. การมีพลวัตและปฏิสัมพันธ์กับโลกภายนอก เพื่อเสริมสร้างบทบาทของอาเซียนในความร่วมมือระดับภูมิภาคเช่น กรอบอาเซียน+3 กับจีน ญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลี (เกาหลีใต้) และการประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออก ตลอดจนความสัมพันธ์ที่เข้มแข็งกับมิตรประเทศ และองค์การระหว่างประเทศ เช่น สหประชาชาติ

ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Political-Security Community-AEC)

มีวัตถุประสงค์เพื่อให้อาเซียนมีตลาดและฐานการผลิตเดียวกันและมีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน เงินทุน และแรงงานมีฝีมืออย่างเสรี อาเซียนได้จัดทำแผนงานการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community Blueprint) ซึ่งเป็นแผนงานบูรณาการการดำเนินงานในด้านเศรษฐกิจเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ 4 ด้าน คือ

1. การเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียว (single market and production base) โดยจะมีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน และแรงงานมีฝีมืออย่างเสรี และการเคลื่อนย้ายเงินทุนอย่างเสรีมากขึ้น

2. การสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของอาเซียน โดยให้ความสำคัญกับประเด็นนโยบายที่จะช่วยส่งเสริมการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ เช่น นโยบายการแข่งขัน การคุ้มครองผู้บริโภค สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา นโยบายภาษี และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน (การเงิน การขนส่ง เทคโนโลยีสารสนเทศ และพลังงาน)

3. การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างเสมอภาค ให้มีการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และการเสริมสร้างขีดความสามารถผ่านโครงการต่าง ๆ

4. การบูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลก เน้นการปรับประสานนโยบายเศรษฐกิจของอาเซียน

กับประเทศภายนอกภูมิภาค เพื่อให้อาเซียนมีท่าทีร่วมกันอย่างชัดเจน

ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community – ASCC)

อาเซียน ได้ตั้งเป้าเป็นประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ในปี 2558 โดยมุ่งหวังเป็นประชาคมที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง มีสังคมที่เอื้ออาทรและแบ่งปัน ประชากรอาเซียนมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีและมีการพัฒนาในทุกด้านเพื่อ ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมอัตลักษณ์อาเซียน(ASEAN Identity)เพื่อรองรับการเป็นประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน โดยได้จัดทำแผนงานการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community Blueprint)ซึ่งประกอบด้วยความร่วมมือใน 6 ด้าน ได้แก่

1. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
2. การคุ้มครองและสวัสดิการสังคม
3. สิทธิและความยุติธรรมทางสังคม
4. ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม
5. การสร้างอัตลักษณ์อาเซียน
6. การลดช่องว่างทางการพัฒนา

ทั้งนี้โดยมีกลไกการดำเนินงาน ได้แก่ การประชุมรายสัปดาห์ระดับเจ้าหน้าที่อาวุโส และระดับรัฐมนตรีและคณะมนตรีประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (เข้าถึงข้อมูลได้จาก

<http://www.thaigoodview.com/node/125108๗>)

การบริหารจัดการศึกษาไทยสู่ประชาคมอาเซียน

การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 (พ.ศ. 2552-2561) แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552-2559) กำหนดนโยบายการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและการเรียนรู้สู่การปฏิบัติ 5 นโยบาย คือ 1) ปรับเปลี่ยนหลักสูตร การเรียนการสอน การวัดและประเมินผลทุกระดับ 2) ปรับปรุงการผลิต การพัฒนาและการใช้ครู 3) พัฒนาการบริหารจัดการและการกระจายอำนาจ 4) ปรับและใช้ระบบการจัดสรรและการระดมทรัพยากรให้เป็นเครื่องมือในการยกระดับคุณภาพการศึกษาของชาติ 5) ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต และกำหนดประเด็นสำคัญที่ต้องปฏิรูประดม 4 ประการ คือ 1) พัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ 2) พัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ 3) พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งการเรียนรู้ยุคใหม่ 4) พัฒนาการบริหารจัดการใหม่

จากกระแสโลกาภิวัตน์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทำให้ประเทศต่าง ๆ ต้องเผชิญกับความแข่งขัน ผลกระทบกับปัญหาต่าง ๆ ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ ทำให้เกิดประชาคมอาเซียนที่

3๗1.2๐๐ ๑๒

๓ 464 ๗

335615

รวมตัวกันของประเทศสมาชิกอาเซียน หรือสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of Southeast Asian Nations: ASEAN) มีสัญลักษณ์ของอาเซียนเป็นรวงข้าวสีเหลือง 10 มัด อยู่ในวงกลม สีน้ำเงิน (สันติภาพและความมั่นคง) สีแดง (ความกล้าหาญและการมีพลวัติ) สีขาว (ความบริสุทธิ์) และมีสีเหลือง (ความเจริญรุ่งเรือง) ประกอบด้วย 10 ประเทศ คือ ไทย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ มาเลเซีย บรูไน เวียดนาม ลาว พม่า และกัมพูชา เพื่อเพิ่มอำนาจการต่อรองและขีดความสามารถในการแข่งขันในเวทีโลกทุกด้านโดยกำเนิดขึ้นเมื่อเดือนตุลาคม พุทธศักราช 2546 ผู้นำประเทศได้ร่วมลงนามในปฏิญญาว่าด้วยความร่วมมือให้จัดตั้งประชาคมอาเซียนภายใน พุทธศักราช 2563 และต่อมาได้ตกลงระยะเวลาการจัดตั้งให้แล้วเสร็จภายใน พุทธศักราช 2558 หลายประเทศต้องเร่งเตรียมพร้อมโดยการสร้างกลไกและพัฒนาคอนให้มีศักยภาพสูงขึ้น ให้สามารถปรับตัวและรู้เท่าทันกระแสการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เพื่อให้ประชาชาติก้าวไปข้างหน้าได้อย่างมั่นคงและเท่าเทียม แผนงานสำหรับประชาคมอาเซียน ได้ให้ความสำคัญในการใช้กลไกการศึกษาขับเคลื่อนอาเซียนให้บรรลุวิสัยทัศน์อาเซียน 2558 ที่มุ่งให้อาเซียนมีวิสัยทัศน์สู่ภายนอก มีสันติสุข และเชื่อมโยงเข้าด้วยกันในการเป็นหุ้นส่วนในสิ่งแวดล้อมของประชาชาติไปโดยและมีส่วนร่วมกันอย่างกลมกลืน การพัฒนาที่มีพลวัติ และการรวมตัวทางเศรษฐกิจที่ใกล้ชิดและในสังคมที่เอื้ออาทรที่ระลึกถึงสายสัมพันธ์ทางประวัติศาสตร์ รับรู้มรดกทางวัฒนธรรมที่มีร่วมกัน และเชื่อมโยงในอัตลักษณ์ของภูมิภาค ร่วมมือในเป้าหมาย 3 เสาหลัก คือ ประชาคมด้านการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political Security Community) ประชาคมด้านเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community) และประชาคมสังคมและวัฒนธรรม (ASEAN Socio - Cultural Community) ให้ถือว่าความงดงามมาจากความแตกต่างและหลากหลาย วัฒนธรรมในแต่ละพื้นที่ไม่จำเป็นต้องเหมือนกัน แต่ในความหลากหลายทางวัฒนธรรมนั้นจะช่วยสร้างความร่วมมือในลักษณะสังคมเอื้ออาทรและร่วมมือ (Caring and Sharing Society) (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2554)

กระทรวงศึกษาธิการมีการดำเนินการ โดยมีจุดมุ่งหมาย คือ 1) การสร้างประชาคมอาเซียน ด้วยการศึกษา ให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการศึกษาในภูมิภาค (Education Hub) ตามแผนการศึกษาแห่งชาติที่มุ่งสร้างความตระหนักรู้ของคนไทยในการจัดการศึกษาเพื่อสร้างคนไทยให้เป็นคนของประชาคมอาเซียน พัฒนาสมรรถนะให้พร้อมจะอยู่ร่วมกันและส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ ด้านการศึกษา 3 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาคุณภาพการศึกษา การขยายโอกาสทางการศึกษา และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริการและการจัดการศึกษา 2) การขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนด้วยการศึกษา โดยการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับกลุ่มประเทศอาเซียน ความแตกต่างทางด้านชาติพันธุ์ หลักสิทธิมนุษยชน วัฒนธรรม การส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในการติดต่อสื่อสาร ทั้งครูและผู้เรียน 3) ด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา จะมีการพัฒนา 3N ได้แก่ เครือข่ายเพื่อการศึกษาแห่งชาติ (NEd Net: National Education Network) ศูนย์สารสนเทศเพื่อการศึกษาแห่งชาติ (NEIS:

National Education Information System) ศูนย์กลางรวบรวม จัดเก็บและเชื่อมโยงข้อมูลสารสนเทศ ด้านการศึกษา ศูนย์เรียนรู้แห่งชาติ (NLC: National Learning Center) เพื่อให้ผู้เรียนฯ ได้เรียนรู้ด้วยตนเองตลอดเวลา พัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นพลเมืองอาเซียน และยังมีโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชน ไทยให้รู้จักวัฒนธรรม สังคม ความเป็นอยู่ของประเทศอาเซียน เพื่อที่จะสามารถก้าวสู่ประชาคมอาเซียนอย่างมั่นใจ โดยการดำเนิน โครงการพัฒนาประชาคมสู่อาเซียน (Spirit of ASEAN) เพื่อรองรับการรวมกลุ่มของประเทศอาเซียนภายในปี 2558 เช่น โรงเรียน Buffer School เป็นโรงเรียนที่อยู่ติดชายแดนกับประเทศสมาชิกอาเซียน 4 ประเทศ ได้แก่ ลาว พม่า กัมพูชา และมาเลเซีย โรงเรียน Sister School เป็นโรงเรียนที่มีความพร้อม มีความเข้มแข็งทั้งในเรื่องของภาษาและ ICT ที่อยู่ในพื้นที่อื่น ๆ ที่ไม่ติดชายแดน แต่มีประสานสัมพันธ์กับอาเซียน 5 ประเทศ ได้แก่ เวียดนาม สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย และบรูไน เป็นต้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554)

การศึกษามีหน้าที่โดยตรงเกี่ยวกับบทบาทในการให้ความรู้ที่จำเป็นในการขับเคลื่อนและเตรียมการเพื่อก้าวสู่การเป็นประชาคมอาเซียนให้ทันตามกำหนด ในกรอบความร่วมมือของประชาคมอาเซียนทั้ง 3 เสาหลัก (Three Pillars of ASEAN Community) ซึ่งประกอบด้วยประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political – Security Community -APSC)ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community -AEC) และประชาคมสังคมและวัฒนธรรม (ASEAN Socio-Cultural-ASCC) กลไกความร่วมมือด้านการศึกษาก็จำเป็นพื้นฐานในการสร้างอาเซียนสู่การเป็นประชาคมที่มีความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจ การเมืองและสังคม โดยเฉพาะการพัฒนาศักยภาพมนุษย์เพื่อสร้างความรุ่งเรืองของอาเซียน ความร่วมมืออาเซียนด้านการศึกษาจึงเป็นส่วนหนึ่งของความร่วมมือด้านอาเซียน ซึ่งเริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ทศวรรษแรกของการก่อตั้งอาเซียนเมื่อมีการประชุมด้านการศึกษา กลไกการบริหารจัดการในเชิงสาระความร่วมมือ มีความพยายามในการผลักดันให้ความร่วมมือด้านการศึกษาของอาเซียนมีลักษณะทางการและมีผลนโยบายเชิงนโยบายและเชิงปฏิบัติมากขึ้นต่อมาได้มีการปรับตัวในเชิงโครงสร้างเพื่อให้ความร่วมมือในด้านต่าง ๆ ของอาเซียนเข้มแข็งขึ้น มีการจัดตั้ง ASEAN Committee on Education (ASCOE) เป็นกลไกการบริหารความร่วมมือด้านการศึกษาตั้งแต่ปี 2532 ต่อมาในปี 2549 ได้มีการประชุมรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาอาเซียนครั้งแรกคู่ขนานกับการประชุมสภามิตร ระหว่างวันที่ 21-23 มีนาคม 2549 ที่ประเทศสิงคโปร์และมีการจัดการต่อเนื่องทุกปี การจัดการศึกษาในอาเซียนเป็นรากฐานสำคัญในการสร้างความเข้มแข็งและความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจของอาเซียนและเศรษฐกิจโลก ซึ่งการขับเคลื่อนความร่วมมือด้านการศึกษาในกรอบอาเซียน ที่ปรากฏในแผนงานการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ได้กำหนดเป้าหมายในการดำเนินการเพื่อก้าวสู่ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนด้วยการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดยมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับประเทศในภูมิภาคในขอบข่ายด้านการศึกษา ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อ

สร้างเสริมศักยภาพด้านเทคโนโลยีและทรัพยากรมนุษย์ในอาเซียน ในการจัดการศึกษาในแผนงานการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ประกอบด้วย

1. การจัดการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ
2. การส่งเสริมทุนอาเซียนและเครือข่ายการศึกษา
3. การส่งเสริมความเข้าใจเข้าใจอันดีระหว่างกัน
4. การพัฒนาเยาวชนอาเซียน

ซึ่งประเทศไทยมีบทบาทสำคัญในการผลักดันให้เกิดความร่วมมือด้านการศึกษาเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน โดยให้เสนอปฏิญญาชะอำ-หัวหินว่าด้วยการเสริมสร้างความร่วมมือด้านการศึกษาเพื่อสร้างประชาคมอาเซียนที่เอื้ออาทรและบางปีภายในปี 2558 ต่อผู้นำอาเซียนเพื่อให้การรองรับในระหว่างการประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 15 ณ ชะอำ-หัวหิน ประเทศไทยและที่ประชุมได้ให้การรับรองเมื่อวันที่ 24 ตุลาคม 2552 (สมบัติ สุวรรณพิทักษ์, 2554)

การประยุกต์ใช้ในการบริหารการศึกษา

นักวิชาการในประเทศไทยต่างระดมความคิดจากจากผู้เกี่ยวข้องทั้ง 3 เสาหลัก รวมถึงผู้บริหารการศึกษา ครูผู้สอน นักวิชาการ มีข้อเสนอแนะแนวทางการจัดการศึกษา เช่น การให้ความรู้แก่พลเมือง ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาเพื่อนบ้าน การสร้างอัตลักษณ์อาเซียน และจิตสำนึกของพลเมืองอาเซียน ทุกภาคส่วนในสังคมร่วมจัดกิจกรรมด้านการศึกษา สร้างเด็กให้มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและสถานประกอบการ การจัดหลักสูตรการศึกษาอาเซียน ด้วยการส่งเสริมการใช้ภาษาอังกฤษและภาษาเพื่อนบ้าน การบูรณาการขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมโดยการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อความเข้าใจร่วมกัน ปฏิบัติโดยการกระจายอำนาจเน้นการมีส่วนร่วม

การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน

การสร้างประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ ได้มีนโยบายพัฒนาการศึกษาของประเทศไทยให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพกระจายโอกาสอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนตลอดจนสามารถก้าวทันและแข่งขันกับนานาชาติได้ โดยเฉพาะการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนตามที่ประเทศไทยได้เป็นผู้ริเริ่มก่อตั้งอาเซียน กระทรวงศึกษาธิการจึงได้มีการกำหนดนโยบายในการขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการศึกษา ตามปฏิญญาอาเซียนด้านการศึกษา ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, หน้า 18-22)

1. การเผยแพร่ความรู้ ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอาเซียนเพื่อสร้างความตระหนักและเตรียมความพร้อมของครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา นักเรียน นักศึกษาและประชาชนให้

ก้าวสู่ประชาคมอาเซียนภายในปี 2558

2. การพัฒนาศักยภาพของนักเรียน นักศึกษาและประชาชนให้มีทักษะที่เหมาะสม เพื่อเตรียมความพร้อมในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน เช่น ความรู้ภาษาอังกฤษ ภาษาเพื่อนบ้าน เทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะและความชำนาญการที่สอดคล้องกับการปรับตัวและเปลี่ยนแปลงทางอุตสาหกรรมและเพิ่ม โอกาสในการทำงานของประชาชนรวมทั้งการพิจารณาแผนผลิตกำลังคน

3. การพัฒนามาตรฐานการศึกษา เพื่อส่งเสริมการหมุนเวียนของนักศึกษา ครูและอาจารย์ ในอาเซียน รวมทั้งเพื่อให้มีการตอบรับในคุณสมบัติทางวิชาการร่วมกัน ในอาเซียน การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาศึกษาต่าง ๆ และการแลกเปลี่ยนเยาวชน การพัฒนาระบบการศึกษาทางไกล ซึ่งช่วยสนับสนุนการศึกษาดลชีวิต ที่ส่งเสริมและการปรับปรุงการศึกษา ด้านอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมทางอาชีพทั้งขั้นต้นและขั้นต่อเนื่อง ตลอดจนส่งเสริมและเพิ่มพูนความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาของประเทศสมาชิกของอาเซียน

4. การเตรียมความพร้อมเพื่อเปิดเสรีการศึกษาในอาเซียน เพื่อรองรับการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน เศรษฐกิจอาเซียน ประกอบด้วย การจัดทำความตกลงยอมรับร่วมด้านการศึกษา การพัฒนาความสามารถประสบการณ์ในสาขาวิชาชีพสำคัญ ๆ เพื่อรองรับการเปิดเสรีการศึกษาควบคู่กับการเปิดเสรีด้านการเคลื่อนย้ายแรงงาน

5. การพัฒนาเยาวชน เพื่อเป็นทรัพยากรสำคัญในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งกำหนดแผนยุทธศาสตร์การศึกษาไทยด้านการศึกษาอาเซียน 2554-2558 เป็นยุทธศาสตร์ 5 ปี โดยมียุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างความตระหนักเกี่ยวกับอาเซียน อาเซียนกำหนดเป้าหมายในการเสริมสร้างอัตลักษณ์ ด้วยการเสริมสร้างความตระหนักและค่านิยมร่วมกันเป็นประชาคมอาเซียน ในสังคมทุกระดับ รวมทั้งสาขาการศึกษา มียุทธศาสตร์การดำเนินการ ได้แก่ การส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดทำรูปแบบ โครงการอาเซียนศึกษาในภูมิภาค การจัดการเรียนการสอนเรื่องอาเซียนในหลักสูตร โรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา การจัดทำโครงการฝึกอบรมครูและพัฒนาสื่อการเรียนการสอนภายในภูมิภาค รวมทั้งการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ประกอบด้วยยุทธศาสตร์ย่อย 2 ยุทธศาสตร์ ได้แก่

ยุทธศาสตร์ที่ 2.1 สร้างโอกาสในการได้รับการศึกษาในระดับประถมและมัธยมศึกษา ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาเพื่อบรรลุเป้าหมายคือการจัดการศึกษาเพื่อปวงชนที่สืบเนื่องมาจากการประชุมโลกว่าด้วยการศึกษาเพื่อปวงชนปี พ.ศ. 2533 โดยประเทศสมาชิกได้ให้การรับรองการสร้างโอกาสการเรียนรู้และส่งเสริมให้มีการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาทั่วโลกและให้มีการลดอัตราผู้ไม่รู้หนังสือ และต่อมาได้มีการกำหนดให้บรรลุเป้าหมายการจัดการศึกษาเพื่อปวงชนภายในปี 2558 และต่อมากการประชุมรัฐมนตรีศึกษาอาเซียนครั้งที่ 3

เมื่อวันที่ 15 มีนาคม พ.ศ. 2551 รัฐมนตรีได้ตกลงร่วมกันที่จะให้ความสำคัญต่อการบรรลุเป้าหมายการจัดการศึกษาเพื่อประชาชนภายในปี 2558 โดยได้มอบให้องค์การซีมีโอและสำนักเลขาธิการอาเซียนจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการภายใต้การจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มด้อยโอกาส เพื่อแบ่งปันประสบการณ์ที่ดีด้านการศึกษาระหว่างกัน

ยุทธศาสตร์ที่ 2.2 การเพิ่มคุณภาพการศึกษา ให้ความสำคัญกับการจัดมาตรฐานการศึกษา การศึกษาตลอดชีวิตและการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ส่งเสริมการจัดการศึกษาทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียนอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ การส่งเสริมโอกาสให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้ประชาชนทุกคนสามารถศึกษาอย่างต่อเนื่อง การส่งเสริมให้มีการประกันคุณภาพและการเพิ่มคุณค่าด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรมเพื่อฝึกอบรมครูและผู้นำทางการศึกษา และการใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีการสื่อสาร

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การเคลื่อนย้ายข้ามพรมแดนและจัดการศึกษาให้เป็นสากล ให้ความสำคัญกับสภาพการจัดการศึกษา ดังนี้

1. การจัดการศึกษาแก่ผู้เรียนเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานและสภาพเศรษฐกิจของยุคโลกาภิวัตน์ที่จำเป็นต้องอาศัยแรงงานที่มีทักษะและความชำนาญการสูงและสามารถเคลื่อนย้ายไปสู่ภูมิภาคได้
2. การจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาในด้านคุณภาพ ให้บริการในสาขาวิชาต่าง ๆ ที่มีทางเลือกอย่างหลากหลายและมีสาขาความเชี่ยวชาญโดยเฉพาะ
3. สังคมเศรษฐกิจฐานความรู้ทำให้ประเทศต่าง ๆ มีความต้องการแรงงานที่มีทักษะสูงที่จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาความเชี่ยวชาญภายใต้การจัดโครงการทางการศึกษาเฉพาะด้าน รัฐบาลประเทศต่าง ๆ ได้กำหนดเป้าหมายเพื่อให้เกิดการจัดการศึกษาข้ามพรมแดน ส่งผลให้เกิดการพัฒนาการศึกษาที่ต้องคำนึงถึงด้านการพัฒนาคุณภาพ การเสริมสร้างเศรษฐกิจและมีความสัมพันธ์กับประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาค

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรสาขาอื่น ๆ เพื่อพัฒนาการศึกษาให้มีความสำคัญด้านการศึกษา เกี่ยวกับการศึกษาสภาพแวดล้อม การจัดการด้านความเสี่ยงและภัยพิบัติ การจัดการศึกษาเพื่อสิทธิมนุษยชน การจัดการศึกษาเพื่อป้องกัน HIV/AIDS จะเกี่ยวกับการสนับสนุนการจัดทำแผนปฏิบัติการศึกษาด้านสภาพแวดล้อมเพื่อให้ระบบโรงเรียนมีการนำประเด็นการสอนด้านการจัดการศึกษาเพื่อสภาพแวดล้อมและการศึกษาเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมทั้งการสนับสนุนการสร้างเครือข่ายขององค์กรพัฒนาเอกชน มหาวิทยาลัยและสื่อมวลชนต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้เกิดการดำเนินการด้านการศึกษาเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนอย่างมีประสิทธิภาพ

การขับเคลื่อนการดำเนินงานสู่ประชาคมอาเซียนของประเทศไทย

ประเทศไทยมีการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อใช้เป็นกรอบกำหนดทิศทางและยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศมาตั้งแต่ พ.ศ. 2504 ซึ่งปัจจุบันอยู่ระหว่างการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2555-2559) เป็นช่วงที่ประเทศไทยต้องเผชิญกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคม ทั้งภายในและภายนอกประเทศที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชนอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการที่ประเทศไทยจะต้องก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community; AC) ใน พ.ศ. 2558 จึงนำเสนอถึงแนวทางการเตรียมความพร้อมประเทศไทยเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ตามยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 ซึ่งประกาศใช้อย่างเป็นทางการในวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2554 อันเป็นวันเริ่มต้นปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 ทั้งนี้ การสร้างความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ได้ระบุในยุทธศาสตร์การสร้างเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจและความมั่นคงในภูมิภาค ที่มีสาระสำคัญเกี่ยวกับการสร้างความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยผลักดันให้ประเทศไทยมีบทบาทที่สร้างสรรค์ในเวทีระหว่างประเทศในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยจะต้องเตรียมการดังนี้

1. พัฒนาบุคลากรในทุกภาคส่วนเศรษฐกิจ ภาคการผลิต อุตสาหกรรมแปรรูป รวมทั้งผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) โดยเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน เพื่อให้มีความรู้และมีสมรรถนะในการแข่งขันในระบบเสรี เพื่อเตรียมความพร้อมการจะก้าวสู่อาเซียน
2. ยกกระดับการให้บริการด้านสุขภาพและบริการด้านสาธารณสุข ทั้งบุคลากรและมาตรฐานการให้บริการเพื่อก้าวสู่การเป็นศูนย์กลางการให้บริการสุขภาพของภูมิภาค
3. เสริมสร้างความเข้มแข็งให้สถาบันการศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนให้มีมาตรฐานเป็นที่ให้บริการในระดับสากล ตลอดจนการยกระดับทักษะด้านภาษาเพื่อเตรียมความพร้อมของแรงงานไทยเข้าสู่ตลาดแรงงานในภูมิภาคอาเซียน โดยประเทศไทยมีบทบาทนำในอาเซียนร่วมกับประเทศอื่นที่มีศักยภาพ
4. กำหนดมาตรฐานขั้นพื้นฐานของคุณภาพสินค้าและบริการ เพื่อป้องกันสินค้าและบริการที่ไม่ได้คุณภาพ

การส่งเสริมประชาคมอาเซียนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

อาเซียนเน้นการดำเนินโครงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่ส่งเสริมการปฏิบัติตามข้อริเริ่มของภูมิภาคด้านไอซีที โดยเน้นมาตรการ ดังนี้ (กองอาเซียน 4 กระทรวงต่างประเทศ, 2552, หน้า 10)

1. ดำเนินโครงการเสริมสร้างขีดความสามารถ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ด้านไอซีทีในอาเซียน โดยเฉพาะในกลุ่มสตรี เด็ก ผู้สูงวัย และผู้พิการ

2. ส่งเสริมการใช้ไอซีทีในเชิงบวก โดยเฉพาะอินเทอร์เน็ต
 3. สนับสนุนการใช้ไอซีทีในทุกระดับการศึกษา
 4. ริเริ่มการใช้ไอซีทีในโรงเรียนประถมให้เร็วขึ้น
 5. ส่งเสริมการใช้ไอซีทีเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ทางอินเทอร์เน็ต
 6. พัฒนาผู้ใช้แรงงานและกำลังคนเพื่อการมีวิชาชีพและความชำนาญทางด้านไอซีที
- การสร้างประชาคมอาเซียนด้านสังคมและวัฒนธรรม**

มุ่งหวังให้ประชาชนแต่ละประเทศอยู่ร่วมกันภายใต้แนวคิดของสังคมเอื้ออาทร มีสวัสดิการที่ดีและมีความมั่นคง อาเซียนมุ่งหวังประโยชน์จากการรวมตัวกันเพื่อให้ประชาชนมีการกินดีอยู่ดี ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ มีสิ่งแวดล้อมที่ดีและมีความรู้สึกร่วมกันอันหนึ่งอันเดียวกัน โดยมีความร่วมมือเฉพาะด้าน (Functional Cooperation) ภายใต้สังคมและวัฒนธรรมที่ครอบคลุมในหลายด้าน ได้แก่ เยาวชน การศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สิทธิมนุษยชน สาธารณสุข วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม สตรี แรงงาน การกำจัดความยากจน สวัสดิการสังคมและการพัฒนา วัฒนธรรมและสารสนเทศ กิจการพลเรือน การตรวจคนเข้าเมืองและกงสุล ยาเสพติด และการจัดการภัยพิบัติ โดยมีคณะทำงานอาเซียนรับผิดชอบการดำเนินความร่วมมือในแต่ละด้าน (สำนักการประชาสัมพันธ์ต่างประเทศ, 2552, หน้า 39) โดยอาเซียนได้ตั้งเป้าเป็นประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนในปี 2558 โดยมุ่งหวังเป็นประชาคมมีประชาคมเป็นศูนย์กลาง มีสังคมที่เอื้ออาทรและแบ่งปัน ประชาคมอาเซียนมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีและมีการพัฒนาในทุกด้าน เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมอัตลักษณ์ของอาเซียน (ASEAN Identity) เพื่อรองรับการเป็นประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน อาเซียนได้จัดทำแผนงานตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community Blueprint) ซึ่งประกอบด้วยความร่วมมือใน 6 ด้าน ๆ ได้แก่ (สำนักการประชาสัมพันธ์ต่างประเทศ, 2552, หน้า 59-61)

1. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Human Development)
2. การคุ้มครองและสวัสดิการสังคม (Social Welfare and Production)
3. สิทธิและความยุติธรรมทางสังคม (Social Justice and Rights)
4. ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Sustainability)
5. การสร้างอัตลักษณ์อาเซียน (Building an ASEAN Identity)
6. การลดช่องว่างทางการพัฒนา (Narrowing the Development Gap)

คุณลักษณะและองค์ประกอบ

ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน หรือ เอเอสซีซี มีเป้าหมายในการดำเนินงาน ดังนี้ (กองอาเซียน 4 กระทรวงต่างประเทศ, 2552, หน้า 2-3)

1. ดำเนินงานให้เกิดประชาคมอาเซียนที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง และเป็นสังคมที่
 รับผิดชอบเพื่อก่อให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและความเป็นเอกภาพในหมู่ประชาชาติและ
 ประชาชนอาเซียน โดยเสริมสร้างอัตลักษณ์ร่วมกัน สร้างสังคมที่เอื้ออาทรและแบ่งปัน ประชาชนมี
 ส่วนร่วมโดยมีคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่และสวัสดิการของประชาชนดีขึ้น

2. ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ตอบสนองต่อความต้องการของภูมิภาคใน
 การยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยดำเนินกิจกรรมที่เน้นการให้ความสำคัญกับประชาชน
 และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อมุ่งไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ประชาคมสังคมและวัฒนธรรม
 อาเซียนที่จะช่วยสนับสนุนการสร้างพื้นฐานที่แข็งแกร่งสำหรับความเข้าใจอันดี การเป็นเพื่อนบ้าน
 ที่ดี และการแบ่งปันความรับผิดชอบ

3. ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ถูกกำหนดลักษณะโดยวัฒนธรรมที่ยึดหยุ่น
 ยึดมั่นในหลักการ มีความร่วมมือ มีความรับผิดชอบร่วมกันเพื่อส่งเสริมการพัฒนามนุษย์และสังคม
 เคารพในเสรีภาพขั้นพื้นฐาน ความเท่าเทียมกันทางเพศ การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและ
 การส่งเสริมความยุติธรรมทางสังคม

4. ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนเคารพในความแตกต่างทางวัฒนธรรม ภาษาและ
 ศาสนาของประชาคมอาเซียนจึงได้เน้นคุณค่าร่วมกันท่ามกลางความเป็นเอกภาพในความหลากหลาย
 โดยปรับให้เข้ากับสถานการณ์ โอกาสและสิ่งท้าทายในปัจจุบัน

5. ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ให้ความสำคัญกับมิติทางสังคมในเรื่องการลด
 ช่องว่างการพัฒนา โดยขจัดความแตกต่างทางการพัฒนาประเทศสมาชิกอาเซียน

6. ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนครอบคลุมคุณลักษณะ ดังนี้

6.1 การพัฒนามนุษย์

6.2 การคุ้มครองและสวัสดิการทางสังคม

6.3 ความยุติธรรมและสิทธิ

6.4 ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม

6.5 การสร้างอัตลักษณ์อาเซียน

6.6 การลดช่องว่างการพัฒนา

ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน มีจุดมุ่งหมายในการยกระดับคุณภาพชีวิตของ
 ประชาชน ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน และเสริมสร้าง อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม
 ของอาเซียน โดยมีแผนปฏิบัติการประชาสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนซึ่งครอบคลุมความร่วมมือใน
 หลายสาขาเช่น ความร่วมมือด้านการปราบปรามยาเสพติด การพัฒนาชนบท การขจัดความยากจน
 สิ่งแวดล้อม การศึกษา วัฒนธรรม สตรี สาธารณะสุข โรคเอดส์ และ เยาวชน เป็นต้น เป็นกลไก
 สำคัญเพื่อการบรรลุจุดมุ่งหมายของประชาคมนั้น และรองรับการเป็นประชาคม อาเซียนสำหรับ

โรงเรียนเพื่อใช้เป็นตัวอย่างสำหรับการฝึกอบรมและการสอนของครูอาจารย์เสนอให้มีหลักสูตรปริญญาด้านศิลปวัฒนธรรมอาเซียนในมหาวิทยาลัยเสนอให้มีภาษาประจำชาติอาเซียน ให้เป็นภาษาต่างประเทศวิชาเลือกในโรงเรียนสนับสนุนโครงการระดับภูมิภาคที่มุ่งเน้นที่การส่งเสริมการตระหนักรู้เกี่ยวกับอาเซียนให้แก่เยาวชนรับรองการมีอยู่ของโครงการอื่นๆ เช่น การนำเที่ยวโรงเรียนอาเซียน โครงการแลกเปลี่ยนนักเรียนนักศึกษาอาเซียน การประชุมเยาวชนอาเซียนด้านวัฒนธรรม การประชุมสุดยอดเยาวชนนักศึกษาระดับมหาวิทยาลัยอาเซียน การประชุมเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน และการประกวดสุนทรพจน์ระดับเยาวชนสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิตในประเทศสมาชิกอาเซียน โดยการสนับสนุนการศึกษาสำหรับทุกคนจัดให้มีการประชุมวิจัยทางด้านการศึกษาอาเซียนเพื่อส่งเสริมความร่วมมือทางการวิจัยและพัฒนาในภูมิภาคให้เป็นเวทีสำหรับนักวิจัยจากประเทศสมาชิกเพื่อแลกเปลี่ยนมุมมองในประเด็นและเรื่องที่เกี่ยวข้องของภูมิภาค สนับสนุนความเข้าใจและการตระหนักรู้ในประเด็นและเรื่องราวต่าง ๆ เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคอาเซียน โดยการบูรณาการให้อยู่ในหลักสูตรในโรงเรียน และการมอบรางวัลโรงเรียนสีเขียวอาเซียนเฉลิมฉลองวันอาเซียน (วันที่ 8 สิงหาคม) ในโรงเรียน โดยเฉพาะในเดือนสิงหาคมผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การร้องเพลงชาติอาเซียน การจัดการแข่งขันเรื่องประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมอาเซียนการจัดแสดงเครื่องหมายและสัญลักษณ์อื่นๆ ของอาเซียน การจัดค่ายเยาวชนอาเซียน เทศกาลเยาวชนอาเซียนและวันเด็กอาเซียนเห็นชอบที่จะเสนอในรัฐสมาชิกอาเซียนแบ่งปันทรัพยากรแก่กัน และพิจารณาการจัดตั้งกองทุนพัฒนาด้านการศึกษาของภูมิภาคเพื่อให้มั่นใจว่าจะได้รับการสนับสนุนทางการเงินอย่างเพียงพอในการปฏิบัติการต่าง ๆ ได้ตามที่ได้รับเสนอแนะมา มอบหมายให้ องค์การระดับรัฐมนตรีรายสาขาของอาเซียนที่เกี่ยวข้องและเลขาธิการอาเซียน ดำเนินการปฏิบัติตามปฏิญญานี้ โดยการให้แนวทางและสนับสนุนแผน 5 ปีของอาเซียนว่าด้วยเรื่องการศึกษา รวมทั้งข้อตกลงในการควบคุมดูแลที่ได้รับการสนับสนุน โดยคณะกรรมการผู้แทนถาวรและรายงานต่อที่ประชุม สุดยอดอาเซียนเป็นประจำผ่านคณะมนตรีประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนทราบผลการคืบหน้าของการดำเนินการปฏิญาณว่าความมุ่งมั่นและข้อผูกพันของผู้นำอาเซียนในการเสริมสร้างความเข้มแข็งด้านการศึกษาเพื่อให้เกิดประชาคมอาเซียนที่มีการเคลื่อนไหว ประชาคมที่มีความเชื่อมโยงกัน และประชาคมของประชาชนอาเซียนและเพื่อประชาชนอาเซียน นโยบายกระทรวงศึกษาธิการในการดำเนินการด้านการศึกษาตามปฏิญญาฯ อ้า-ห้วหิน ว่าด้วยการเสริมสร้างความร่วมมือด้านการศึกษาเพื่อบรรลุประชาคมอาเซียนที่เอื้ออาทรและแบ่งปัน

จากการประชุมคณะกรรมการระดับชาติเพื่อขับเคลื่อนการศึกษาในอาเซียนสู่การบรรลุเป้าหมายการจัดตั้งประชาคมอาเซียน ในปี 2558 เมื่อวันที่ 23 สิงหาคม 2553 ณ กระทรวงศึกษาธิการ โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นประธาน และผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย ผู้แทนองค์กรหลักของกระทรวงศึกษาธิการ ผู้แทนสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา

ผู้อำนวยการเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน และผู้แทนกรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศที่ประชุมได้ให้ความเห็นชอบร่างนโยบายเพื่อดำเนินงานตามปฏิญญาชะอำ-หัวหิน ด้านการศึกษา จำนวน 5 นโยบาย ดังนี้ (กองอาเซียน 4 กระทรวงต่างประเทศ, 2552, หน้า 3-9)

นโยบายที่ 1 การเผยแพร่ความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และเจตคติที่ดีเกี่ยวกับอาเซียน เพื่อสร้างความตระหนักและเตรียมความพร้อมของครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา นักเรียน นักศึกษา และประชาชน เพื่อก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ภายในปี 2558

นโยบายที่ 2 การพัฒนาศักยภาพของนักเรียน นักศึกษา และประชาชนให้มีทักษะที่เหมาะสมเพื่อเตรียมความพร้อมในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน เช่น ความรู้ภาษาอังกฤษ ภาษาเพื่อนบ้าน เทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะและความชำนาญการที่สอดคล้องกับการปรับตัวและเปลี่ยนแปลงทางอุตสาหกรรม และการเพิ่มโอกาสในการหางานทำของประชาชน รวมทั้งการพิจารณาแผนผลิตกำลังคน

นโยบายที่ 3 การพัฒนามาตรฐานการศึกษาเพื่อส่งเสริมการหมุนเวียนของนักศึกษาและครูอาจารย์ในอาเซียน รวมทั้งเพื่อให้มีการยอมรับในคุณสมบัติทางวิชาการร่วมกันในอาเซียน การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาต่าง ๆ และการแลกเปลี่ยนเยาวชน การพัฒนาระบบการศึกษาทางไกล ซึ่งช่วยสนับสนุนการศึกษาตลอดชีวิต การส่งเสริมและปรับปรุงการศึกษา ด้านอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมทางอาชีพ ทั้งในขั้นต้นและขั้นต่อเนื่อง ตลอดจนส่งเสริมและเพิ่มพูนความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาของประเทศสมาชิกของอาเซียน

นโยบายที่ 4 การเตรียมความพร้อมเพื่อเปิดเสรีการศึกษาในอาเซียนเพื่อรองรับการก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ประกอบด้วย การจัดทำความตกลงยอมรับร่วมด้านการศึกษา การพัฒนาความสามารถ ประสิทธิภาพในสาขาวิชาชีพสำคัญต่าง ๆ เพื่อรองรับการเปิดเสรีการศึกษา ควบคู่กับการเปิดเสรีด้านการเคลื่อนย้ายแรงงาน

นโยบายที่ 5 การพัฒนาเยาวชนเพื่อเป็นทรัพยากรสำคัญในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน
การขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา

ประเทศไทยมีการจัดการและการให้บริการการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างต่อเนื่องและทั่วถึงเพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมที่มีความเข้มแข็งทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและการเมือง เป็นแนวคิดหลักการปฏิรูปการศึกษาและยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพในการแข่งขัน รัฐบาลไทยได้ให้ความสำคัญแก่การแก้ปัญหาพื้นฐานระยะยาวของประเทศ พร้อมทั้งให้ความสำคัญต่อคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนในวิชาสำคัญ เช่น ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ที่อาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของคนไทย และความพยายามในการแข่งขันของประเทศ กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดบทบาทการดำเนินงานด้านต่างประเทศเชิงรุก โดยเน้นกระชับความสัมพันธ์และการขยายความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน

และในภูมิภาคเอเชียภายใต้กรอบความร่วมมือด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะด้านการศึกษาอาเซียน ความร่วมมือเป็นไปในทิศทางที่สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียน ประกอบด้วย การปรับปรุงเชิงปริมาณ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขยายโอกาสทางการศึกษา การขยายโอกาสทางการศึกษา การยกระดับคุณภาพการศึกษา การนำโครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวกและการยกระดับคุณภาพการศึกษา ตลอดจนการบริหารจัดการทางการศึกษาในเชิงคุณภาพและการจัดทำแผนการศึกษา การประชุมวิชาการระดับชาติเพื่อบูรณาการความร่วมมือด้านการศึกษา

ทิศทางการศึกษาไทยกับการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน

กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายพัฒนาการศึกษา เพื่อพัฒนาการศึกษาของประเทศให้เป็นอย่างมีคุณภาพ กระจายโอกาสอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนให้สามารถก้าวทันและแข่งขันกับนานาชาติได้ โดยเฉพาะการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งในความเป็นจริงประเทศไทยเป็นผู้ริเริ่มก่อตั้งอาเซียน โดยมี 3 เสาหลักมี 3 เสาหลัก ได้แก่ ความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจ ความร่วมมือทางการเมืองและความมั่นคง และความร่วมมือทางสังคม วัฒนธรรม ซึ่งเสาหลักความร่วมมือทางสังคมมีความก้าวหน้ามากที่สุด กระทรวงศึกษาธิการได้เตรียมความพร้อมด้านการศึกษาเพื่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554)

1. จัดให้มีหลักสูตรอาเซียนศึกษา เพื่อให้คนไทยเข้าใจอาเซียน เข้าใจการอยู่ร่วมกันกับประเทศเพื่อนบ้าน ที่มีวัฒนธรรมการกิน การอยู่ การดำเนินชีวิตที่คล้ายคลึงกัน จึงจำเป็นที่จะต้องทำความเข้าใจกับประเทศเพื่อนบ้านทั้งประเทศจีน พม่า ลาว เวียดนาม กัมพูชา มาเลเซีย เป็นต้น
2. การแลกเปลี่ยน ICT ที่จะต้องเชื่อมโยงภายในประชาคมอาเซียนกันได้ ได้มีการจัดตั้ง ASEAN University และ Cyber University เพื่อการเชื่อมโยง และได้เตรียมการเพื่อให้มีการรับรองคุณวุฒิการศึกษาระหว่างกัน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้เรียน ซึ่งขณะนี้ไทย-จีน และ ไทย-มาเลเซีย สามารถรับรองคุณวุฒิได้แล้ว แต่สำหรับฟิลิปปินส์ยังไม่สามารถรับรองได้
3. การใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางของประชาคมอาเซียน ได้ตั้งเป้าหมายให้นักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สามารถสื่อสารเป็นภาษาอังกฤษได้ เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน รวมทั้งจะต้องใช้ภาษาอังกฤษในการค้นคว้าหาความรู้จากอินเทอร์เน็ต และสื่อการเรียนรู้ที่มีความหลากหลายมากขึ้น ได้เร่งผลักดันและดำเนินการในหลายด้าน

3.1 สร้างศูนย์อำนวยการเพื่อให้ครูเจ้าของภาษามาสอน ครูเกษียณอายุก่อนกำหนด และครูอาสาสมัครจากประเทศสหรัฐอเมริกา อังกฤษ จีน และฟิลิปปินส์ มาสอนภาษาในโรงเรียน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้

3.2 พัฒนาการเรียนการสอนแบบ English for Integrated Studies (EIS) จะมีการบูรณาการการสอนภาษาอังกฤษในวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้จัดตั้งงบประมาณเพื่อให้ครูที่จะสอนวิชาเหล่านี้ ได้ฝึกใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารระหว่างกัน นักเรียนก็สามารถเชื่อมโยงและพูดคุยกับเพื่อนต่างชาติในประชาคมอาเซียนได้

3.3 พัฒนาห้องเรียนแห่งอนาคต (The Global Class) ซึ่งเป็นห้องเรียนอิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถเชื่อมโยงการเรียนการสอนได้อย่างหลากหลาย เช่น การเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ของโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ การสอนภาษาอังกฤษของคิวเตอร์ที่มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับ โดยครูจะเป็นผู้ควบคุมการสอนและทดสอบความเข้าใจของนักเรียน หากต้องการจะให้สอนซ้ำในช่วงใดก็สามารถทำได้ทันที ซึ่งจะเริ่มดำเนินการในโรงเรียนสู่มาตรฐานสากล โรงเรียนดีประจำอำเภอ และลงไปสู่โรงเรียนดีประจำตำบล

3.4 การอบรมภาษาอังกฤษให้กับครู เพื่อให้ครูยุคใหม่สามารถสื่อสารเป็นภาษาอังกฤษและใช้ ICT ได้ ซึ่งในยุคปัจจุบันระบบการศึกษาต้องรองรับความก้าวหน้าของเทคโนโลยีและครูจะต้องเท่าทันต่อเทคโนโลยี

3.5 พัฒนาห้องเรียนแห่งอนาคต (The Global Class) ซึ่งเป็นห้องเรียนอิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถเชื่อมโยงการเรียนการสอนได้อย่างหลากหลาย เช่น การเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ของโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ การสอนภาษาอังกฤษของคิวเตอร์ที่มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับ โดยครูจะเป็นผู้ควบคุมการสอนและทดสอบความเข้าใจของนักเรียน หากต้องการจะให้สอนซ้ำในช่วงใดก็สามารถทำได้ทันที ซึ่งจะเริ่มดำเนินการในโรงเรียนสู่มาตรฐานสากล โรงเรียนดีประจำอำเภอ และลงไปสู่โรงเรียนดีประจำตำบล

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

วุฒิการศึกษา

วุฒิการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสูงสุดของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ภาคตะวันออก แบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ปริญญาตรี ปริญญาโท และ ปริญญาเอก ซึ่งวุฒิการศึกษาดังกล่าวทำให้มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการคุณภาพองค์กรหรือสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมให้มีประสิทธิภาพของการเตรียมเข้าสู่อาเซียนแตกต่างกัน รวมทั้งเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ชี้ให้เห็นถึงการจัดการคุณภาพองค์กรรวมในการบริหารของผู้บริหาร ได้แก่ การมีภาวะผู้นำที่เข้มแข็งและการประสานงานที่ดี การมีวิสัยทัศน์และการมีเป้าหมายร่วมกัน การทำงานเป็นทีม ส่งผลต่อความสำเร็จในการเรียนรู้ของนักเรียนด้วย (Ibekwe, 2007) ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการพัฒนาต่อการเข้าเป็นประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย ความเข้าใจ ปัจจัยด้านศักยภาพบุคลากร เป็น

การพัฒนาทักษะและความชำนาญที่เหมาะสมของบุคลากร โรงเรียนช่างฝีมือทหารในการเป็นประชาคมอาเซียน ปัจจัยด้านคุณภาพมาตรฐานเพื่อสร้างความยอมรับในคุณสมบัติทางวิชาการและทักษะในฝีมือร่วมกันในอาเซียน ปัจจัยด้านการเปิดเสรีการศึกษาเป็นการวางความร่วมมือทางการศึกษา (เอกราช อมะวัฒน์, 2554) และความสามารถในการจัดการความรู้เป็นพลังสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรและการจัดการความรู้ในลักษณะทำงานร่วมกันแบบทีมงานจะมีความสำคัญมากกว่า เนื่องจากบุคคลสามารถแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกันและก่อให้เกิดวัฒนธรรมองค์การมีทัศนคติที่ดีร่วมกัน ทำให้การบริหารจัดการประสบความสำเร็จแตกต่างกัน (Yu, Kim & Kim, 2004) และประสิทธิ์ จิตเสงี่ยม (2551) พบว่า สภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร จำแนกตามวุฒิการศึกษาของครู โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ระดับการจัดการศึกษา

ระดับการจัดการศึกษา หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานบริหารจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนในโรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยระดับประถมศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาตั้งแต่ปฐมวัยถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หรือถึงมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระดับมัธยมศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ถึงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556) มีการจัดสรรงบประมาณรายหัวนักเรียนให้สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแตกต่างกัน โดยนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ได้รับจัดสรรงบประมาณมากกว่านักเรียนระดับประถมศึกษา ทำให้การบริหารจัดการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ นภาพร มูลศิริ (2547) โดยศึกษาความพร้อมของโรงเรียนในการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 จำแนกโรงเรียนจัดการศึกษาประถมศึกษา และโรงเรียนจัดการศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา (มัธยมศึกษาตอนต้น) โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ขนาดของสถานศึกษา

ขนาดของสถานศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือมี 4 ขนาด ประกอบด้วย ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่ ซึ่งขนาดของสถานศึกษามีผลต่อการได้รับงบประมาณ การได้รับอัตราครู การได้สิ่งอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานหรือการบริหารงานและทำให้เกิดคุณภาพการจัดการศึกษาและปัญหาในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนแตกต่างกัน เพราะว่าขนาดของสถานศึกษาแต่ละขนาดมีจำนวนนักเรียนแตกต่างกันตามเกณฑ์การจัดสรรงบประมาณของ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2546) ที่กำหนดขนาดสถานศึกษาตามจำนวนนักเรียน โดยสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา แบ่งเป็น 4 ขนาด ได้แก่ ขนาดเล็ก มีนักเรียนไม่เกิน 120 คนลงมา ขนาดกลาง มีนักเรียน 121-300 คน ขนาดใหญ่ มีนักเรียน 301-1,499 คน และขนาดใหญ่พิเศษ มีนักเรียน 1500 คนขึ้นไป สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา แบ่งเป็น 4 ขนาด ได้แก่ ขนาดเล็ก มีนักเรียนไม่เกิน 500 คนลงมา ขนาดกลาง มีนักเรียน 501-1500 คน ขนาดใหญ่ มีนักเรียน 1,501-2,499 คน และขนาดใหญ่พิเศษ มีนักเรียน 2500 คนขึ้นไป และมีจำนวนครู บุคลากรการปฏิบัติงานมากน้อยไม่เท่ากันและทรัพยากรการบริหาร ภารกิจและความซับซ้อนในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน ทำให้สภาพการปฏิบัติงานและปัญหาในการบริหารงานแตกต่างกัน (Steers, 1991, pp. 547-600) และ สรศักดิ์ บัวเข้ม (2556) ได้ศึกษาการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตระยอง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่มีการเตรียมความพร้อมของโรงเรียนเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก และงานวิจัยของฉวีวรินทร์ โยธาภิรมย์ (2556) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดตราด จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่ามีปัญหาโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หมายถึง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 ประเภท ได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษามีโรงเรียนขั้นพื้นฐานในสังกัด คือ โรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ส่วนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษามีโรงเรียนขั้นพื้นฐานในสังกัด คือ โรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งโรงเรียนดังกล่าวผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารโรงเรียนเพื่อเตรียมความพร้อมสู่อาเซียนในปี 2558 แตกต่างตามสภาพของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีจำนวน โรงเรียน บุคลากรทางการศึกษา ครู นักเรียน อาคารสถานที่ และทรัพยากรแตกต่างกัน และสุชาติ พาอยู่สุข (2550) วัฒนธรรมองค์การเชิงสร้างสรรค์ของโรงเรียนสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 จำแนกตามสังกัดเดิมคือสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติเดิมกับสังกัดกรมสามัญศึกษาเดิม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติเดิมมีวัฒนธรรมองค์การเชิงสร้างสรรค์โดยรวมสูงกว่าโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาเดิม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2549) ได้วิจัยเปรียบเทียบการปฏิรูปการศึกษาของประเทศในกลุ่มอาเซียน พบว่า ประเทศอาเซียนทุกประเทศให้ความสำคัญกับการพัฒนาการศึกษาของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการที่จะทำให้การศึกษามีส่วนสำคัญทำให้ประเทศมีการพัฒนาทางเศรษฐกิจที่ก้าวหน้ามากขึ้น หลายประเทศที่เป็นสมาชิกเดิมและสมาชิกใหม่ยังให้ความสำคัญกับบทบาทของการศึกษาในการขจัดความยากจนและการก้าวพ้นจากความด้อยพัฒนาทางเศรษฐกิจ และมุ่งหวังให้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการยกระดับศักยภาพการแข่งขันของประเทศในระดับสากล และมีบางประเทศสมาชิกใหม่ปรารถนาให้คนมีศักยภาพทัดเทียมกับประเทศอื่น ๆ ภายในอาเซียนด้วยกัน แต่ก็ยังมีหลายประเทศอาเซียนยังคงห่างไกลจากขั้นตอนในการก้าวถึงแผนเฉพาะย่อยสำหรับการปฏิรูปการศึกษาระดับต่าง ๆ พบว่า การศึกษาปฐมวัยและขั้นพื้นฐานของประเทศไทยมีความก้าวหน้าในการดำเนินการปฏิรูปในระดับหนึ่งในการส่งเสริมความยืดหยุ่น และความหลากหลายในกระบวนการเรียนรู้ เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่นในอาเซียน การปฏิรูปแนวทางการจัดการศึกษาของประเทศสิงคโปร์ค่อนข้างก้าวไกลในด้านการเปิดช่องทางหลายส่วน สำหรับการพัฒนาครูเพื่อให้ตอบสนองกับการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน เป็นสิ่งที่ทุกประเทศอาเซียนอยู่ระหว่างการดำเนินการและปรับปรุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้นด้วยสาระความครอบคลุมที่แตกต่างกันไป โดยส่วนที่เด่นชัดได้แก่ ไทย มาเลเซีย สปป. ลาว กัมพูชา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554) ได้วิจัยเกี่ยวกับการพัฒนามาตรฐานและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาโรงเรียนสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ความต้องการพัฒนาโรงเรียนสู่ประชาคมอาเซียน ได้แก่ ความต้องการจำเป็นด้านปัจจัยสนับสนุน คือ โรงเรียนจัดตั้งกองทุนเพื่อส่งเสริมการศึกษาอาเซียน ด้านกระบวนการ ได้แก่ การบริหารจัดการศึกษาคือ โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมยกย่องเชิดชูประกาศเกียรติคุณครูและนักเรียนที่มีผลงานที่เกิดจากการเรียนรู้อาเซียน และกระบวนการจัดการเรียนการสอน คือครูใช้กระบวนการวิจัยในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนและความต้องการจำเป็นด้านคุณภาพผู้เรียน มีทักษะการใช้ภาษาอังกฤษการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการเรียนรู้

พินเอกเอกราช ยมะวัลย์ (2554) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนช่างฝีมือทหารในการเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรสู่ความเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 พบว่า ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการพัฒนาการศึกษาต่อการศึกษาต่อการเข้าเป็นประชาคมอาเซียน ได้แก่

- 1) ปัจจัยด้านความเข้าใจ เพื่อสร้างความตระหนักและเตรียมความพร้อมของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง
- 2) ปัจจัยศักยภาพของบุคลากร ที่ต้องได้รับการพัฒนาให้มีทักษะที่เหมาะสมมีความชำนาญการที่สอดคล้องกับการปรับตัวและเปลี่ยนแปลงทางอุตสาหกรรม ได้รับการเพิ่มโอกาสในการหางานทำ รวมทั้งมีการพิจารณาแผนผลิตกำลังคน
- 3) ปัจจัยคุณภาพมาตรฐานเพื่อส่งเสริมการหมุนเวียนของ

นักศึกษาและครูอาจารย์ในอาเซียน ให้มีการยอมรับในคุณสมบัติทางวิชาการร่วมกัน ตลอดจนส่งเสริมและเพิ่มเติมความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียน 4) ปัจจัยการเปิดเสรีการศึกษาประกอบด้วย การจัดทำความตกลงยอมรับร่วมด้านการศึกษา การพัฒนาความสามารถ ประสบการณ์ในสาขาวิชาชีพสำคัญต่าง ๆ เพื่อรองรับการเปิดเสรีการศึกษา ควบคู่กับการเปิดเสรีด้านการเคลื่อนย้ายแรงงาน สุดท้ายงานวิจัยยังได้ให้ข้อเสนอแนะเป็นแนวทางการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนช่างฝีมือทหารเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ความเป็นอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 ซึ่งประกอบไปด้วย การพัฒนาองค์ความรู้ การพัฒนาบุคลากรและการพัฒนาความร่วมมือ

สมพงษ์ จิตระดับ (2555) ได้ทำวิจัยโครงการพัฒนาบุคลากรและผลิตภาพบุคลากรเพื่อรองรับการเปิดเสรีอาเซียน 2558 พบว่า ข้าราชการครู ผู้อำนวยการสถานศึกษา ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่ อาจารย์มหาวิทยาลัย นักศึกษา ประมาณ 70-80% มีความรู้เกี่ยวกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนน้อยมากหรือแทบไม่รู้เลยและไม่รู้ว่านโยบายที่ออกมาเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนมีอะไรบ้าง การเตรียมการสู่ประชาคมอาเซียนของกระทรวงศึกษาธิการ ได้สอบถามผู้อำนวยการสถานศึกษา ผู้อำนวยการเขตพื้นที่ พบว่า ไม่มีงบประมาณสนับสนุนและนโยบายไม่มีกรอบและความชัดเจนในการให้ดำเนินการและเตรียมการอะไรในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ในส่วนที่จัดทำก็คือมีโครงการส่งเสริมภาษาอังกฤษ ปิดเปิดภาคเรียนของสถานศึกษาและสถาบันอุดมศึกษาเท่านั้น

ชัยนต์ เสรีเรืองยุทธ (2556) ได้วิจัยเกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนประชานิเวศน์ สำนักงานเขตจตุร กรุงเทพมหานคร พบว่า โดยรวมมีการปฏิบัติงานในการบริหารจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน อยู่ในระดับปฏิบัติปานกลาง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน ได้แก่ ด้านที่ 1 ด้านการบริหารจัดการ ด้านที่ 2 ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านที่ 3 ด้านกิจกรรมส่งเสริมในโรงเรียนและมีการปฏิบัติงานในการบริหารจัดการเรียนรู้ประชาคมอาเซียนอยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน คือ ด้านกิจกรรมสัมพันธ์ชุมชน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเรียงดังนี้ 1) จัดตั้งชมรมประชาคมอาเซียนในสถานศึกษา 2) จัดการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียน โดยการจัดจัดทำรายวิชาเพิ่มเติม 3) แต่งตั้งผู้แทนจากชุมชน ผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐและเอกชนร่วมเป็นคณะกรรมการดำเนินงานสู่ประชาคมอาเซียน 4) จัดค่ายภาษาอังกฤษให้นักเรียนอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง

สรศักดิ์ บัวแยม (2556) ได้ทำวิจัยเรื่องการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตระยอง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 พบว่า การเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตระยอง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านบริหารงานทั่วไป และด้านการบริหารงานวิชาการ และเมื่อเปรียบเทียบจำแนกตาม

ขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนจำแนกตามสถานภาพ โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อนุสรณ์ ไชยปัญญา (2556) ได้ทำวิจัยเรื่องปัจจัยสำคัญที่ช่วยในการกำหนดทิศทางการจัดการศึกษาของโรงเรียนวัดคำหรุ มิตรภาพที่ 65 เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ในปี พ.ศ. 2558 พบว่า ปัจจัยสำคัญที่ช่วยในการกำหนดทิศทางการจัดการศึกษามี 5 ปัจจัย คือ

- 1) ปัจจัยด้านเทคโนโลยีที่โรงเรียนจะต้องส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้ด้านเทคโนโลยี พร้อมทั้งจัดการศึกษาให้เท่าทันสังคมตลอดเวลา
- 2) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ มีส่วนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนทั้งทางด้านสภาวะทางเศรษฐกิจในปัจจุบันและด้านสภาพเศรษฐกิจในอนาคต ดังนั้นผู้บริหารจะต้องคำนึงถึงความต้องการของตลาดแรงงานด้วย
- 3) ปัจจัยด้านระบบราชการที่ต้องบริหารจัดการอย่างรวดเร็วและทั่วถึง รวมทั้งต้องยึดหลักคุณธรรมจริยธรรมในการทำงาน
- 4) ปัจจัยด้านการเมืองที่ผู้บริหารต้องยึดนโยบายด้านการศึกษาเป็นหลักในการพัฒนาการจัดการศึกษา
- 5) ปัจจัยด้านวัฒนธรรมที่ต้องได้รับการปลูกฝังค่านิยมอันดีงามให้เกิดแก่ผู้เรียน ผู้บริหารควรคำนึงถึงสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมทางสังคมในการจัดการศึกษาของโรงเรียน

Ho and Wong (2005, pp. 385-393) ได้ศึกษาการประยุกต์ใช้ภาษาศาสตร์ในภูมิภาคเอเชียหรืออาเซียน 10 ประเทศ พบว่า บทบาทสำคัญของนโยบายทางภาษา การวางแผนใช้ภาษาและการศึกษาภาษาในการพัฒนาสังคม การเมืองและการศึกษาของแต่ละประเทศ ประเด็นของภาษาหลักฐานและการใช้สองภาษาร่วมกัน ในลักษณะหลายภาษาเป็นเรื่องที่ต้องพิจารณาเหมือนกัน โดยให้บทบาทของภาษาอังกฤษขยายออกไปเพราะการสอนภาษาอังกฤษเป็นการพิจารณาส่วนประกอบในการประยุกต์วัฒนธรรมทางภาษาที่เผยแพร่ออกไป ซึ่งเป็นเหตุผลนำไปสู่บรรทัดฐานทางวัฒนธรรม ความคาดหวัง และความปรารถนาตลอดจนการนำไปใช้งานจริง

Salathong (2007, p. 34). ได้ศึกษาการศึกษาที่สนับสนุนการพัฒนาและความปลอดภัยของมนุษย์ (ESD) ปรากฏว่าสัมพันธ์กับการศึกษาและการพัฒนาในระดับสากล เมื่อเปรียบเทียบสองหลักการ โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาพื้นฐานทั้งสองหลักการครอบคลุมหลักการพื้นฐานจำนวนมาก ประกอบด้วยหลักการที่สัมพันธ์กับการพัฒนา เพราะในขณะนี้มีการเพิ่มขึ้นให้เห็นตามวาระการประชุมที่สำคัญ อย่างไรก็ตามหลักการทั้งสองยังเป็นของใหม่และบ่อยครั้งที่ปรากฏหลายครั้งก็นำไปสู่ความยุ่งยากที่จะส่งเสริม แม้ว่าการค้นพบหลักการพื้นฐานหลักการ ESD และความปลอดภัยของมนุษย์มีความเป็นไปได้สูง ดังนั้น การวิจัยมีไม่บ่อยนักที่จะยอมรับ การศึกษาเปรียบเทียบนี้อาจเป็นข้อเสนอแนะซึ่งกันและกันระหว่าง ESD และความปลอดภัยของมนุษย์ โดยเฉพาะบางตัวเลือกและแย้งกันในลำดับของความสำเร็จ ทั้งสองหลักการเป็นจุดหมายปลายทางและมีความหมายมากกว่าการสนับสนุนในอนาคต

Sucharithanarugse (1997) พบว่า ปัญหาอันเกิดจากการขยายจำนวนสมาชิกของประเทศอาเซียนเป็น 10 ประเทศในเอกสารเรื่อง ASEAN-10 Internal Factors. Versus Regional/ Factors กล่าวไว้ว่าการเพิ่มสมาชิกใหม่ คือ พม่าและกัมพูชาอาจนำมาซึ่งปัญหา แต่อย่างไรก็ตามได้ชี้ให้เห็นถึงลักษณะพิเศษบางประการของภูมิภาคที่มีเอกลักษณ์ของตัวเอง นับว่าเป็นทั้งจุดดีและจุดด้อยของอาเซียนในขณะเดียวกัน และกล่าวถึงนโยบายเกี่ยวพันเชิงสร้างสรรค์ (Constructive Engagement) ว่า คำว่า Engaged Constructively และคำว่า Intervention อาจนำมาใช้ได้ในกรณีของกัมพูชา แต่กลับกันในกรณีอื่น ๆ จะได้รับการยอมรับมาน้อยเพียงใด โดยรัฐมนตรีว่าการต่างประเทศของประเทศไทย นายสุรินทร์ พิศสุวรรณ ได้กล่าวถึงการสนับสนุนให้อาเซียนทบทวนแนวทางใหม่ในกรณีการดำเนินความสัมพันธ์กัน ซึ่งกล่าวไว้ในหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์วันที่ 14 กรกฎาคม ค.ศ. 1998 ว่า "31-Year Old (Construction engagement) Must be Replaced by the Flexible Engagement

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้การวิจัยผสมผสาน (Mix Method) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีขั้นตอนการวิจัยดังนี้

ขั้นที่ 1 การศึกษาสภาพและปัญหาของการบริหารทางการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ขั้นตอนนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มุ่งตอบคำถามตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 และข้อที่ 2 คือ การศึกษาและเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีรายละเอียดดังนี้

1.1 ศึกษาและวิเคราะห์ทฤษฎี เอกสารงานวิจัยและรายงานการสัมมนาที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ความเป็นมาเกี่ยวกับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาอุดรธานี ตลอดจนปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย กรอบความคิดในการวิจัยและออกแบบการวิจัย

1.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปี 2555 ได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลบบุรี จะเขิงเทรา ระยอง จันทบุรี ตราด นครนายก ปราจีนบุรี และสระแก้ว จำนวน 14 เขต และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 4 เขต รวม 2,215 โรงเรียน จำนวน 33,900 คน

1.2.2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปี 2555 ได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลบบุรี จะเขิงเทรา ระยอง จันทบุรี ตราด นครนายก ปราจีนบุรี และสระแก้ว จำนวน 14 เขต และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 เขต ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาซึ่งมีวิธีการดังนี้ (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2540, หน้า 27)

1.2.2.1 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางคำนวณ ขนาดของกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607 - 610) จากจำนวนครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 18 เขต ทั้งหมด 33,900 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 380 คน

1.2.2.2 สุ่มครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออก จำนวน 18 เขต แบ่งตามสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และประเภทสถานศึกษาและขนาดสถานศึกษา ได้กลุ่มตัวอย่าง ทั้งหมด 380 คน ดังปรากฏใน ตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำแนกเป็นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ภาคตะวันออก

ครูในสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ชลบุรี เขต 1/มัธยม สพม.เขต 18	3,200	36
ชลบุรี เขต 2/มัธยม สพม.เขต 18	2,151	24
ชลบุรี เขต 3/มัธยม สพม.เขต 18	2,555	29
ฉะเชิงเทรา เขต 1/มัธยม สพม.เขต 5	2,730	31
ฉะเชิงเทรา เขต 2/มัธยม สพม.เขต 5	2,610	29
ระยอง เขต 1/มัธยม สพม.เขต 18	2,245	25
ระยอง เขต 2/มัธยม สพม.เขต 18	2,120	24
จันทบุรี เขต 1/มัธยม สพม.เขต 17	1,805	20
จันทบุรี เขต 2/มัธยม สพม.เขต 18	1,505	17
ตราด/มัธยม สพม.เขต 18	1,640	18
นครนายก/มัธยม สพม.เขต 7	3,022	34
ปราจีนบุรี/มัธยม สพม.เขต 7	3,317	37
สระแก้ว เขต 1/มัธยม สพม.เขต 7	2,675	30
สระแก้ว เขต 2/มัธยม สพม.เขต 7	2,325	26
รวม	33,900	380

1.3 เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามครู สถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ภาคตะวันออก แบ่งเป็น 2 ตอน รายละเอียดแบบสอบถามแต่ละตอนมีดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับวุฒิการศึกษา ระดับการจัดการศึกษา ขนาดของสถานศึกษา และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ภาคตะวันออก

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามสภาพและปัญหาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกสุ่อาเขียน จำนวน 37 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ประกอบด้วย การสร้างประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา การขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา ด้านการสร้างประชาคมอาเซียนด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และด้านการสร้างประชาคมอาเซียนด้านสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง

เกณฑ์การให้คะแนน

ให้คะแนน 5 ระดับ คือ

- 5 หมายถึง สภาพการปฏิบัติ ปัญหาการบริหารเตรียมความพร้อมสุ่อาเขียนมากที่สุด
- 4 หมายถึง สภาพการปฏิบัติ ปัญหาการบริหารเตรียมความพร้อมสุ่อาเขียนมาก
- 3 หมายถึง สภาพการปฏิบัติ ปัญหาการบริหารเตรียมความพร้อมสุ่อาเขียนปานกลาง
- 2 หมายถึง สภาพการปฏิบัติ ปัญหาการบริหารเตรียมความพร้อมสุ่อาเขียนน้อย
- 1 หมายถึง สภาพการปฏิบัติ ปัญหาการบริหารเตรียมความพร้อมสุ่อาเขียนน้อยที่สุด

1.4 การหาคุณภาพของเครื่องมือ

การหาคุณภาพของแบบสอบถามในการวิจัยฉบับนี้ เป็นการหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) การทดสอบหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) และการหาความเชื่อมั่น (Reliability) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. การหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Context Validity) การหาความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง ด้านโครงสร้างเนื้อหาและภาษาเพื่อให้มีความสมบูรณ์เกิดความเข้าใจแก่ผู้ตอบและสามารถวัดได้ตรงกับเรื่องที่ต้องการศึกษา แล้วนำมาปรับปรุงให้เหมาะสม มีความถูกต้องก่อนนำไปใช้เก็บข้อมูล รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่ขอความอนุเคราะห์ให้ตรวจแบบสอบถาม มีดังนี้

1.1 ผศ.ดร.เจริญวิษณุ สมพงษ์ธรรม	อาจารย์ประจำศูนย์นวัตกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
1.2 ผศ.ดร.สิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์	อาจารย์ประจำศูนย์นวัตกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
1.3 ว่าที่ ร.ต. ดร.อานนท์ สุขภาคกิจ	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17

2. การหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) และความเชื่อมั่น (Reliability) การหาค่าอำนาจจำแนก และความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ผู้วิจัยนำไปทดลองใช้กับครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ภาคตะวันออกเฉียง จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้ค่าสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item-total Correlation) ของไวร์สมา และจูร์ส (Wiersma & Jurs, 1990, pp. 139 – 147) แบบสอบถามสภาพการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสู่อาเซียน มีค่าเท่ากับ .29 - .87 และแบบสอบถามปัญหาการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสู่อาเซียน เท่ากับ.33 - .88 ตามลำดับ และนำแบบสอบถามมาหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1990, pp. 202 – 204) มีค่าเท่ากับ .984 และ .981

1.5 การเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดกระทำข้อมูล

1.5.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้ ผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัย นำแบบสอบถามส่งถึงครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียง ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อตอบแบบสอบถาม และนำส่งคืนที่ผู้วิจัยหรือผู้ช่วยผู้วิจัย

1.5.2 การจัดกระทำข้อมูล

1.5.2.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

1.5.2.2. นำแบบสอบถามที่มีคำตอบสมบูรณ์ทุกฉบับมาให้คะแนนตามน้ำหนักที่กำหนดไว้ ที่ได้รับกลับคืนมา 380 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

1.5.2.3 นำข้อมูลตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์น้ำหนักที่กำหนดไว้มาวิเคราะห์โดยวิธีการทางสถิติ

การแปลความหมายของคะแนน

เมื่อตรวจและกำหนดน้ำหนักคะแนนของแบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยหาค่าเฉลี่ย (Mean) นำค่าเฉลี่ยไปเทียบกับเกณฑ์ของคะแนน ดังนี้

แบบสอบถามสภาพและปัญหาการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสู่อาเซียนและแปลความหมายของค่าเฉลี่ยของการบริหารจัดการที่ดีแต่ละหลักตามช่วงคะแนน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และ บุญส่ง นิลแก้ว, 2535, หน้า 22 – 24)

4.51 – 5.00 หมายถึง สภาพการปฏิบัติ/ปัญหาการบริหารเตรียมความพร้อมสู่อาเซียน อยู่ในระดับมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง สภาพการปฏิบัติ/ปัญหาการบริหารเตรียมความพร้อมสู่อาเซียน อยู่ในระดับมาก

2.51 – 3.50 หมายถึง สภาพการปฏิบัติ/ปัญหาการบริหารเตรียมความพร้อมผู้อาเซียน
อยู่ในระดับปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง สภาพการปฏิบัติ/ปัญหาการบริหารเตรียมความพร้อมผู้อาเซียน
อยู่ในระดับน้อย

1.00 - 1.50 หมายถึง สภาพการปฏิบัติ/ปัญหาการบริหารเตรียมความพร้อมผู้อาเซียน
อยู่ในระดับน้อยที่สุด

1.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป หาค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานและ
เปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพ ระดับการจัดการศึกษา ขนาด โรงเรียน และสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาต่อ โดยใช้ *t-test* และ One-way ANOVA และเมื่อพบว่าแตกต่างกันวิเคราะห์รายคู่โดยวิธี
LSD

ขั้นที่ 2 ศึกษาแนวทางพัฒนาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานผู้อาเซียน

2.1 ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ผู้อาเซียน โดยการสัมภาษณ์

2.1.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย เลขานุการ
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รองเลขานุการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้อำนวยการ
เขตพื้นที่การศึกษาที่เกี่ยวข้อง ตัวแทนคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้อำนวยการสำนักนโยบาย
และแผน ผู้อำนวยการสำนักที่เกี่ยวข้อง ผู้บริหารสถานศึกษาและครูของโรงเรียนที่ประสบ
ความสำเร็จเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่ออาเซียน รวมทั้งหมด 17 คน

2.1.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1.2.1 ศึกษาแนวคิด หลักการสร้างแบบสัมภาษณ์และข้อมูลจากการศึกษา
ในขั้นตอนที่ 1 คือ สภาพและปัญหาการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกผู้อาเซียน

2.1.2.2 สร้างแบบสัมภาษณ์ถึงโครงสร้างเกี่ยวกับการสภาพ ปัญหา และ
แนวทางพัฒนาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาผู้อาเซียน 4 ด้าน ได้แก่ 1) การสร้างประชาคม
อาเซียนด้านการศึกษา 2) การขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา 3) การสร้างประชาอาเซียน
ด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 4) การสร้างประชาคมอาเซียนด้านสังคมและวัฒนธรรม

2.1.3 หากคุณภาพเครื่องมือ โดยตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) ตรวจสอบจาก
ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่านเหมือนขั้นตอนที่ 1

2.1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและผู้ช่วยผู้วิจัย
โดยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก

2.1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล จากการสัมภาษณ์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สรุปเป็นประเด็นแนวทางการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียง

2.2 การสรุปแนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียง อาเซียน โดยการสนทนากลุ่ม (Focus group) ดำเนินการดังนี้

2.2.1 กลุ่มผู้สนทนากลุ่มประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 2 คน รองผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 3 คน ครูจำนวน 5 คน รวม 10 คน เป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานผู้อาเซียน

2.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ เอกสารประกอบการสนทนาสำหรับพิจารณาแนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียง เพื่อให้กลุ่มผู้สนทนาพิจารณาว่าเห็นควรหรือไม่กับแนวทางการพัฒนาดังกล่าว

2.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัยดำเนินการจัดสนทนากลุ่มและให้พิจารณาเอกสารประกอบการสนทนากลุ่ม

2.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลโดยสรุปว่าผู้สนทนากลุ่มเห็นด้วยหรือไม่กับแนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียง

2.2.5 สรุปผล เขียนรายงานการวิจัยและจัดทำรูปเล่มต่อไป

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เพื่อสภาพ ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพและปัญหาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตอนที่ 2 ผลการสัมภาษณ์สภาพและปัญหาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้
สัญลักษณ์ต่าง ๆ แทนความหมายดังต่อไปนี้

n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

SD แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

t แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน (t-distribution)

F แทน ค่าสถิติตามการแจกแจง F (F-distribution)

SS แทน ผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนแต่ละตัวยกกำลังสอง

MS แทน ค่าความแปรปรวน (mean squares)

df แทน ระดับชั้นแห่งความเป็นอิสระ

* แทน ค่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพและปัญหาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

การวิเคราะห์สถิติพื้นฐานของตัวในการวิจัย ได้แก่ การวิเคราะห์สภาพและปัญหาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ดังนี้

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่ของสภาพการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

สภาพการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา	$n = 380$		ระดับ	อันดับที่
	\bar{X}	SD		
1. การสร้างประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา	3.50	.68	ปานกลาง	1
2. การขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา	3.28	.73	ปานกลาง	4
3. การสร้างประชาคมอาเซียนด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	3.36	.82	ปานกลาง	2
4. การสร้างประชาคมอาเซียนด้านสังคมและวัฒนธรรม	3.34	.78	ปานกลาง	3
รวม	3.37	.67	ปานกลาง	

จากตารางที่ 2 พบว่า สภาพการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เรียงค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การสร้างประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา การสร้างประชาคมอาเซียนด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และการสร้างประชาคมอาเซียนด้านสังคมและวัฒนธรรม

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่ของสภาพการบริหารของ
ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการสร้างประชาคมอาเซียน
ด้านการศึกษา

ด้านการสร้างประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา	n = 380			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับที่
1. การจัดทำแผนยุทธศาสตร์เพื่อเตรียมก้าวสู่ประชาคมอาเซียน	3.43	.90	ปานกลาง	5
2. การสร้างความตระหนักแก่ครู บุคลากร นักเรียน เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน	3.85	.76	มาก	1
3. การเตรียมความพร้อมครู บุคลากร นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน	3.69	.83	มาก	2
4. การพัฒนาศักยภาพของนักเรียนและชุมชนให้มีทักษะที่เหมาะสมกับอาเซียน	3.36	.92	ปานกลาง	6
5. การพัฒนามาตรฐานการศึกษาเพื่อส่งเสริมการหมุนเวียนของครูและนักเรียนในประชาคมอาเซียน	3.15	1.01	ปานกลาง	7
6. การเตรียมความพร้อมเพื่อเปิดเสรีการศึกษาในอาเซียน เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียนเศรษฐกิจอาเซียน	3.45	.90	ปานกลาง	4
7. การพัฒนานักเรียนและเยาวชนเพื่อเป็นทรัพยากรสำคัญในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน	3.57	.89	มาก	3
รวม	3.50	.68	ปานกลาง	

จากตารางที่ 3 พบว่า สภาพการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการสร้างประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้ออยู่ในระดับมาก 3 ข้อ เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การสร้างความตระหนักแก่ครู บุคลากร นักเรียน เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน การเตรียมความพร้อมครู บุคลากร นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน การพัฒนานักเรียนและเยาวชนเพื่อเป็นทรัพยากรสำคัญในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน อยู่ในระดับปานกลาง 4 ข้อ เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การเตรียมความพร้อมเพื่อเปิดเสรีการศึกษาในอาเซียนเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียนเศรษฐกิจอาเซียน การจัดทำแผนยุทธศาสตร์เพื่อเตรียมก้าวสู่ประชาคมอาเซียน

การพัฒนาศักยภาพของนักเรียนและชุมชนให้มีทักษะ

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่ของสภาพการบริหารของ
ผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือด้านการขับเคลื่อนประชาคม
อาเซียนด้านการศึกษา

ด้านการขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา	n = 380			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับที่
1. การดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์มีโครงการและ กิจกรรมการจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน	3.51	.97	มาก	1
2. การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการตาม แผนยุทธศาสตร์สู่ประชาคมอาเซียน	3.22	1.04	ปานกลาง	6
3. การเพิ่มทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ ภาษาของ ประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียนอย่างน้อย 1 ภาษา	3.50	1.00	ปานกลาง	2
4. การจัดฝึกอบรมให้ความรู้ด้านการศึกษา ความรู้ทั่วไป และศึกษาดูงานของประเทศในประชาคมอาเซียน	3.11	1.10	ปานกลาง	11
5. การส่งเสริม สนับสนุนงบประมาณ สื่อ วัสดุอุปกรณ์ การดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์สู่ประชาคมอาเซียน	3.16	1.08	ปานกลาง	9
6. การประชุม ชี้แจง สร้างความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนักเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการจัด การศึกษาแก่ครู บุคลากร นักเรียนและผู้เกี่ยวข้องเพื่อ เตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน	3.45	.89	ปานกลาง	3
7. การจัดตั้งศูนย์อาเซียนศึกษาในโรงเรียนเพื่อเตรียม ความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน	3.26	1.07	ปานกลาง	5
8. การสนับสนุนให้ครูและบุคลากรในโรงเรียนเป็น สมาชิกสมาคม/ชมรมครูอาเซียนทั้งในระดับเขตพื้นที่ และระดับชาติ	3.10	1.08	ปานกลาง	10
9. การส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น การประกวด การแข่งขัน การจัดกิจกรรม	3.42	.94	ปานกลาง	4

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ด้านการขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา	n = 280			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับที่
10. การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์สู่ประชาคมอาเซียน	3.19	.91	ปานกลาง	7
11. การรายงานและประชาสัมพันธ์การดำเนินงานอย่างต่อเนื่องในรูปแบบที่หลากหลาย	3.19	.98	ปานกลาง	8
รวม	3.28	.73	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4 พบว่า สภาพการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การเพิ่มทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ ภาษาของประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียนอย่างน้อย 1 ภาษา การประชุม ชี้แจง สร้างความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนักเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการจัดการศึกษาแก่ครู บุคลากร นักเรียนและผู้เกี่ยวข้อง เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน การส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียนในรูปแบบที่หลากหลายเช่น การประกวด การแข่งขัน การจัดกิจกรรม ยกเว้น การดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์มีโครงการและกิจกรรมการจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่ของสภาพการบริหารของ
ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการสร้างประชาคมอาเซียน
ด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ด้านการสร้างประชาคมอาเซียนด้านเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา	n = 380			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับที่
1. การใช้สื่อ เทคโนโลยี สารสนเทศ นวัตกรรม ICT ในการบริหารจัดการเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนใน สถานศึกษา	3.33	1.06	ปานกลาง	4
2. การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อส่งเสริมและ การเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยเฉพาะในชุมชนผ่านการศึกษา ทางไกล เพื่อแก้อุปสรรคประชาคมอาเซียน	3.05	1.08	ปานกลาง	7
3. การส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีการติดต่อสื่อสารกับ ภาคีเครือข่ายแสวงหาความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน	3.26	1.10	ปานกลาง	5
4. การส่งเสริมให้ครูพัฒนาห้องเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนจากอินเทอร์เน็ต	3.58	.96	มาก	1
5. การส่งเสริมให้ครูพัฒนาห้องเรียนอิเล็กทรอนิกส์ อนาคตที่สามารถเชื่อมโยงการเรียนการสอนเกี่ยวกับ ประชาคมอาเซียนได้อย่างหลากหลาย	3.26	1.10	ปานกลาง	5
6. การส่งเสริมให้นักเรียน เยาวชนสามารถนำเทคโนโลยี มาใช้เพื่อแบ่งปัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้และกำหนด เป้าหมายร่วมกันสร้างเครือข่ายในการเรียนรู้เกี่ยวกับ ประชาคมอาเซียน	3.43	1.04	ปานกลาง	3
7. การส่งเสริมให้ครู นักเรียนมีทักษะในการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างสร้างสรรค์	3.57	.96	มาก	2
รวม	3.36	.82	ปานกลาง	

จากตารางที่ 5 พบว่า สภาพการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการสร้างประชาคมอาเซียนด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การส่งเสริมให้นักเรียน เยาวชน

สามารถนำเทคโนโลยีมาไว้เพื่อแบ่งปัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้และกำหนดเป้าหมายร่วมกันสร้างเครือข่ายในการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน การใช้สื่อ เทคโนโลยี สารสนเทศ นวัตกรรม ICT ในการบริหารจัดการเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนในสถานศึกษา การส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีการติดต่อสื่อสารกับภาคีเครือข่ายแสวงหาความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน และการส่งเสริมให้ครูพัฒนาห้องเรียนอิเล็กทรอนิกส์อนาคตที่สามารถเชื่อมโยงการเรียนการสอนเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนได้อย่างหลากหลาย ยกเว้นการส่งเสริมให้ครูพัฒนาห้องเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ภาคีเครือข่ายแสวงหาความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน การส่งเสริมให้ครู นักเรียนมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างสร้างสรรค์ อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่ของสภาพการบริหารของ
ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการสร้างประชาคมอาเซียน
ด้านสังคมและวัฒนธรรม

ด้านการสร้างประชาคมอาเซียนด้านสังคมและวัฒนธรรม	$n = 380$		ระดับ	อันดับที่
	\bar{X}	SD		
1. การส่งเสริมพัฒนาอาเซียนให้เป็นประชาคมที่มีครู นักเรียนเป็นประชาคมที่มีครู นักเรียนเป็นศูนย์กลาง มีสังคมที่เอื้ออาทรและแบ่งปัน	3.33	.98	ปานกลาง	7
2. การส่งเสริมให้ครู บุคลากรในโรงเรียนอยู่ใน ประชาคมอาเซียนที่มีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีและมี การพัฒนาระดับคุณภาพชีวิตที่ดี	3.36	.97	ปานกลาง	6
3. การส่งเสริมให้ครูและนักเรียนรู้จักการใช้ทรัพยากร ที่ยั่งยืนและส่งเสริมอัตลักษณ์ของอาเซียน	3.41	.99	ปานกลาง	5
4. ผู้บริหารสถานศึกษากับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในการพัฒนาวัฒนธรรมของประเทศโดยมีเว็บไซต์ เป็นสื่อกลางในการติดต่อสื่อสารกับประเทศใน ประชาคมอาเซียน	3.10	1.06	ปานกลาง	12
5. การส่งเสริมการคุ้มครองและจัดสวัสดิการสังคมสิทธิ และความยุติธรรมทางสังคม ความยั่งยืนด้าน สิ่งแวดล้อมและการลดช่องว่างทางการพัฒนา	3.15	.94	ปานกลาง	11

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ด้านการสร้างประชาคมอาเซียนด้านสังคมและวัฒนธรรม	<i>n</i> = 380			
	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับที่
6. การส่งเสริมให้ครู นักเรียนและคณะกรรมการสถานศึกษาตระหนักในปัญหาของสังคมไทยและสังคมประชาคมอาเซียน	3.43	.97	ปานกลาง	4
7. การส่งเสริมให้ครู นักเรียนและคณะกรรมการสถานศึกษามีความเคารพและยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม	3.50	.99	ปานกลาง	2
8. การส่งเสริมให้ครู นักเรียนและคณะกรรมการสถานศึกษาเห็นคุณค่าความเป็นมนุษย์เท่าเทียมกัน	3.61	1.02	มาก	1
9. การส่งเสริมให้บุคลากรภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมในการให้ความรู้เกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณีของประเทศในประชาคมอาเซียน	3.45	.95	ปานกลาง	3
10. การส่งเสริมให้บุคลากรภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมในการให้ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของประเทศในประชาคมอาเซียน	3.27	1.00	ปานกลาง	8
11. การส่งเสริมให้บุคลากรภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมในการให้ความรู้เกี่ยวกับแหล่งการเรียนรู้ของประเทศในประชาคมอาเซียน	3.18	.98	ปานกลาง	10
12. การส่งเสริมให้บุคลากรภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมในการให้ความรู้เกี่ยวกับวิถีชีวิตอันดีงามของไทยที่จะสืบทอดเยาวชนและประเทศในประชาคมอาเซียน	3.25	1.01	ปานกลาง	9
รวม	3.34	.78	ปานกลาง	

จากตารางที่ 6 พบว่า สภาพการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออก สุ่ออาเซียน ด้านการสร้างประชาคมอาเซียนด้านสังคมและวัฒนธรรม โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับปานกลาง เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การส่งเสริมให้ครู นักเรียนและคณะกรรมการสถานศึกษามีความเคารพและยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม การส่งเสริมให้

บุคลากรภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมในการให้ความรู้เกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณีของประเทศในประชาคมอาเซียน การส่งเสริมให้ครู นักเรียนและคณะกรรมการสถานศึกษาตระหนักในปัญหาของสังคมไทยและสังคมประชาคมอาเซียน ยกเว้นการส่งเสริมให้ครู นักเรียนและคณะกรรมการสถานศึกษาเห็นคุณค่าความเป็นมนุษย์เท่าเทียมกัน อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับ ของสภาพการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามวุฒิการศึกษา

ข้อ สภาพการบริหาร	ปริญญาตรี n= 315			ปริญญาโท n= 58			ปริญญาเอก n= 7		
	\bar{X}	SD	ระดับ	\bar{X}	SD	ระดับ	\bar{X}	SD	ระดับ
1 การสร้างประชาคมอาเซียนด้านการศึกษ	3.48	.66	ปานกลาง	3.64	.73	มาก	3.16	1.09	ปานกลาง
2 การขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนด้านการศึกษ	3.25	.73	ปานกลาง	3.48	.72	ปานกลาง	2.94	.79	ปานกลาง
3 การสร้างประชาคมอาเซียนด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	3.34	.80	ปานกลาง	3.48	.89	ปานกลาง	2.95	1.03	ปานกลาง
4 การสร้างประชาคมอาเซียนด้านสังคมและวัฒนธรรม	3.33	.75	ปานกลาง	3.41	.87	ปานกลาง	2.85	1.02	ปานกลาง
รวม	3.35	.65	ปานกลาง	3.50	.72	ปานกลาง	2.98	.94	ปานกลาง

จากตารางที่ 7 พบว่า สภาพการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามวุฒิการศึกษาปรากฏว่า

ปริญญาตรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การสร้างประชาคมอาเซียนด้านการศึกษ การสร้างประชาคมอาเซียนด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และการสร้างประชาคมอาเซียนด้านสังคมและวัฒนธรรม

ปริญญาโท โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การสร้างประชาคมอาเซียนด้านการศึกษ การขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนด้านการศึกษาและการสร้างประชาคมอาเซียนด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ยกเว้นด้านการสร้างประชาคมอาเซียนด้านการศึกษ อยู่ในระดับมาก

ปริญญาเอก โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การสร้างประชาคมอาเซียนด้านการศึกษ การสร้างประชาคมอาเซียนด้าน

เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และการขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา

ตารางที่ 8 วิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบสภาพการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อำเภอเมืองอุดรธานี จำแนกตามวุฒิการศึกษา

สภาพการบริหาร ของผู้บริหารสถานศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	p
การสร้างประชาคมอาเซียน ด้านการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	2.122	1.061	2.244	.107
	ภายในกลุ่ม	377	178.259	.473		
	รวม	379	180.381			
การขับเคลื่อนประชาคม อาเซียนด้านการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	3.410	1.276	3.181*	.043
	ภายในกลุ่ม	377	202.109	.536		
	รวม	379	205.519			
การสร้างประชาคมอาเซียน ด้านเทคโนโลยีเพื่อ การศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	2.052	1.026	1.517	.221
	ภายในกลุ่ม	377	255.066	.677		
	รวม	379	257.118			
การสร้างประชาคมอาเซียน ด้านสังคมและวัฒนธรรม	ระหว่างกลุ่ม	2	1.934	.967	1.588	.206
	ภายในกลุ่ม	377	229.565	.609		
	รวม	379	231.499			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	2.198	1.099	2.445	.088
	ภายในกลุ่ม	377	169.469	.450		
	รวม	379	171.667			

* $p < .05$

จากตารางที่ 8 พบว่า สภาพการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อำเภอเมืองอุดรธานี โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มี
นัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านการขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนด้านการศึกษาแตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการเปรียบเทียบรายคู่โดย
วิธี LSD ดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 เปรียบเทียบรายกลุ่มสภาพการbetriebของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
 อุดมศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษา ด้านการขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนด้าน
 การศึกษา

วุฒิการศึกษา		ปริญญาเอก	ปริญญาตรี	ปริญญาโท
	\bar{X}	2.94	3.25	3.48
ปริญญาเอก	2.94	-	.31*	.54*
ปริญญาตรี	3.25		-	.23*
ปริญญาโท	3.48			-

* $p < .05$

จากตารางที่ 9 พบว่า สภาพการbetriebของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อุดมศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษา ด้านการขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 กลุ่ม ได้แก่ สภาพการbetriebของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีวุฒิปริญญาเอกกับผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวุฒิปริญญาตรีและวุฒิปริญญาโท และผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวุฒิปริญญาตรีกับวุฒิปริญญาโท

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับ ของสภาพการbetriebของผู้บริหาร
 สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามระดับการศึกษา

ชื่อ สภาพการbetrieb	ประถมศึกษา $n = 198$			มัธยมศึกษา $n = 182$		
	\bar{X}	SD	ระดับ	\bar{X}	SD	ระดับ
1 การสร้างประชาคมอาเซียน ด้านการศึกษา	3.43	.71	ปานกลาง	3.58	.67	มาก
2 การขับเคลื่อนประชาคม อาเซียนด้านการศึกษา	3.23	.74	ปานกลาง	3.33	.73	ปานกลาง
3 การสร้างประชาคมอาเซียนด้าน เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	3.30	.87	ปานกลาง	3.42	.80	ปานกลาง
4 การสร้างประชาคมอาเซียนด้าน สังคมและวัฒนธรรม	3.34	.79	ปานกลาง	3.34	.78	ปานกลาง
รวม	3.33	.70	ปานกลาง	3.42	.74	ปานกลาง

จากตารางที่ 10 พบว่า สภาพการbetriebของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามระดับการศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตาม

ระดับการศึกษา ปรากฏว่า

ระดับประถมศึกษา โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การสร้างประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา การสร้างประชาคมอาเซียนด้านสังคมและวัฒนธรรม และการสร้างประชาคมอาเซียนด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ระดับมัธยมศึกษา โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การสร้างประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา การสร้างประชาคมอาเซียนด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และการสร้างประชาคมอาเซียนด้านสังคมและวัฒนธรรม ยกเว้นด้านการสร้างประชาคมอาเซียนด้านการศึกษาอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 11 ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามระดับการศึกษา

สภาพการบริหาร ของผู้บริหารสถานศึกษา	ประถมศึกษา <i>n=198</i>		มัธยมศึกษา <i>n=182</i>		<i>t</i>	<i>p</i>
	\bar{X}	<i>SD</i>	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. การสร้างประชาคมอาเซียน ด้านการศึกษา	3.43	.71	3.58	.67	-2.080*	.038
2. การขับเคลื่อนประชาคม อาเซียนด้านการศึกษา	3.23	.74	3.33	.73	-1.312	.190
3. การสร้างประชาคมอาเซียน ด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	3.30	.87	3.42	.80	-1.375	.170
4. การสร้างประชาคมอาเซียน ด้านสังคมและวัฒนธรรม	3.34	.79	3.34	.78	-.009	.993
รวม	3.33	.70	3.42	.14	-1.312	.190

* $p < .05$

จากตารางที่ 11 พบว่า สภาพการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นการสร้างประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับ ของสภาพการบริหารของผู้บริหาร
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ชื่อ สภาพการบริหาร	ขนาดเล็ก <i>n</i> = 69			ขนาดกลาง <i>n</i> = 100			ขนาดใหญ่ <i>n</i> = 128			ขนาดใหญ่พิเศษ <i>n</i> = 83		
	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ
1 การสร้างประชาคม อาเซียน ด้านการศึกษา	3.23	.64	ปาน กลาง	3.05	.68	ปาน กลาง	3.10	.85	ปาน กลาง	3.25	.77	ปาน กลาง
2 การขับเคลื่อนประชาคม อาเซียนด้านการศึกษา	3.29	.61	ปาน กลาง	3.04	.70	ปาน กลาง	3.12	.83	ปาน กลาง	3.11	.81	ปาน กลาง
3 การสร้างประชาคม อาเซียนด้านเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา	3.53	.66	มาก กลาง	3.33	.72	ปาน กลาง	3.42	.78	ปาน กลาง	3.39	.74	ปาน กลาง
4 การสร้างประชาคม อาเซียนด้านสังคมและ วัฒนธรรม	3.92	.65	มาก กลาง	3.69	.63	มาก กลาง	3.76	.07	มาก กลาง	3.59	.71	มาก กลาง
รวม	3.50	.68	ปานกลาง	3.28	.73	ปานกลาง	3.36	.82	ปานกลาง	3.34	.78	ปานกลาง

จากตารางที่ 12 พบว่า สภาพการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามขนาดสถานศึกษา ปรากฏว่า

สถานศึกษาขนาดเล็ก โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ การสร้างประชาคมอาเซียนด้านสังคมและวัฒนธรรม การสร้างประชาคมอาเซียนด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ส่วนการขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนด้านการศึกษาและการสร้างประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

สถานศึกษาขนาดกลาง โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ การสร้างประชาคมอาเซียนด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การสร้างประชาคมอาเซียนด้านการศึกษาและการขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา ยกเว้นการสร้างประชาคมอาเซียนด้านสังคมและวัฒนธรรมอยู่ในระดับมาก สถานศึกษาขนาดใหญ่ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ การสร้างประชาคมอาเซียนด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และการขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา และการสร้างประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา ยกเว้นด้านการสร้างประชาคมอาเซียนด้านสังคมและวัฒนธรรม อยู่ในระดับมาก

สถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ การสร้างประชาคมอาเซียนด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การสร้างประชาคมอาเซียนด้านการศึกษาและการขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา ยกเว้นด้านการสร้างประชาคมอาเซียนด้านสังคมและวัฒนธรรม อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบสภาพการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

สภาพการบริหาร ของผู้บริหารสถานศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
การสร้างประชาคมอาเซียน ด้านการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	3	24.152	8.051	19.376*	.000
	ภายในกลุ่ม	376	156.229	.416		
	รวม	379	180.381			
การขับเคลื่อนประชาคม อาเซียนด้านการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	3	23.536	7.845	16.210*	.000
	ภายในกลุ่ม	376	181.983	.484		
	รวม	379	205.519			
การสร้างประชาคมอาเซียน ด้านเทคโนโลยีเพื่อ การศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	3	24.231	8.077	13.040*	.000
	ภายในกลุ่ม	376	254.629	.677		
	รวม	379	257.118			
การสร้างประชาคมอาเซียน ด้านสังคมและวัฒนธรรม	ระหว่างกลุ่ม	3	11.522	3.841	6.565*	.000
	ภายในกลุ่ม	376	219.976	.585		
	รวม	379	231.499			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3	20.089	.854	16.611*	.000
	ภายในกลุ่ม	376	151.578	.703		
	รวม	379	171.667			

* $p < .05$

จากตารางที่ 13 พบว่า สภาพการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพบว่าแตกต่างกัน จึงทำการเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธี LSD ดังตารางที่ 16

ตารางที่ 14 เปรียบเทียบรายคู่สภาพการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยรวม

ขนาดสถานศึกษา		ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่พิเศษ	ขนาดใหญ่	ขนาดเล็ก
	\bar{X}	3.28	3.34	3.36	3.50
ขนาดกลาง	3.28	-	.06*	.08*	.22*
ขนาดใหญ่พิเศษ	3.34		-	.02	.18*
ขนาดใหญ่	3.36			-	.14*
ขนาดเล็ก	3.50				-

* $p < .05$

จากตารางที่ 14 พบว่า สภาพการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 5 คู่ ได้แก่ สภาพการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานขนาดกลางกับขนาดใหญ่พิเศษ ขนาดใหญ่และขนาดเล็ก สถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษกับขนาดเล็ก และสถานศึกษาขนาดใหญ่กับขนาดเล็ก

ตารางที่ 15 เปรียบเทียบรายคู่สภาพการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ด้านการสร้างประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา

ขนาดสถานศึกษา		ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่	ขนาดเล็ก	ขนาดใหญ่พิเศษ
	\bar{X}	3.05	3.10	3.23	3.25
ขนาดกลาง	3.05	-	.05	.18*	.20*
ขนาดใหญ่	3.10		-	.13*	.15*
ขนาดเล็ก	3.23			-	.02
ขนาดใหญ่พิเศษ	3.25				-

จากตารางที่ 15 พบว่า สภาพการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ด้านการสร้างประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 4 คู่ ได้แก่ สภาพการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานขนาดกลางกับขนาดเล็กและขนาดใหญ่พิเศษ สถานศึกษาขนาดใหญ่กับขนาดเล็กและ

ขนาดใหญ่พิเศษ

ตารางที่ 16 เปรียบเทียบรายคู่สภาพการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออก
สู่อาเซียน จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ด้านการขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนด้าน
การศึกษา

ขนาดสถานศึกษา		ขนาดกลาง	ขนาดเล็กใหญ่พิเศษ	ขนาดใหญ่	ขนาดเล็ก
	\bar{X}	3.04	3.11	3.12	3.29
ขนาดกลาง	3.04	-	.07	.08*	.25*
ขนาดใหญ่พิเศษ	3.11		-	.01	.18*
ขนาดใหญ่	3.12			-	.17*
ขนาดเล็ก	3.29				-

* $p < .05$

จากตารางที่ 16 พบว่า สภาพการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออก
สู่อาเซียน จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ด้านการขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 4 คู่ ได้แก่ สภาพการบริหารของผู้บริหาร
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดกลางกับขนาดใหญ่และขนาดเล็ก สถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษกับ
ขนาดเล็ก และสถานศึกษาขนาดใหญ่กับขนาดเล็ก

ตารางที่ 17 เปรียบเทียบรายคู่สภาพการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออก
สู่อาเซียน จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ด้านการสร้างประชาคมอาเซียนด้านเทคโนโลยี
เพื่อการศึกษา

ขนาดสถานศึกษา		ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่พิเศษ	ขนาดใหญ่	ขนาดเล็ก
	\bar{X}	3.33	3.39	3.42	3.53
ขนาดกลาง	3.33	-	.06	.09*	.20*
ขนาดใหญ่พิเศษ	3.39		-	.03	.14*
ขนาดใหญ่	3.42			-	.11*
ขนาดใหญ่เล็ก	3.53				-

* $p < .05$

จากตารางที่ 17 พบว่า สภาพการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออก
สู่อาเซียน จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ด้านการขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา แตกต่าง
กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 4 คู่ ได้แก่ สภาพการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา

ชั้นพื้นฐานขนาดกลางกับขนาดใหญ่และขนาดเล็ก สถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษกับขนาดเล็ก และสถานศึกษาขนาดใหญ่กับขนาดเล็ก

ตารางที่ 18 เปรียบเทียบรายกลุ่มสภาพการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ด้านการสร้างประชาคมอาเซียนด้านสังคมและวัฒนธรรม

ขนาดสถานศึกษา		ขนาดใหญ่พิเศษ	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่	ขนาดเล็ก
	\bar{X}	3.59	3.69	3.76	3.92
ขนาดใหญ่พิเศษ	3.59	-	.10	.17*	.33*
ขนาดกลาง	3.69		-	.07	.23*
ขนาดใหญ่	3.76			-	.16
ขนาดเล็ก	3.92				-

จากตารางที่ 18 พบว่า สภาพการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ด้านการสร้างประชาคมอาเซียนด้านสังคมและวัฒนธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 กลุ่ม ได้แก่ สภาพการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานขนาดขนาดใหญ่พิเศษกับขนาดใหญ่และขนาดเล็ก สถานศึกษาขนาดกลางกับขนาดเล็ก

ตารางที่ 19 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับ ของสภาพการบริหารของผู้บริหาร
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษา

ข้อ สภาพการบริหาร	ประถมศึกษา			มัธยมศึกษา		
	n= 238			n= 142		
	\bar{X}	SD	ระดับ	\bar{X}	SD	ระดับ
1 การสร้างประชาคมอาเซียน ด้านการศึกษา	3.49	.72	ปานกลาง	3.51	.65	มาก
2 การขับเคลื่อนประชาคม อาเซียนด้านการศึกษา	3.25	.74	ปานกลาง	3.33	.73	ปานกลาง
3 การสร้างประชาคมอาเซียนด้าน เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	3.30	.85	ปานกลาง	3.44	.75	ปานกลาง
4 การสร้างประชาคมอาเซียนด้าน สังคมและวัฒนธรรม	3.30	.79	ปานกลาง	3.42	.76	ปานกลาง
รวม	3.34	.52	ปานกลาง	3.42	.41	ปานกลาง

จากตารางที่ 19 พบว่า สภาพการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พบว่า

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การสร้างประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา การสร้างประชาคมอาเซียนด้านสังคมและวัฒนธรรมและการสร้างประชาคมอาเซียนด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การสร้างประชาคมอาเซียนด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การสร้างประชาคมอาเซียนด้านสังคมและวัฒนธรรม และด้านการขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา ยกเว้นด้านการสร้างประชาคมอาเซียนด้านการศึกษาอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 20 ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
 สู่อาเซียน จำแนกตามสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

สภาพการบริหาร ของผู้บริหารสถานศึกษา	ประถมศึกษา <i>n=198</i>		มัธยมศึกษา <i>n=142</i>		<i>t</i>	<i>p</i>
	\bar{X}	<i>SD</i>	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. การสร้างประชาคมอาเซียน ด้านการศึกษา	3.49	.72	3.51	.65	-.339	.735
2. การขับเคลื่อนประชาคม อาเซียนด้านการศึกษา	3.25	.74	3.33	.73	-.928	.331
3. การสร้างประชาคมอาเซียน ด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	3.30	.85	3.44	.75	-1.565	.119
4. การสร้างประชาคมอาเซียน ด้านสังคมและวัฒนธรรม	3.30	.79	3.42	.76	-1.097	.274
รวม	3.34	.52	3.42	.41	-1.131	.259

จากตารางที่ 20 พบว่า สภาพการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
 สู่อาเซียน จำแนกตามสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มี
 นัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 21 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่ของปัญหาการบริหารของ
ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ปัญหาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา	<i>n</i> = 380		ระดับ	อันดับที่
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. การสร้างประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา	3.07	.79	ปานกลาง	1
2. การขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา	3.03	.78	ปานกลาง	2
3. การสร้างประชาคมอาเซียนด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	3.02	.87	ปานกลาง	3
4. การสร้างประชาคมอาเซียนด้านสังคมและวัฒนธรรม	2.92	.85	ปานกลาง	4
รวม	3.01	.75	ปานกลาง	

จากตารางที่ 21 พบว่า ปัญหาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การสร้างประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา การขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา และการสร้างประชาคมอาเซียนด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ตารางที่ 22 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่ของปัญหาการบริหารของ
ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการสร้างประชาคมอาเซียน
ด้านการศึกษา

ด้านการสร้างประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา	n = 380			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับที่
1. การจัดทำแผนยุทธศาสตร์เพื่อเตรียมก้าวสู่ประชาคมอาเซียน	3.06	.96	ปานกลาง	4
2. การสร้างความตระหนักแก่ครู บุคลากร นักเรียน เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน	3.00	.97	ปานกลาง	7
3. การเตรียมความพร้อมครู บุคลากร นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน	3.03	.96	ปานกลาง	6
4. การพัฒนาศักยภาพของนักเรียนและชุมชนให้มีทักษะที่เหมาะสมกับอาเซียน	3.15	.98	ปานกลาง	1
5. การพัฒนามาตรฐานการศึกษาเพื่อส่งเสริมการหมุนเวียนของครูและนักเรียนในประชาคมอาเซียน	3.15	1.00	ปานกลาง	2
6. การเตรียมความพร้อมเพื่อเปิดเสรีการศึกษาในอาเซียน เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียนเศรษฐกิจอาเซียน	3.03	.92	ปานกลาง	5
7. การพัฒนานักเรียนและเยาวชนเพื่อเป็นทรัพยากรสำคัญในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน	3.07	.98	ปานกลาง	3
รวม	3.07	.79	ปานกลาง	

จากตารางที่ 22 พบว่า ปัญหาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการสร้างประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การพัฒนาศักยภาพของนักเรียนและชุมชนให้มีทักษะที่เหมาะสมกับอาเซียน การพัฒนามาตรฐานการศึกษาเพื่อส่งเสริมการหมุนเวียนของครูและนักเรียนในประชาคมอาเซียน การพัฒนานักเรียนและเยาวชนเพื่อเป็นทรัพยากรสำคัญในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน

ตารางที่ 23 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับของปัญหาการบริหารของ
ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการขับเคลื่อนประชาคม
อาเซียนด้านการศึกษา

ด้านการขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา	n = 380			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับที่
1. การดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์มีโครงการและ กิจกรรมการจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน	3.06	.97	ปานกลาง	3
2. การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการตาม แผนยุทธศาสตร์สู่ประชาคมอาเซียน	3.02	1.03	ปานกลาง	7
3. การเพิ่มพูนทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ ภาษาของ ประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียนอย่างน้อย 1 ภาษา	3.20	1.06	ปานกลาง	1
4. การจัดฝึกอบรม ศึกษาดูงานให้ความรู้ด้านการศึกษา และความรู้ทั่วไปประเทศในประชาคมอาเซียน	3.05	1.03	ปานกลาง	5
5. การส่งเสริม สนับสนุนงบประมาณ สื่อ วัสดุอุปกรณ์ การดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์สู่ประชาคมอาเซียน	3.03	1.04	ปานกลาง	6
6. การประชุม ชี้แจง สร้างความรู้ ความเข้าใจ ความ ตระหนักเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการจัดการศึกษา แก่ครู บุคลากร นักเรียนและผู้เกี่ยวข้องเพื่อเตรียม ความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน	2.99	.94	ปานกลาง	9
7. การจัดตั้งศูนย์อาเซียนศึกษาใน โรงเรียนเพื่อเตรียม ความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน	3.06	.97	ปานกลาง	3
8. การสนับสนุนให้ครูและบุคลากรใน โรงเรียนเป็น สมาชิกสมาคม/ชมรมครูอาเซียนทั้งในระดับเขตพื้นที่ และระดับชาติ	3.07	.97	ปานกลาง	2
9. การส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น การประกวด การแข่งขัน การจัดกิจกรรม การแลกเปลี่ยนนักเรียน เป็นต้น	2.87	.94	ปานกลาง	11

ตารางที่ 23 (ต่อ)

ด้านการขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา	n = 380		ระดับ	อันดับที่
	\bar{X}	SD		
10. การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์สู่ประชาคมอาเซียน	3.00	.95	ปานกลาง	8
11. การรายงานและประชาสัมพันธ์การดำเนินงานอย่างต่อเนื่องในรูปแบบที่หลากหลาย	2.91	.92	ปานกลาง	10
รวม	3.03	.78	ปานกลาง	

จากตารางที่ 23 พบว่า ปัญหาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออก สู่อาเซียน ด้านการขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับ ปานกลาง เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การเพิ่มพูนทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ ภาษาของเพื่อนบ้านในอาเซียนอย่างน้อย 1 ภาษา การสนับสนุนให้ครูและบุคลากรในโรงเรียนเป็น สมาชิกสมาคม/ชมรมครูอาเซียนทั้งในระดับเขตพื้นที่และระดับชาติ การดำเนินการตามแผน ยุทธศาสตร์มีโครงการและกิจกรรมการจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน และการจัดตั้งศูนย์อาเซียน ศึกษาในโรงเรียนเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน

ตารางที่ 24 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่ของปัญหาการบริหารของ
ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการสร้างประชาคมอาเซียน
ด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ด้านการสร้างประชาคมอาเซียนด้านเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา	n = 380			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับที่
1. การใช้สื่อ เทคโนโลยี สารสนเทศ นวัตกรรม ICT ในการบริหารจัดการเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนใน สถานศึกษา	3.01	.95	ปานกลาง	4
2. การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อส่งเสริมและการ การเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยเฉพาะ ในชุมชนผ่านการศึกษา ทางไกล เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน	3.09	1.04	ปานกลาง	1
3. การส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีการติดต่อสื่อสารกับ ภาคีเครือข่ายแสวงหาความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน	3.04	1.06	ปานกลาง	3
4. การส่งเสริมให้ครู นักเรียนศึกษาค้นคว้าหาความรู้ เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนจากอินเทอร์เน็ต	2.92	1.06	ปานกลาง	7
5. การส่งเสริมให้ครูพัฒนาห้องเรียนอิเล็กทรอนิกส์ อนาคตที่สามารถเชื่อมโยงการเรียนการสอนเกี่ยวกับ ประชาคมอาเซียนได้อย่างหลากหลาย	3.07	1.11	ปานกลาง	2
6. การส่งเสริมให้นักเรียน เยาวชนสามารถนำเทคโนโลยี มาใช้เพื่อแบ่งปัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้และกำหนด เป้าหมายร่วมกันสร้างเครือข่ายในการเรียนรู้เกี่ยวกับ ประชาคมอาเซียน	3.00	.99	ปานกลาง	5
7. การส่งเสริมให้ครู นักเรียนมีทักษะในการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างสร้างสรรค์	2.95	.98	ปานกลาง	6
รวม	3.02	.87	ปานกลาง	

จากตารางที่ 24 พบว่า ปัญหาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการสร้างประชาคมอาเซียนด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อ

ส่งเสริมและการการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยเฉพาะ ในชุมชนผ่านการศึกษาทางไกล เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน การส่งเสริมให้ครูพัฒนาห้องเรียนอิเล็กทรอนิกส์ขนาดที่สามารถเชื่อมโยงการเรียนการสอนเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนได้อย่างหลากหลาย การส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยี การติดต่อสื่อสารกับภาคีเครือข่ายแสวงหาความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน

ตารางที่ 25 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่ของปัญหาการบริหารของ
ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการสร้างประชาคมอาเซียน
ด้านสังคมและวัฒนธรรม

	ด้านการสร้างประชาคมอาเซียนสังคมและวัฒนธรรม			
	$n = 380$			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับที่
1. การส่งเสริมพัฒนาอาเซียนให้เป็นประชาคมที่มีครู นักเรียนเป็นประชาคมที่มีครู นักเรียนเป็นศูนย์กลาง มีสังคมที่เอื้ออาทรและแบ่งปัน	2.91	.99	ปานกลาง	7
2. การส่งเสริมให้ครู บุคลากรในโรงเรียนอยู่ในประชาคมอาเซียนที่มีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีและมีการพัฒนายกระดับคุณภาพชีวิตที่ดี	2.98	1.05	ปานกลาง	3
3. การส่งเสริมให้ครูและนักเรียนรู้จักการใช้ทรัพยากรที่ยั่งยืนและส่งเสริมอัตลักษณ์ของอาเซียน	2.97	1.03	ปานกลาง	5
4. ผู้บริหารสถานศึกษากับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการพัฒนาวัฒนธรรมของประเทศโดยมีเว็บไซต์เป็นสื่อกลางในการติดต่อสื่อสารกับประเทศในประชาคมอาเซียน	2.99	1.03	ปานกลาง	2
5. การส่งเสริมการคุ้มครองและจัดสวัสดิการสังคมสิทธิและความยุติธรรมทางสังคม ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อมและการลดช่องว่างทางการพัฒนา	3.02	.97	ปานกลาง	1
6. การส่งเสริมให้ครู นักเรียนและคณะกรรมการสถานศึกษาตระหนักในปัญหาของสังคมไทยและสังคมประชาคมอาเซียน	2.97	1.01	ปานกลาง	4

ตารางที่ 25 (ต่อ)

	ด้านการสร้างประชาคมอาเซียนสังคมและวัฒนธรรม			
	$n = 380$	\bar{X}	SD	ระดับ
7. การส่งเสริมให้ครู นักเรียนและคณะกรรมการสถานศึกษามีความเคารพและยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม	2.84	1.01	ปานกลาง	9
8. การส่งเสริมให้ครู นักเรียนและคณะกรรมการสถานศึกษาเห็นคุณค่าความเป็นมนุษย์เท่าเทียมกัน	2.75	1.06	ปานกลาง	12
9. การส่งเสริมให้บุคลากรภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมในการให้ความรู้เกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณีของประเทศในประชาคมอาเซียน	2.82	1.02	ปานกลาง	11
10. การส่งเสริมให้บุคลากรภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมในการให้ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของประเทศในประชาคมอาเซียน	2.86	1.00	ปานกลาง	10
11. การส่งเสริมให้บุคลากรภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมในการให้ความรู้เกี่ยวกับแหล่งการเรียนรู้ของประเทศในประชาคมอาเซียน	2.93	1.02	ปานกลาง	6
12. การส่งเสริมให้บุคลากรภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมในการให้ความรู้เกี่ยวกับวิถีชีวิตอันดีงามของไทยที่จะสืบทอดเยาวชนและประเทศในประชาคมอาเซียน	2.89	1.02	ปานกลาง	8
รวม	3.01	.75	ปานกลาง	

จากตารางที่ 25 พบว่า ปัญหาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออก สุ่ออาเซียน ด้านการสร้างประชาคมอาเซียนด้านสังคมและวัฒนธรรม โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การส่งเสริมการคุ้มครองและจัดสวัสดิการสังคมสิทธิและความยุติธรรมทางสังคม ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อมและการลดช่องว่างทางการพัฒนา ผู้บริหารสถานศึกษากับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการพัฒนาวัฒนธรรมของประเทศ โดยมีเว็บไซต์เป็นสื่อกลางในการติดต่อสื่อสารกับประเทศในประชาคมอาเซียน การส่งเสริมให้ครู บุคลากรในโรงเรียนอยู่ในประชาคมอาเซียนที่มีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีและมีการพัฒนา

ยกระดับคุณภาพชีวิตที่ดี

ตารางที่ 26 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับ ของปัญหาการบริหารของผู้บริหาร
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามวุฒิการศึกษา

ชื่อ ปัญหาการบริหาร	ปริญญาตรี <i>n</i> = 315			ปริญญาโท <i>n</i> = 58			ปริญญาเอก <i>n</i> = 7		
	\bar{X}	SD	ระดับ	\bar{X}	SD	ระดับ	\bar{X}	SD	ระดับ
1 การสร้างประชาคมอาเซียน ด้านการศึกษา	3.05	.77	ปานกลาง	3.19	.90	ปานกลาง	2.81	.65	ปานกลาง
2 การขับเคลื่อนประชาคม อาเซียนด้านการศึกษา	3.01	.78	ปานกลาง	3.14	.80	ปานกลาง	2.72	1.04	ปานกลาง
3 การสร้างประชาคมอาเซียน ด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	3.00	.84	ปานกลาง	3.15	.95	ปานกลาง	2.51	1.19	ปานกลาง
4 การสร้างประชาคมอาเซียน ด้านสังคมและวัฒนธรรม	2.89	.82	ปานกลาง	3.06	.91	ปานกลาง	2.54	1.09	ปานกลาง
รวม	2.99	.72	ปานกลาง	3.14	.84	ปานกลาง	2.65	.89	ปานกลาง

จากตารางที่ 26 พบว่า ปัญหาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามวุฒิการศึกษาปรากฏว่า

ปริญญาตรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การสร้างประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา การขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา และการสร้างประชาคมอาเซียนด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ปริญญาโท โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การสร้างประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา การสร้างประชาคมอาเซียนด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาและการขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา

ปริญญาเอก โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การสร้างประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา การขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนด้านการศึกษาและ การสร้างประชาคมอาเซียนด้านสังคมและวัฒนธรรม

ตารางที่ 27 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบปัญหาการบริหารของผู้บริหาร
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามวุฒิการศึกษา

ปัญหาการบริหาร ของผู้บริหารสถานศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	p
การสร้างประชาคมอาเซียน ด้านการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	1.423	.711	1.131	.324
	ภายในกลุ่ม	377	237.124	.629		
	รวม	379	238.547			
การขับเคลื่อนประชาคม อาเซียนด้านการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	1.427	.714	1.188	.306
	ภายในกลุ่ม	377	226.428	.601		
	รวม	379	227.855			
การสร้างประชาคมอาเซียน ด้านเทคโนโลยีเพื่อ การศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	3.035	1.517	2.026	.133
	ภายในกลุ่ม	377	282.104	.748		
	รวม	379	285.139			
การสร้างประชาคมอาเซียน ด้านสังคมและวัฒนธรรม	ระหว่างกลุ่ม	2	2.414	1.207	1.693	.188
	ภายในกลุ่ม	377	268.710	.713		
	รวม	379	271.124			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	1.998	.999	1.806	.166
	ภายในกลุ่ม	377	208.460	.553		
	รวม	379	210.458			

จากตารางที่ 27 พบว่า ปัญหาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ
ทางสถิติ

ตารางที่ 31 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบปัญหาการบริหารของผู้บริหาร
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้อาเขียนจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ปัญหาการบริหาร ของผู้บริหารสถานศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	p
การสร้างประชาคมอาเซียน ด้านการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	3	4.820	1.607	2.585	.053
	ภายในกลุ่ม	376	233.727	.622		
	รวม	379	238.547			
การขับเคลื่อนประชาคม อาเซียนด้านการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	3	4.631	1.544	2.600	.052
	ภายในกลุ่ม	376	223.224	.594		
	รวม	379	227.855			
การสร้างประชาคมอาเซียน ด้านเทคโนโลยีเพื่อ การศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	3	8.625	2.875	3.909*	.009
	ภายในกลุ่ม	376	276.513	.735		
	รวม	379	285.139			
การสร้างประชาคมอาเซียน ด้านสังคมและวัฒนธรรม	ระหว่างกลุ่ม	3	6.190	2.063	2.928*	.034
	ภายในกลุ่ม	376	264.935	.705		
	รวม	379	271.124			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3	5.684	1.895	3.479*	.016
	ภายในกลุ่ม	376	204.774	.545		
	รวม	379	210.458			

* $p < .05$

จากตารางที่ 31 พบว่า ปัญหาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือผู้อาเขียนจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านการสร้างประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา และ
การขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนด้านการศึกษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 32 เปรียบเทียบรายคู่ปัญหาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออก
 ผู้อาเซียน โดยรวม จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

ขนาดสถานศึกษา		ขนาดใหญ่พิเศษ	ขนาดใหญ่	ขนาดกลาง	ขนาดเล็ก
	\bar{X}	2.78	3.06	3.06	3.11
ขนาดใหญ่พิเศษ	2.78	-	.28*	.28*	.33*
ขนาดใหญ่	3.06		-	-	.05
ขนาดกลาง	3.06			-	.05
ขนาดเล็ก	3.11				-

* $p < .05$

จากตารางที่ 32 พบว่า ปัญหาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออก
 ผู้อาเซียน จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
 จำนวน 3 คู่ ได้แก่ ปัญหาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดใหญ่พิเศษกับ
 ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ส่วนคู่อื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 33 เปรียบเทียบรายคู่ปัญหาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออก
 ผู้อาเซียน ด้านการสร้างประชาคมอาเซียนด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา จำแนกตาม
 ขนาดสถานศึกษา

ขนาดสถานศึกษา		ขนาดใหญ่พิเศษ	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่	ขนาดเล็ก
	\bar{X}	2.73	3.06	3.10	3.13
ขนาดใหญ่พิเศษ	2.73	-	.33*	.37*	.40*
ขนาดกลาง	3.06		-	.04	.07
ขนาดใหญ่	3.10			-	.03
ขนาดเล็ก	3.13				-

* $p < .05$

จากตารางที่ 33 พบว่า ปัญหาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออก
 ผู้อาเซียน จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ด้านการสร้างประชาคมอาเซียนด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 คู่ ได้แก่ ปัญหาการบริหารของผู้บริหาร
 สถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดใหญ่พิเศษกับขนาดกลาง ขนาดใหญ่และขนาดเล็ก ส่วนคู่อื่น ๆ แตกต่าง
 กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 34 เปรียบเทียบรายค่าปัญหาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออก
 สู่อาเซียน ด้านการสร้างประชาคมอาเซียนด้านสังคมและวัฒนธรรม จำแนกตาม
 ขนาดสถานศึกษา

ขนาดสถานศึกษา		ขนาดใหญ่พิเศษ	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่	ขนาดเล็ก
	\bar{X}	2.68	2.93	3.00	3.01
ขนาดใหญ่พิเศษ	2.68	-	.25*	.32*	.33*
ขนาดกลาง	2.93		-	.07	.08
ขนาดใหญ่	3.00			-	.01
ขนาดเล็ก	3.01				-

* $p < .05$

จากตารางที่ 34 พบว่า ปัญหาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกสู่อาเซียน ด้านการสร้างประชาคมอาเซียนด้านสังคมและวัฒนธรรม จำแนกตาม ขนาดสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 คู่ ได้แก่ ปัญหา การบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดใหญ่พิเศษกับสถานศึกษาขนาดกลาง ขนาดใหญ่และขนาดเล็ก ส่วนคู่อื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยสถานศึกษา ขนาดเล็กมีปัญหามากกว่าสถานศึกษาขนาดกลาง ขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ

ตารางที่ 35 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับ ของปัญหาการบริหารของผู้บริหาร
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อำเภอเมืองอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษา

ข้อ สภาพการบริหาร	สพป.			สพม.		
	n = 238			n = 142		
	\bar{X}	SD	ระดับ	\bar{X}	SD	ระดับ
1 การสร้างประชาคมอาเซียน ด้านการศึกษา	3.03	.82	ปานกลาง	3.16	.72	ปานกลาง
2 การขับเคลื่อนประชาคม อาเซียนด้านการศึกษา	3.00	.79	ปานกลาง	3.08	.74	ปานกลาง
3 การสร้างประชาคมอาเซียนด้าน เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	2.97	.88	ปานกลาง	3.09	.82	ปานกลาง
4 การสร้างประชาคมอาเซียนด้าน สังคมและวัฒนธรรม	2.85	.88	ปานกลาง	3.03	.83	ปานกลาง
รวม	2.96	.76	ปานกลาง	3.09	.69	ปานกลาง

จากตารางที่ 35 พบว่า ปัญหาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อำเภอเมืองอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พบว่า

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การสร้างประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา การขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา และการสร้างประชาคมอาเซียนด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การสร้างประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา การสร้างประชาคมอาเซียนด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และการขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา

ตารางที่ 36 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
จำแนกตามสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

สภาพการบริหาร ของผู้บริหารสถานศึกษา	สพป. n=238		สพม. n=142		t	p
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		
1. การสร้างประชาคมอาเซียน ด้านการศึกษา	3.03	.82	3.16	.72	-1.427	.155
2. การขับเคลื่อนประชาคม อาเซียนด้านการศึกษา	3.00	.79	3.08	.74	-.951	.342
3. การสร้างประชาคมอาเซียน ด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	2.97	.88	3.09	.82	-1.280	.201
4. การสร้างประชาคมอาเซียน ด้านสังคมและวัฒนธรรม	2.85	.83	2.03	.83	-1.1953	.052
รวม	2.96	.76	3.09	.69	-1.555	.121

จากตารางที่ 36 พบว่า ปัญหาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำแนกตามสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 2 สภาพและปัญหาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือจากการสัมภาษณ์

1. สภาพการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือจากการสัมภาษณ์ สามารถสรุปได้ดังนี้

1.1 การสร้างประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา มีสภาพการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาดังนี้

1.1.1 เตรียมด้านอาคารสถานที่ ศูนย์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ และกิจกรรมด้านอาเซียนศึกษา ดังคำสัมภาษณ์ของครูคนหนึ่งว่า “ได้จัดเตรียมบุคลากรของสถานศึกษา โดยการอบรม

ศึกษา ดูงาน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับองค์กรต่าง ๆ เพื่อให้มีความพร้อมในการจัดการเรียน การสอน” และคำสัมภาษณ์ของครูอีกคนหนึ่งที่ “มีการส่งครูไปรับการอบรมเพื่อเตรียมความพร้อม สู่อาเซียนปี 2558 เตรียมความพร้อมของจังหวัดฉะเชิงเทราที่ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ มีการ อบรมเตรียมความพร้อมสู่อาเซียนของ มหาวิทยาลัยบูรพา”

1.1.2 กำหนดหลักสูตรอาเซียนโดยบูรณาการในทุกสาระ บูรณาการในรูปแบบของ สหวิทยาการ ดำเนินการวิจัยหลักสูตร ดังคำสัมภาษณ์ของผู้บริหารคนหนึ่งที่ “กำหนดหลักสูตร อาเซียนโดยบูรณาการในทุกสาระ บูรณาการในรูปแบบของสหวิทยาการ ดำเนินการวิจัยหลักสูตรใน ปี 2555 และปรับปรุงเป็นรายวิชาเพิ่มเติมในทุกชั้นเรียน ตั้งแต่ ป.1-ม.3 ในปีการศึกษา 2556” และ ผู้อำนวยการสถานศึกษาอีกคนหนึ่งที่ “พัฒนาปรับปรุงหลักสูตรอาเซียนศึกษาในโรงเรียน”

1.1.3 สร้างโรงเรียนต้นแบบอาเซียนให้เป็นศูนย์กลางการศึกษาในภูมิภาค (Education Hub) ดังคำสัมภาษณ์ของรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาคนหนึ่งที่ “โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 14 อำเภอท่าใหม่ เพื่อเป็นศูนย์กลางการขับเคลื่อนการศึกษา ในจังหวัด จันทบุรี โดยมีโรงเรียนอื่น ๆ เป็นเครือข่าย”

1.1.4 สร้างภาคีเครือข่ายระหว่างประเทศอาเซียนด้านการศึกษา ดังคำสัมภาษณ์ของ ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาคนหนึ่งที่ “โรงเรียนมีการ ไปศึกษาดูงาน ทำ MOU กับสถานศึกษาใน ต่างประเทศและการทำ MOU กับหน่วยงานในจังหวัด เพื่อสนับสนุนงบประมาณในการศึกษา ดูงาน และเตรียมความพร้อม” และคำสัมภาษณ์ของรองผู้อำนวยการสถานศึกษาคนหนึ่งที่ “จัดทำข้อตกลง (MOU) กับมหาวิทยาลัยเกาะกง โดยดำเนินการตกลง แลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการจัดการศึกษา และการ พัฒนาการศึกษาสู่อาเซียน จัดทำข้อตกลง (MOU) กับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี และมูลนิธิชื่อ ว่า ทั้งสองฝ่ายจะพัฒนาแลกเปลี่ยนด้านการศึกษา รวมทั้งแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและสื่อการเรียน การสอน แลกเปลี่ยนวัฒนธรรม แลกเปลี่ยนนักเรียน ครู และหลักสูตรการเรียนการสอน และจัดทำ ข้อตกลง (MOU) กับโรงเรียนกำแพงเพชร ประเทศกัมพูชา โดยการร่วมมือแลกเปลี่ยนด้าน การศึกษา ด้านวัฒนธรรม”

1.1.5 รวมกลุ่มโรงเรียนจัดตั้งชมรมอาเซียน ดังคำสัมภาษณ์ของผู้อำนวยการ สถานศึกษาคนหนึ่งที่ “ได้มีการรวมกลุ่มโรงเรียนจัดตั้งชมรมอาเซียนจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้ สื่อการเรียนการสอนเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน” และผู้อำนวยการสถานศึกษาอีกคนหนึ่งที่ “กลุ่มโรงเรียนมีการร่วมกันจัดตั้งชมรมอาเซียนและให้นักเรียนสมัครเป็นสมาชิกชมรมอาเซียน” และคำสัมภาษณ์ของคณะกรรมการสถานศึกษาคนหนึ่งที่ “การสร้างประชาคมอาเซียน กลุ่มโรงเรียน ของเราต้องสร้างความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนักให้เกิดขึ้น นักเรียน ครู ผู้ปกครอง ก่อนหน้าที่ ะไร มีความสำคัญอย่างไร และจะมีผลต่อเราอย่างไร ในลำดับต่อไปจึงจะวางแนวทางในการพัฒนา การศึกษาไปสู่เป้าหมาย”

1.1.6 ตั้งศูนย์อาเซียนศึกษาใน โรงเรียน ดังคำสัมภาษณ์ของผู้อำนวยการสถานศึกษา คนหนึ่งว่า “ศูนย์อาเซียนศึกษาควรจัดบรรยากาศใน โรงเรียนให้มีความรู้เกี่ยวกับอาเซียน” ดังคำ สัมภาษณ์ของคณะกรรมการสถานศึกษาคนหนึ่งว่า “ผมเป็นกรรมการสถานศึกษา มีความเห็นด้วย แล้วแต่โรงเรียนจะพัฒนาอย่างไร ทำอะไรที่ดี ลูกหลานเรียนดีก็พอใจ มีนโยบายมาช่วยเหลือยินดี ช่วยกัน”

1.1.7 พัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อรองรับอาเซียนด้วยความร่วมมือกับชุมชน ดังคำสัมภาษณ์ของครูคนหนึ่งว่า “ได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเกี่ยวกับอาเซียนให้นักเรียน ได้ เรียนรู้เกี่ยวกับความสำคัญ ความเป็นมา ศิลปวัฒนธรรมของประเทศต่างๆ ในอาเซียน โดยให้วิทยากร จากท้องถิ่น” และคำสัมภาษณ์ของรองผู้อำนวยการสถานศึกษาคนหนึ่งว่า “ได้ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นผู้สอนเปิดเป็นวิชาบังคับสำหรับเด็กนักเรียน ม.1 และเสริมในนักเรียนทุก ๆ ระดับชั้น จัด กิจกรรมทุกกิจกรรมจะสอดแทรกเรื่องอาเซียน”

1.1.8 สถานศึกษาปฏิบัติตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ดังคำสัมภาษณ์ของ เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานคนหนึ่งว่า “กระทรวงศึกษาธิการมีการกำหนดคน นโยบาย 5 ข้อ จาก 3 เสาหลัก นโยบายที่ 1 การเผยแพร่ความรู้ ข้อมูลข่าวสาร เจตคติที่ดีเกี่ยวกับอาเซียน นโยบายที่ 2 การพัฒนาศักยภาพของนักเรียน นักศึกษา และประชาชนให้มีทักษะ เพื่อเตรียม ความพร้อม นโยบายที่ 3 พัฒนามาตรฐานการศึกษาเพื่อส่งเสริมการหมุนเวียนของนักศึกษาและครู อาจารย์ในอาเซียน นโยบายที่ 4 การเตรียมความพร้อมเพื่อเปิดเสรีการศึกษาในอาเซียนเพื่อรองรับ การก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน นโยบายที่ 5 การพัฒนาเยาวชนเพื่อเป็นทรัพยากรสำคัญใน การก้าวสู่ประชาคมอาเซียน สพฐ.กำหนดคุณลักษณะเด็กไทยในประชาคมอาเซียน ด้านความรู้ ด้าน ทักษะ ด้านเจตคติ” และคำสัมภาษณ์ของผู้อำนวยการสถานศึกษาคนหนึ่งว่า “จัดการพัฒนาการศึกษา ของสถานศึกษาด้วยความร่วมมือกับชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประชุมวางแผน คณะกรรมการ สถานศึกษา วางแผนการกำหนดคน นโยบายของสถานศึกษาด้วยการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การ ส่งเสริมด้านสังคมวัฒนธรรมรวมทั้งประเพณีท้องถิ่น เศรษฐกิจ สังคมการเมืองด้วยความร่วมมือใน การพัฒนาคุณภาพการศึกษา”

1.2 การขับเคลื่อนประชาคมอาเซียน

1.2.1 จัดหลักสูตรและการเรียนการสอนเกี่ยวกับประเทศอาเซียน ดังคำสัมภาษณ์ของ ครูคนหนึ่งว่า “จัดหลักสูตรและการเรียนการสอน ให้นักเรียนทุกคนได้มีความรู้เกี่ยวกับประเทศ อาเซียน มีคุณลักษณะของเด็กไทยในประเทศอาเซียน 3 ประการ คือ ด้านความรู้ ด้านทักษะ กระบวนการ และด้านเจตคติ” และคำสัมภาษณ์ของครูคนหนึ่งว่า “มีการจัดการเรียนการสอนวิชา อาเซียนศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6”

1.2.2 พัฒนาหลักสูตรอาเซียน ดังคำสัมภาษณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาคนหนึ่งว่า “มีการพัฒนาหลักสูตรอาเซียนจนสามารถเป็นต้นแบบของสำนักเขตพื้นที่การศึกษา และเข้าแข่งขัน การนำเสนอนวัตกรรมในระดับภาคกลางและภาคตะวันออก ได้รับรางวัลเหรียญทอง” และดังคำ สัมภาษณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาอีกคนหนึ่งว่า “พัฒนานักเรียนให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงโดยจัด หลักสูตร กิจกรรมการเรียนการสอนให้เกิดองค์ความรู้และนำไปปฏิบัติได้จริง” และคำสัมภาษณ์ของ ครูคนหนึ่งว่า “จัดทำหลักสูตรอาเซียน โดยทางโรงเรียนได้ดำเนินการจัดทำหลักสูตรภาษาเขมร” โดยการได้รับคัดเลือกเป็น โรงเรียนชั้นนำ 11 โรงเรียนทั่วประเทศคัดเลือกเป็น “Asean Study Center” ศูนย์การเรียนรู้อาเซียน และคำสัมภาษณ์ของครูคนหนึ่งว่า “ได้จัดทำหลักสูตรอาเซียน สอดแทรกในการเรียนการสอน”

1.2.3 พัฒนาสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียนทั้งภายในและภายนอก สถานศึกษา ดังคำสัมภาษณ์ของรองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาคนหนึ่งว่า “ให้โรงเรียนจัดการเรียน การสอน AEC บูรณาการในสาระการเรียนรู้ทุกวิชา จัดนิทรรศการ AEC อย่างน้อยปีการศึกษาละ 1 ครั้ง” และคำสัมภาษณ์ของผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาคนหนึ่งว่า “การจัดเปิดห้องเรียนพิเศษที่ สอนภาษาต่างประเทศ เป็นภาษาอังกฤษและภาษาในประเทศอาเซียน โดยจัดห้องเรียนภาษาอังกฤษ EIP โดยให้ทุกโรงเรียนเปิดห้องเรียนพิเศษอย่างน้อย 3 ห้อง จัดห้องเรียน MEP สอนเป็นภาษาอังกฤษเป็น หลักจัดห้องเรียน EP โดยจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษทุกวิชา ยกเว้นวิชาภาษาไทย” และ ดังคำสัมภาษณ์ของผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาคนหนึ่งว่า “ทางโรงเรียนได้ดำเนินการ โดยการ ได้รับคัดเลือกเป็น โรงเรียนชั้นนำ 11 โรงเรียนทั่วประเทศคัดเลือกเป็น “Asean Study Center” ศูนย์การเรียนรู้อาเซียน”

1.2.4 พัฒนาคูและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับอาเซียน ดังคำสัมภาษณ์ของผู้บริหาร สถานศึกษาคนหนึ่งว่า “มีการพัฒนาคู นักเรียนตลอดจนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้มี ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประเทศอาเซียน” และคำสัมภาษณ์ของรองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา คนหนึ่งว่า “ได้กระตุ้นให้ผู้บริหารและคณะครูให้ความสำคัญและให้สถานศึกษามีการดำเนินการ จัดประชุมและพูดคุย AEC ทุกเดือน และส่งเสริมการเรียนภาษาที่ 3 ในอาเซียน”

1.2.5 พัฒนาคูและบุคลากรให้มีความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน เน้นให้ผู้บริหารและ คณะครูให้ความสำคัญเกี่ยวกับอาเซียน ดังคำสัมภาษณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาคนหนึ่งว่า “พัฒนาคู และบุคลากรทางการศึกษาโดยการอบรมเชิงปฏิบัติการ ศึกษาดูงานเกี่ยวกับอาเซียน” และดังคำ สัมภาษณ์ของรองผู้อำนวยการสถานศึกษาคนหนึ่งว่า “จัดให้ครูไปศึกษาดูงาน ทัศนศึกษาในสถานที่ ที่จัดเกี่ยวกับกิจกรรมอาเซียนเพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับ อาเซียน” และคำสัมภาษณ์ของครูคนหนึ่งว่า “ส่งครูไปอบรมเตรียมความพร้อมสู่อาเซียน”

1.2.6 พัฒนาศักยภาพของนักเรียนเข้าสู่อาเซียน ดังคำสัมภาษณ์ของครูคนหนึ่งที่ว่า “มีการจัดการเรียนการสอนภาษาเขมรในโรงเรียนทุกระดับชั้น มีการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนทุกระดับชั้นมีการจัดการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์เป็นภาษาอังกฤษ มีการจัดห้องเรียนพิเศษ “ห้องพหุภาษา” จัดในชั้น ม.1 และ ม.2” และดังคำสัมภาษณ์ของรองผู้อำนวยการสถานศึกษาคนหนึ่งที่ว่า “เปิดสอนวิชาอาเซียน สอดแทรกในทุกรายวิชา จัดกิจกรรมเกี่ยวกับอาเซียน และทุกๆกิจกรรมจะมีการสอดแทรกเกี่ยวกับอาเซียน”

1.2.7 จัดนิทรรศการอาเซียนในโรงเรียน ดังคำสัมภาษณ์ของผู้ผู้อำนวยการสถานศึกษาคนหนึ่งที่ว่า “มีการจัดนิทรรศการเกี่ยวกับอาเซียนในโรงเรียนเพื่อให้นักเรียน ครู และผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น คณะกรรมการสถานศึกษา ได้รับรู้ มีความเข้าใจเกี่ยวกับประเทศอาเซียน” และคำสัมภาษณ์ของคณะกรรมการสถานศึกษาคนหนึ่งที่ว่า “ผู้บริหารเชิญประชุม คณะกรรมการสถานศึกษา บางคนก็ให้ความร่วมมือในการพัฒนา การสนับสนุน สถานที่ ทรัพยากร งบประมาณในการช่วยเหลือ สนับสนุน คณะกรรมการให้ความเห็นชอบและร่วมมือเป็นอย่างดี” คำสัมภาษณ์ของครูคนหนึ่งที่ว่า “มีการจัดนิทรรศการอาเซียนในโรงเรียน”

1.2.8 สพฐ. เตรียมการสร้างความตระหนักและเตรียมความพร้อมของครู บุคลากรและนักเรียน ดังคำสัมภาษณ์ของผู้บริหารระดับสูงคนหนึ่งที่ว่า “ สพฐ.เตรียมความพร้อมให้แก่ครู บุคลากร และนักเรียน ดังนี้ 1) จัดชุดความรู้ด้านประชาคมอาเซียน โดยเชิญผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ผู้แทนจากหน่วยงานจากกรมอาเซียน ด้วยการดำเนินการ 2) จัดทำเอกสารสนับสนุนการจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน 4 รายการ ได้แก่ 2.1) แนวทางการจัดค่ายอาเซียน 2.2) แนวทางการบริหารจัดการการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน 2.3) แนวการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนระดับประถมศึกษา 2.4) แนวการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนระดับมัธยมศึกษา” ดังคำสัมภาษณ์ของผู้ผู้อำนวยการสถานศึกษาคนหนึ่งที่ว่า “มีการพัฒนานุเคราะห์ โรงเรียนให้มีความรู้เกี่ยวกับประชาอาเซียน และจัดให้ไปศึกษาดูงานด้านการศึกษาในประเทศอาเซียน เช่น ประเทศสิงคโปร์ พม่า เป็นต้น” และดังคำสัมภาษณ์ของผู้ผู้อำนวยการสถานศึกษาอีกคนหนึ่งที่ว่า “ได้ดำเนินการตามนโยบาย 5 ประการของกระทรวงศึกษาธิการคือ 1) เผยแพร่ความรู้ สร้างความตระหนักและเตรียมความพร้อมของครู นักเรียน 2) พัฒนาศักยภาพของนักเรียนให้มีความรู้เกี่ยวกับภาษาอังกฤษ ภาษาเพื่อนบ้าน 3) พัฒนาคุณภาพมาตรฐานจัดค่ายอบรม ค่ายความรู้อาเซียน 4) จัดการศึกษาโดยเอื้อต่อ สภาพสังคมรอบข้าง โรงเรียน เปิดให้เด็กต่างด้าวเข้ามาเรียน ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานเกี่ยวข้อง และ 5) จัดทำแผนการเรียนรู้เพื่อพัฒนานักเรียนเพื่อสู่ประชาคมอาเซียนทุกระดับชั้น”

1.2.9 จัดค่ายเยาวชนอาเซียน ดังคำสัมภาษณ์ของคณะกรรมการสถานศึกษาคนหนึ่งที่ว่า “โรงเรียนมีการพัฒนาจัดค่ายเยาวชนอาเซียน จัดกิจกรรม จัดค่าย ก็ยินดีให้ความร่วมมือ ไม่ว่าจะต้องการอะไรก็ช่วยเหลือกันและกัน มาร่วมพัฒนาที่ผ่านมากิจกรรมการได้ประสานจัดหางบประมาณ

จัดครูสอนภาษาอังกฤษ ซึ่งเด็กเราจำเป็นต้องใช้ห้องเรียน ส่งเสริมให้ลูกหลาน เรียนดี เรียนเก่ง เพิ่มคนดี ผู้โรงเรียนอื่นเขาได้” และตั้งคำสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงคนหนึ่งว่า “สพฐ.มีการเชิญ ผู้แทนนักเรียนจากประเทศต่าง ๆ ในประชาคมอาเซียนร่วมกันจัดค่ายการเรียนรู้เพื่อประสาน ความสัมพันธ์อันดีต่อกัน”

1.2.10 ดำเนินโครงการพัฒนาประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางการศึกษาในภูมิภาค (Education Hub) ตั้งคำสัมภาษณ์ของผู้บริหารระดับสูงคนหนึ่งว่า “โดยมอบให้สำนักวิชาการและ มาตรฐานการศึกษาดำเนินกิจกรรมโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน: Spirit of ASEAN เพื่อเตรียม ชาวชนไทยให้มีความพร้อมในการเป็นสมาชิกที่ดีของประชาคมอาเซียน สามารถติดต่อสื่อสารและ อยู่ร่วมกันได้บนพื้นฐานของความเสมอภาคและผลประโยชน์ร่วมกัน โดยพัฒนาโรงเรียนประถม ศึกษาและมัธยมศึกษาจากทุกภูมิภาค จำนวน 54 โรง แบ่งเป็น โรงเรียน 2 รูปแบบ ได้แก่ 1) โรงเรียน Sister school จำนวน 30 โรง และ 2) โรงเรียน Buffer school จำนวน 24 โรง พัฒนาเป็นศูนย์กลางอาเซียน ศึกษาเป็นแหล่งการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน จัดทำหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ที่เน้น อาเซียน กิจกรรมสร้างความรู้ความเข้าใจและความตระหนักเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนให้แก่นักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนที่เป็นที่ตั้งศูนย์อาเซียนศึกษาและ โรงเรียนเครือข่าย อย่างน้อย 9 โรง รวมทั้งชุมชนที่อยู่รอบโรงเรียนที่เป็นที่ตั้งศูนย์ฯ นอกจากนี้ สพฐ.โดยสำนัก วิชาการและมาตรฐานการศึกษาได้ประสานความร่วมมือกับศูนย์ SEAMOLEC พัฒนาโรงเรียน มัธยมศึกษาจากทุกภูมิภาค จำนวน 23 โรง เป็นโรงเรียนคู่พัฒนาระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษาของ ประเทศไทยและสาธารณรัฐอินโดนีเซีย เพื่อสร้างความร่วมมือด้านการศึกษาและพัฒนาคุณภาพ การศึกษาผ่านการเรียนรู้ร่วมกัน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความรู้ วัฒนธรรม และค่านิยมระหว่างกันด้วย วิธีการที่หลากหลาย”

1.3 การสร้างประชาคมอาเซียนด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

1.3.1 การจัดการเรียนการสอน โดยใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศคั่นคำว่าเกี่ยวกับ อาเซียน ตั้งคำสัมภาษณ์ของครูคนหนึ่งว่า “การจัดการเรียนการสอนมีการใช้สื่อเทคโนโลยี สารสนเทศ เพื่อให้ นักเรียนมีทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียน เพื่อค้นหาประเพณี วัฒนธรรมและเรื่องอื่น ๆ เกี่ยวกับประเทศในอาเซียน” และคำสัมภาษณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาคน หนึ่งว่า “ส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอน โดยใช้เทคโนโลยี เช่น Internet ในการเตรียมการสอน เตรียมวัสดุ-อุปกรณ์ พร้อมรองรับการค้นคว้าข้อมูลข่าวสารในทุกด้านเกี่ยวกับประเทศอาเซียน”

1.3.2 เตรียมบุคลากรด้าน IT ที่มีคุณภาพและเร่งพัฒนาครูทุกคนให้มีความพร้อม เกี่ยวกับอาเซียน ตั้งคำสัมภาษณ์ของครูคนหนึ่งว่า “จัดกิจกรรมการเรียนการสอนผ่าน IT เกี่ยวกับ ประชาคมอาเซียนหรือแหล่งข้อมูลทางการศึกษา” และตั้งคำสัมภาษณ์ของรองผู้อำนวยการ

สถานศึกษาคนหนึ่งว่า “ได้มีการส่งเสริมให้ครูได้ผลิตสื่อ นวัตกรรมทางด้านเทคโนโลยีเพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน” และจัดกิจกรรมอาเซียน

1.3.3 การสร้างการเรียนรู้ AEC โดยใช้เกมการศึกษา ดังคำสัมภาษณ์ของครูคนหนึ่งที่ “ในการจัดการเรียนการสอนมีการสร้างการเรียนรู้ AEC โดยใช้เกมการศึกษา ใช้ Internet เพื่อสืบค้นข้อมูล AEC และ เรียนรู้ภาษาจากการสืบค้นข้อมูล” ดังคำสัมภาษณ์ของครูคนหนึ่งที่ “ใช้สื่อ VDO ทั้งสร้างและจัดซื้อให้นักเรียนค้นคว้า สรุป แสดงเป็น IT ให้ทุกคน ได้ศึกษาเกี่ยวกับประเทศอาเซียน” ดังคำสัมภาษณ์ของครูอีกคนหนึ่งที่ “มีสื่อการเรียนการสอนจากกรมอาเซียนเกี่ยวกับ AEC มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียน ได้เรียนรู้เกี่ยวกับประเทศอาเซียน”

1.3.4 การวางเครือข่าย ICT โดยจัดวางระบบ WIFI ทุกจุดให้บริการภายในโรงเรียน ดังคำสัมภาษณ์ของผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาคนหนึ่งที่ “สนับสนุนให้ทุกโรงเรียนวางเครือข่าย ICT โดยจัดวางระบบ WIFI ทุกจุดให้บริการภายในโรงเรียนเพื่อให้นักเรียนสามารถเข้าถึง ICT ได้ตลอดเวลาในโรงเรียน โดยจะกำหนดรหัสประจำตัวเพื่อเข้าถึงระบบ WIFI ซึ่งก็คือเลขประจำตัวของนักเรียนนั่นเอง”

1.3.5 การสร้างเครือข่ายอาเซียนด้านเทคโนโลยี ดังคำสัมภาษณ์ของรองผู้อำนวยการสถานศึกษาคนหนึ่งที่ “โรงเรียนคลองใหญ่วิทยาคมมอบเครื่องคอมพิวเตอร์ 10 เครื่อง และ หนังสือเรียนภาษาไทยให้กับมหาวิทยาลัยเกาะกง มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการเรียนการสอนจากโรงเรียนหรือมหาวิทยาลัยที่โรงเรียนจัดทำ MOU ร่วมกัน”

1.3.6 กำหนดสถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียนทั้งภายในและภายนอก ดังคำสัมภาษณ์ของผู้อำนวยการสถานศึกษาคนหนึ่งที่ “มีการจัดหาสื่อข้อมูล Internet ในส่วนของประเทศต่าง ๆ ในอาเซียนเพื่อการศึกษา โดยสนับสนุนทั้งในสถานศึกษาและชุมชนนอกสถานศึกษา ให้สามารถสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับอาเซียนได้” และดังคำสัมภาษณ์ของคณะกรรมการสถานศึกษาคนหนึ่งที่ “มีการประสานหน่วยงานต่างๆ เช่นวิทยาลัย สารพัดช่าง อาชีวะมาให้ความรู้ ทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์ และประสานกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดสนับสนุนสื่อ วัสดุ ระบบคอมพิวเตอร์ ให้นักเรียนใช้สืบค้นข้อมูล”

1.3.7 การพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาเกี่ยวกับอาเซียน ดังคำสัมภาษณ์ของครูคนหนึ่งที่ “มีการพัฒนาเทคโนโลยี เพื่อให้สอดคล้องกับการก้าวเข้าสู่อาเซียน โดยใช้เครือข่าย อินเทอร์เน็ต ให้ผู้เรียน ได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลข่าวสารต่างๆ เกี่ยวกับอาเซียนทางอินเทอร์เน็ต” และดังคำสัมภาษณ์ของผู้บริหารคนหนึ่งที่ “โรงเรียนได้มีการส่งเสริมสนับสนุนในการใช้เทคโนโลยี การติดตั้งอินเทอร์เน็ตเพิ่มเติม ตามจุดสำคัญให้เป็นแหล่งการศึกษา สืบค้นความรู้ให้แก่ นักเรียน และ ครูใช้เสริมทักษะ กระบวนการจัดการเรียนการสอน” และดังคำสัมภาษณ์ของคณะกรรมการสถานศึกษาคนหนึ่งที่ “คณะกรรมการร่วมกันจัดสรรงบประมาณ จัดซื้ออุปกรณ์ คอมพิวเตอร์

เครื่องฉายให้ เพื่อความสะดวก เด็กๆจะได้ใช้ค้นหาข้อมูลกัน จะได้รับรู้เรื่องต่างๆ ที่ห่างไกลจากตัวเรา
ท้องถิ่น จัดหางบประมาณมาช่วยจ้างครู ที่มีความรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ มาสอนเด็ก ๆ”

1.4 การสร้างประชาคมอาเซียนด้านสังคมและวัฒนธรรม

1.4.1 ใช้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และกิจกรรมเสริมต่างๆ พัฒนาผู้เรียนเกี่ยวกับสังคม
และวัฒนธรรมเกี่ยวกับประเทศอาเซียน ดังคำสัมภาษณ์ของครูคนหนึ่งว่า “ใช้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
และกิจกรรมเสริมต่างๆ พัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะพลเมือง มีความรับผิดชอบต่อสังคม เห็นคุณค่าของ
ความหลากหลายทางวัฒนธรรม เป็นผู้นำและเป็นตามที่ดี ยอมรับความแตกต่างในการนับถือศาสนา”

1.4.2 นักเรียนทุกคนเรียนรู้วัฒนธรรม AEC ที่จะใช้ อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ดังคำ
สัมภาษณ์ของครูคนหนึ่งว่า “ให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจสังคม AEC และให้นักเรียนทุกคนเรียนรู้
วัฒนธรรม AEC ที่จะใช้ อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข”

1.4.3 การส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมจากผู้เชี่ยวชาญชาติอาเซียน ดังคำ
สัมภาษณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาคนหนึ่งว่า “มีการเผยแพร่นวัตกรรม หลักสูตรสู่สาธารณะใน
รูปแบบของเอกสาร นิทรรศการ อินเทอร์เน็ตจากนักวิชาการเพื่อศึกษาเกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรม
ของอาเซียน” และดังคำสัมภาษณ์ของรองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาคนหนึ่งว่า “การส่งเสริม
แหล่งเรียนรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมจากผู้เชี่ยวชาญชาติอาเซียน เช่น สาธารณรัฐลาว กัมพูชา เป็นต้น

1.4.4. การแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม ดังคำสัมภาษณ์ของรองผู้อำนวยการเขตพื้นที่คนหนึ่ง
ว่า “ในการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม จัดการเรียนรู้อาหารไทยและชาติอาเซียน เรียนรู้วัฒนธรรมท้องถิ่น
ของแต่ละชาติด้วย” ดังคำสัมภาษณ์ของผู้อำนวยการสถานศึกษาคนหนึ่งว่า “มีการแลกเปลี่ยน
วัฒนธรรมระหว่างโรงเรียนคลองใหญ่วิทยาคมกับ โรงเรียนที่ทำ MOU ร่วมกัน มีการจัดค่าย
“ภาษาจีน” Summer Camp ในช่วงปิดภาคเรียนให้กับนักเรียน และครู จำนวน 50 คน โดยได้วิทยากร
มาจากไต้หวัน”

1.4.5 กิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียนต่อเนื่องด้านสังคมและวัฒนธรรม ดังคำ
สัมภาษณ์ของผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาคนหนึ่งว่า “ประชาคมการเมืองความมั่นคงอาเซียน
เน้นการสร้างความมั่นคง สร้างกลไก แก้ไขความขัดแย้งภายในอาเซียน” และดังคำสัมภาษณ์ของ
ผู้อำนวยการสถานศึกษาคนหนึ่งว่า “จัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียนต่อเนื่องด้านสังคมและ
วัฒนธรรม”

1.4.6 กิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจ เน้นการสร้างการไหลเวียน
อย่างเสรีของสินค้า การบริการ การลงทุน ลดปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำทางสังคม ดังคำ
สัมภาษณ์ของผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาคนหนึ่งว่า “ส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดกิจกรรม
ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเพื่อการค้าเสรี การบริการลงทุน ลดความยากจน”

1.4.7 ส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ด้านศิลปวัฒนธรรม ดังคำสัมภาษณ์ของผู้อำนวยการเขตพื้นที่ การศึกษาคณหนึ่งว่า “จัดหางบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เพื่อนำตัวแทนและครูของ ทุกโรงเรียน ไปเยี่ยมชม ศึกษา คูงานประเทศที่เป็นสมาชิกอาเซียน โดยจัดในปี 2556 จำนวน 5 ประเทศ และใน ปี พ.ศ. 2557 อีก 4 ประเทศ เกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรมของประเทศอาเซียน”

2. ปัญหาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือจากการ สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

2.1 การสร้างประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา

2.1.1 สภาพการณ์ที่ค่อนข้างจำกัดทั้งในด้านงบประมาณ บุคลากร อาคารสถานที่และ สิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับอาเซียน ดังคำสัมภาษณ์ของครูคนหนึ่งว่า “ด้านงบประมาณ บุคลากร อาคาร สถานที่และสิ่งแวดล้อม จำกัด ทำให้ไม่สามารถดำเนินการได้”

2.1.2 การพัฒนาในด้านต่างๆ ไม่มีความชัดเจนเกี่ยวกับอาเซียน ดังคำสัมภาษณ์ของ ผู้บริหารสถานศึกษาคณหนึ่งว่า “นโยบายจาก สพฐ. ไม่ค่อยชัดเจนในการดำเนินการด้านการศึกษาสู่ อาเซียน อีกทั้งงบประมาณก็น้อยจึงทำให้การดำเนินงานด้านการศึกษาล่าช้า ไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควร” ดังคำสัมภาษณ์ของผู้บริหารระดับสูงคนหนึ่งว่า “ในมิติด้านการศึกษา ยังพัฒนาได้ในระดับพื้น ๆ โดยเฉพาะการพัฒนาด้านภาษาและเทคโนโลยียังไม่เพียงพอ”

2.1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียน ดังคำสัมภาษณ์ ของรองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาคณหนึ่งว่า “ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียน”

2.1.4 ขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัด ดังคำสัมภาษณ์ของผู้บริหาร สถานศึกษาคณหนึ่งว่า “สพฐ. สพป. ไม่ได้ให้การสนับสนุนด้านงบประมาณให้ในการดำเนินการสู่ อาเซียน มีแต่นโยบายให้เข้าสู่อาเซียน ไม่มีการติดตามให้ดำเนินการอย่างแท้จริง ปล่อยให้ สถานศึกษาดำเนินการเอง”

2.1.5 ขาดการสื่อสารระหว่างเครือข่ายทำให้โรงเรียนขาดการส่งเสริมซึ่งกันและกัน ดังคำสัมภาษณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาคณหนึ่งว่า “โรงเรียนในเครือข่ายแต่ละ โรงเรียนต่างดำเนินการ กันเอง โดยไม่มีการสื่อสารส่งเสริมซึ่งกันและกัน เนื่องจากไม่มีงบประมาณดำเนินการจึงทำให้ขาด การสื่อสารกัน” และดังคำสัมภาษณ์ของรองผู้อำนวยการเขตพื้นที่คนหนึ่งว่า “โรงเรียนแต่ละ โรงเรียนไม่มีการติดต่อสื่อสารส่งเสริมการดำเนินการเกี่ยวกับอาเซียน ต่างโรงเรียนต่างดำเนินการเองตามอัตภาพ เนื่องจาก สพฐ. ไม่มีงบประมาณสนับสนุน”

2.1.6 ครูยังไม่ปรับตัวเพื่อเตรียมความพร้อมตามประชาคมอาเซียน ดังคำสัมภาษณ์ของ ผู้อำนวยการเขตพื้นที่คนหนึ่งว่า “ครูขาดการปรับตัวเกี่ยวกับอาเซียน เช่น การพูดสื่อสารกันเป็น ภาษาอังกฤษ การใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับอาเซียน” และดังคำสัมภาษณ์ของ

ครูคนหนึ่งว่า “ขาดความจริงจังในการส่งเสริมให้ครูใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร มีนโยบายแต่ไม่ค่อยได้ผล เนื่องจากความชัดเจนในการปฏิบัติ ขาดการติดตามผล” ดังคำสัมภาษณ์ของผู้อำนวยการเขตพื้นที่อีกคนหนึ่งว่า “ครูมีอายุเฉลี่ยมาก การเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ประชาคมอาเซียน มีปัญหาด้านการปรับตัว เช่น 1) ภาษา/การสื่อสาร 2) เทคโนโลยี ICT 3) สุขภาพ ในการไปศึกษาดูงาน และการจัดทำสื่อการเรียน เป็นต้น” และดังคำสัมภาษณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาอีกคนหนึ่งว่า “ครูขาดทักษะในการถ่ายทอดภาษาให้นักเรียนเข้าใจได้เกี่ยวกับอาเซียน”

2.1.7 ขาดการประสานงาน/ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับอาเซียน ดังคำสัมภาษณ์ของผู้อำนวยการสถานศึกษาคนหนึ่งว่า “ขาดการประชุมชี้แจงทำความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบในการดำเนินงานเกี่ยวกับอาเซียน”

2.1.8 ผู้เกี่ยวข้องทุกคนยังไม่รู้ไม่ตระหนักในบทบาทหน้าที่เกี่ยวกับอาเซียน ดังคำสัมภาษณ์ของผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาคนหนึ่งว่า “หลักสูตรสถานศึกษา ต้องมีการปรับปรุงให้เหมาะสมเกี่ยวกับอาเซียน” และคำสัมภาษณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาคนหนึ่งว่า “ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับอาเซียนศึกษา” และดังคำสัมภาษณ์ของครูคนหนึ่งว่า “นักเรียนอ่อนภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นภาษากลางที่ใช้ติดต่อสื่อสารกันทั้งอาเซียนและครูขาดทักษะในการถ่ายทอดภาษาให้นักเรียนเข้าใจได้” และดังคำสัมภาษณ์ของครูอีกคนหนึ่งว่า “สภาพปัจจุบัน ครูและนักเรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษซึ่งเป็นสื่อกลางน้อย เด็กส่วนใหญ่มีฐานะยากจนเกิดความแตกต่างของสื่อเทคโนโลยีและความเหลื่อมล้ำ พื้นฐานความรู้ ที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพการศึกษาส่งผลให้การพัฒนาเป็นไปอย่างช้า ไม่ผ่านการเปลี่ยนแปลงสังคมภายนอก” และดังคำสัมภาษณ์ของคณะกรรมการสถานศึกษาคนหนึ่งว่า “การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกคนยังไม่รู้ไม่ตระหนักในบทบาทหน้าที่ คงต้องสร้างความตระหนักว่าทำอะไร ทำอย่างไร ทำแล้วได้อะไร เห็นความสำคัญของการพัฒนาขับเคลื่อน” และดังคำสัมภาษณ์ของครูคนหนึ่งว่า “บุคลากร โรงเรียนยังขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียน”

2.1.9 การดำเนินงานนโยบายเกี่ยวกับอาเซียนยังขาดการติดตามผล ดังคำสัมภาษณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาคนหนึ่งว่า “สพฐ. ให้นโยบายเกี่ยวกับอาเซียนแต่ขาดการติดตามการดำเนินงาน เนื่องจากทุกคนมีภาระงานมาก” และดังคำสัมภาษณ์ของคณะกรรมการสถานศึกษาคนหนึ่งว่า “รัฐมีนโยบายให้ดำเนินการพัฒนาด้านการศึกษา ปัญหาที่ผมเห็นคือ ปัญหาคือเด็กอ่านหนังสือไม่ออก เหมือนสมัยก่อนคิดไม่เป็น การเปลี่ยนแปลงต้องแนวทางการพัฒนาที่ชัดเจน ถ้าไม่ชัดเจนจะทำให้เด็กมีปัญหาเพราะต้องเรียนรู้สิ่งต่างๆเพิ่มมากขึ้น เด็กจะรับไหวไหม” และดังคำสัมภาษณ์ของครูคนหนึ่งว่า “มีการให้นโยบายดำเนินการเกี่ยวกับอาเซียน แต่ขาดการติดตาม เนื่องจากผู้รับนโยบายมีภาระงานมาก”

2.2 การขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา

2.2.1 ขาดความเป็นเอกภาพในการดำเนินการสู่อาเซียน ดังคำสัมภาษณ์ของครูคนหนึ่งว่า “ขาดความเป็นเอกภาพในการดำเนินการสู่อาเซียน เนื่องจากมีความหลากหลายขององค์การของราชการที่ดำเนินการด้านการขับเคลื่อนสู่อาเซียนและขาดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการพัฒนาสถานศึกษาซึ่งเป็นองค์การที่พัฒนาทางด้านการศึกษาโดยตรง ซึ่งได้รับข้อมูลและแนวทางดำเนินการที่หลากหลายมากเกินไป”

2.2.2 นโยบายจากส่วนกลางไม่สอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษาเกี่ยวกับอาเซียน ดังคำสัมภาษณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาคนหนึ่งว่า “นโยบายเกี่ยวกับอาเซียนจากส่วนกลางไม่สอดคล้องกับความต้องการในการดำเนินการเกี่ยวกับอาเซียนของสถานศึกษา”

2.2.3 องค์กรอิสระบางองค์กรทำให้การดำเนินงานเกี่ยวกับอาเซียนหยุดชะงัก ดังคำสัมภาษณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาคนหนึ่งว่า “องค์กรอิสระบางองค์กรทำให้การดำเนินงานเกี่ยวกับอาเซียนหยุดชะงัก”

2.2.4 งบประมาณเพื่อการขับเคลื่อนเกี่ยวกับยังมีน้อย ดังคำสัมภาษณ์ของรองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาคนหนึ่งว่า “งบประมาณเพื่อการขับเคลื่อนสู่อาเซียนยังมีน้อย เช่น การเรียนรู้ภาษาอื่น ๆ ประเทศอาเซียน ต้องเรียนรู้จากวิทยากรในประเทศนั้นๆ ต้องใช้เป็นค่าตอบแทน”

2.2.5 ขาดแรงจูงใจในการทำงานด้านอาเซียน ดังคำสัมภาษณ์ของรองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาคนหนึ่งว่า “ขาดแรงจูงใจในการทำงานด้านอาเซียน ผู้บริหารบางคนคิดว่าไม่สำคัญเป็นเพียงการตกลงด้านเศรษฐกิจเท่านั้น”

2.2.6 การขับเคลื่อนเกี่ยวกับไม่เป็นไปตามเป้าหมาย ดังคำสัมภาษณ์ของรองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาคนหนึ่งว่า “การขับเคลื่อนไม่เป็นไปตามเป้าหมาย เช่น ในเรื่องการเบิกจ่ายงบประมาณจะมาช้า ทำให้ต้องเร่งรีบ เป้าหมายที่ได้จึงลดน้อยลง หรือ ประสิทธิภาพด้อยลง”

2.2.7 การสร้างเครือข่ายประชาคมอาเซียนยังมีน้อย ดังคำสัมภาษณ์ของรองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาคนหนึ่งว่า “โรงเรียนมีการสร้างเครือข่ายอาเซียนน้อยมาก บางแห่งไม่มีการสร้างเครือข่ายอาเซียนเลย”

2.2.8 นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการกำหนดมาชัดเจน แต่การขับเคลื่อนล่าช้า ทิศทางการดำเนินการมายังสถานศึกษายังไม่แน่นอน ดังคำสัมภาษณ์ของครูคนหนึ่งว่า และดังคำสัมภาษณ์ของผู้บริหารระดับสูงคนหนึ่งว่า “การทำงานเรื่องอาเซียน แต่ละหน่วยงานทำตามความถนัด เป็นเพียงแผนกว้าง ๆ”

2.2.9 องค์กรในท้องถิ่นยังไม่ให้ความสำคัญในการเตรียมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ดังคำสัมภาษณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาคนหนึ่งว่า “องค์กรในท้องถิ่นยังไม่ให้ความสำคัญในการเตรียม

เข้าสู่ประชาคมอาเซียน”

2.2.10 ขาดบุคลากรดำเนินการสอนเกี่ยวกับอาเซียน ดังคำสัมภาษณ์ของครูคนหนึ่งว่า “ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านภาษาในการสอนภาษาในประเทศต่างๆ ในอาเซียน”

2.2.11 นักเรียนขาดความกระตือรือร้นที่จะไปฝึกหาความรู้ด้านภาษาเกี่ยวกับอาเซียน ดังคำสัมภาษณ์ของรองผู้อำนวยการบริหารสถานศึกษาคนหนึ่งว่า “ต้องมีวิธีสอนแทรกเกี่ยวกับอาเซียนในทุกวิชา ทุกกิจกรรม เมื่อสอนไปจัดกิจกรรมให้ได้รู้ แต่พอผ่านไปนักเรียนมักจะจำได้น้อย”

2.2.12 การขับเคลื่อนตามนโยบายอาเซียนมีข้อจำกัดทั้งสภาพบุคคล สิ่งแวดล้อม ปัจจัยสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่ล้อมรอบ ส่งผลให้การดำเนินการต้องล่าช้า กระบวนการจึงต้องเป็นแบบค่อยเป็นค่อยไป ดังคำสัมภาษณ์ของผู้บริหารระดับสูงคนหนึ่งว่า “ยังไม่สามารถขับเคลื่อนเรื่องอาเซียนเป็นยุทธศาสตร์ระดับชาติ ไม่มีคณะกรรมการอาเซียนระดับชาติ การทำงานยังเป็นลักษณะแยกส่วน”

2.3 การสร้างประชาคมอาเซียนด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

2.3.1 ระบบงานเทคโนโลยีมีอุปสรรคในด้านความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์ และคุณธรรม จริยธรรมในการใช้เนื่องจากขาดการควบคุมที่มีประสิทธิภาพ ดังคำสัมภาษณ์ของครูคนหนึ่งว่า “ระบบงานเทคโนโลยีมีปัญหาด้านความพร้อมของวัสดุ อุปกรณ์และขาดคุณธรรม จริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี”

2.3.2 การเปิดเสรีในโลก Online เกี่ยวกับอาเซียนทำให้เกิดแหล่งการเรียนรู้ที่ไม่เหมาะสม ดังคำสัมภาษณ์ของครูคนหนึ่งว่า “การเปิดเสรีในโลก Online เกี่ยวกับอาเซียนทำให้เกิดแหล่งการเรียนรู้ที่ไม่เหมาะสม”

2.3.3 ขาดเทคโนโลยีที่จะใช้งาน มีจำนวนต่อสัดส่วนน้อยถึงน้อยมาก เช่น คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต เป็นต้น ดังคำสัมภาษณ์ของคณะกรรมการสถานศึกษาคนหนึ่งว่า “ปัญหาคือการก้าวกระโดดของการศึกษา ชุมชนที่เป็นชุมชน ชนบท แต่นโยบายที่มีมันครอบคลุมจากทุกส่วน มีความเหลื่อมล้ำทางสังคมมีแน่ ทั้งทุกด้าน เช่น เศรษฐกิจ ความแตกต่างทางด้านเทคโนโลยี การศึกษาความขาดแคลน” และดังคำสัมภาษณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาอีกคนหนึ่งว่า “การขาดสื่อเทคโนโลยีของโรงเรียนเกี่ยวกับอาเซียน” และดังคำสัมภาษณ์ของครูคนหนึ่งว่า “ขาดแหล่งข้อมูล การส่งเสริมการผลิตแบบเรียน ตำราเรียนที่เกี่ยวกับอาเซียน”

2.3.4 ขาดบุคลากรเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านอาเซียน ดังคำสัมภาษณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาคนหนึ่งว่าหน่วยงาน องค์กร ท้องถิ่นไม่ได้วางแผนร่วมกันในการดำเนินการให้มีเอกภาพ” และดังคำสัมภาษณ์ของผู้อำนวยการสถานศึกษาอีกท่านหนึ่งว่า “การบริหารจัดการงบประมาณ การสร้างสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการพัฒนา กลุ่มอาเซียนจะยาก”

2.4 การสร้างประชาคมอาเซียนด้านสังคมและวัฒนธรรม

2.4.1 นักเรียนยังไม่เข้าใจวัฒนธรรมของประเทศอาเซียนการสร้างและพัฒนา

แนวความคิดที่ให้ทุกคนในอาเซียน เคารพและยอมรับความแตกต่างซึ่งกันและกันอย่างแท้จริง ดังคำสัมภาษณ์ของครูคนหนึ่งว่า “วัฒนธรรมบางประเทศผู้เรียนยังไม่คุ้นเคยทำให้ยากในการที่จะเรียนรู้”

2.4.2 บุคลากรขาดความรู้จริงเกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรมในประเทศอาเซียน

ดังคำสัมภาษณ์ของครูคนหนึ่งว่า “ค่านิยม จิตสำนึกในตัวบุคคล ความเชื่อในเรื่องราว การถ่ายทอดความรู้ที่คลาดเคลื่อนทำให้การพัฒนางานอาเซียนล่าช้า”

2.4.3 ขาดข้อมูลเชิงลึกในด้านสังคมของแต่ละประเทศ

ดังคำสัมภาษณ์ของครูคนหนึ่งว่า “การจัดการเรียนการสอนขาดข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับประเทศอาเซียน ทำให้ทราบถึงความเป็นอยู่ ภูมิประเทศ การทำมาหากิน ลักษณะนิสัยใจคอ น้อย ยากต่อการติดต่อสื่อสาร” ดังคำสัมภาษณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาคนหนึ่งว่า “สังคมมีการเปลี่ยนแปลงการรับวัฒนธรรมต่างชาติอาเซียน การดำรงชีวิตเปลี่ยน ไป เด็ก ๆ อยู่ระหว่างสังคมเก่าและสังคมใหม่ ขาดความเข้าใจและตระหนักในการประพฤติปฏิบัติและการเรียนรู้เกี่ยวกับสังคมอาเซียน” ดังคำสัมภาษณ์ของครูอีกคนหนึ่งว่า “ขาดการจัดกิจกรรมแสดงวัฒนธรรมของประเทศอาเซียน การร้องเพลง การแสดงละคร และการแสดงชุดแต่งกายอาเซียนตลอดจนการไปศึกษาสังคมและวัฒนธรรมของประเทศอาเซียน”

2.4.4 วัฒนธรรมไทยด้านแรงเสียดทานต่างชาติดียาก

จึงรับเอาวัฒนธรรมต่างประเทศทั้งทางบวกและทางลบได้ง่าย ดังคำสัมภาษณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาคนหนึ่งว่า “เพราะเป็นวัฒนธรรมไทยเป็นวัฒนธรรมตั้งรับ เมื่อเกิดความเสียหายก่อนจึงแก้ปัญหา เช่น ปัญหาการตั้งครรถ์ก่อนวัยอันควร ดังนั้นจึงยากต่อการเชื่อมโยงหรือเรียนรู้วัฒนธรรมประเทศอาเซียน” ดังคำสัมภาษณ์ของครูคนหนึ่งว่า “นักเรียนไม่สนใจเพื่อนบ้านในอาเซียนที่จะพูดคุย หรือเรียนรู้จากเขาเหล่านั้นที่เข้ามาเป็นแรงงานในท้องถิ่น โดยเฉพาะภาษาอังกฤษก็ไม่ใช้ในการพูด “

2.4.6 ขาดการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนด้านสังคมและวัฒนธรรม

ดังคำสัมภาษณ์ของผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาคนหนึ่งว่า “ไม่มีการสร้างความรู้ความเข้าใจประชาคมอาเซียนด้านสังคมและวัฒนธรรม โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่เห็นความสำคัญของการก้าวสู่อาเซียน ขาดความรู้ความเข้าใจด้านสังคมและวัฒนธรรม” ดังคำสัมภาษณ์ของครูคนหนึ่งว่า “หน่วยงาน องค์กร ท้องถิ่น ไม่ได้วางแผนร่วมกันในการดำเนินการให้มีเอกภาพ” ดังคำสัมภาษณ์ของครูคนหนึ่งว่า “ปัจจุบันสังคมและวัฒนธรรมไทยส่วนใหญ่รับจากต่างประเทศ ที่พูดจา การใช้ภาษา การแต่งกาย ความประพฤติ ดังนั้นการจัดการศึกษามีปัญหาคือ นักเรียนขาดการเรียนรู้และอนุรักษ์วัฒนธรรม สังคม สร้างสรรค์ความเป็นไทย”

ตอนที่ 3 ผลการสรุปแนวทางการพัฒนาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

แนวทางการพัฒนาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ มีประเด็นดังนี้

1. ด้านการสร้างประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา

การสร้างประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา มีแนวทางการพัฒนาการบริหาร ดังข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ มีดังนี้

1.1 ควรพัฒนาเป็นศูนย์กลางอาเซียนศึกษาในภูมิภาค (Education Hub) จัดให้มีโครงการพัฒนาสู่อาเซียน: Spirit ASEAN ดำเนินการอย่างจริงจัง ดังคำสัมภาษณ์ของผู้บริหารระดับสูงคนหนึ่งว่า “ทางสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจัดให้มีโครงการเพื่อเป็นศูนย์กลางการศึกษาในภูมิภาค (Education Hub) พัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน: Spirit ASEAN เพื่อเตรียมความพร้อมทางการศึกษา”

1.2 ควรดำเนินการโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน มีวัตถุประสงค์เพื่อเตรียมเยาวชนไทยให้มีความพร้อมในการเป็นสมาชิกที่ดีของประชาคมอาเซียน สามารถติดต่อสื่อสารและอยู่ร่วมกันได้บนพื้นฐานของความเสมอภาคและผลประโยชน์ร่วมกัน ดังคำสัมภาษณ์ของผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาคนหนึ่งว่า “โครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนเพื่อเตรียมเยาวชนไทยให้มีความพร้อม สามารถติดต่อสื่อสารและอยู่ร่วมกันได้บนพื้นฐานของความเสมอภาคและผลประโยชน์ร่วมกัน”

1.3 ควรดำเนินการพัฒนาโรงเรียนสู่ประชาคมอาเซียน โดยดำเนินการพัฒนาโรงเรียนเป็น 2 รูปแบบ ได้แก่ 1) โรงเรียน Sister school เป็นโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนและมีศูนย์อาเซียนศึกษาเน้นการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เทคโนโลยีและภาษาอาเซียนอีก 1 ภาษา ซึ่งภาษาประเทศในอาเซียน 9 ประเทศ คือ บรูไนดารุสซาลาม กัมพูชา อินโดนีเซีย ลาว มาเลเซีย พม่า ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย และเวียดนามและ 2) โรงเรียน Buffer school เป็นโรงเรียนที่จัดการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนและมีศูนย์อาเซียนศึกษา เน้นการเรียนการสอนภาษาอาเซียน 1 ภาษา และเทคโนโลยี ซึ่งภาษาอาเซียนเป็นภาษาประเทศที่มีชายแดนติดที่ตั้งของโรงเรียน เช่น กัมพูชา ลาว พม่า มาเลเซีย ดังคำสัมภาษณ์ของผู้อำนวยการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานคนหนึ่งว่า “ควรพัฒนาโรงเรียนทั้งโรงเรียน Sister school และโรงเรียน Buffer school ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน และสร้างความรู้ความเข้าใจและความตระหนักเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียนและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนและชุมชนเครือข่าย”

1.4 ควรกำหนดนโยบายการพัฒนาการศึกษาสู่อาเซียนให้ชัดเจนทั้งในระดับนโยบายและการปฏิบัติ มีการสนับสนุนงบประมาณ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนและเทคโนโลยีทางการศึกษาให้มีความพร้อมในการดำเนินการตามแผนงาน โครงการ ดังคำสัมภาษณ์ของรองผู้อำนวยการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานคนหนึ่งว่า “ควรกำหนดนโยบายและสร้างประชาคมอาเซียนให้เป็นรูปธรรมอย่างชัดเจน พร้อมทั้งสนับสนุนงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ บุคลากร สื่อการเรียนการสอนและวัสดุอุปกรณ์เทคโนโลยีให้ครบถ้วนเพื่อดำเนินการตามโครงการ”

1.5 ควรร่วมกันวางแผนการปฏิบัติตามโครงการอาเซียนให้เป็นรูปธรรม ประสานความร่วมมือทุกภาคส่วนและทุกฝ่าย ดังคำสัมภาษณ์ของผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาคนหนึ่งว่า “ควรส่งเสริมการวางแผนและประสานความร่วมมือทุกภาคส่วน มีเจ้าภาพรับผิดชอบแต่ละโครงการ”

1.6 ควรให้โรงเรียนกำหนดวิสัยทัศน์หลักสูตรการจัดการเรียนรู้สู่อาเซียนไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา และทำแผนพัฒนาคุณภาพในระยะสั้นและระยะยาวโดยเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน นักเรียนสามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารอย่างน้อย 2 ภาษา ดังคำสัมภาษณ์ของรองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาคนหนึ่งว่า “ควรให้โรงเรียนกำหนดวิสัยทัศน์หลักสูตรการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน มีแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้นักเรียนสามารถใช้ภาษาในการสื่อสารอย่างน้อย 2 ภาษา”

2. ด้านการขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา

การขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา มีแนวทางการพัฒนาการบริหาร ดังข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง มีดังนี้

2.1 ควรกำหนดคุณลักษณะของเยาวชนไทยในประชาคมอาเซียน มีดังนี้

2.1.1 ด้านความรู้ มีความรู้ 2 ด้าน คือ 1) ความรู้เกี่ยวกับประเทศอาเซียนในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม และ 2) ความรู้เกี่ยวกับกฎบัตรอาเซียน

2.1.2 ด้านทักษะ/กระบวนการ ได้แก่ 1) มีทักษะพื้นฐาน 4 ด้าน คือ 1.1) สื่อสารได้อย่างน้อย 2 ภาษา 1.2) มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ 1.3) มีความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสันติวิธี และ 1.4) มีความสามารถในการทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่น และ 2) ทักษะพลเมือง/ความรับผิดชอบต่อสังคม มี 3 ด้าน คือ 2.1) เคารพและยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม 2.2) มีภาวะผู้นำ และ 2.3) เห็นปัญหาสังคมและลงมือทำเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง

2.1.3 ด้านเจตคติ มี 6 ด้าน ได้แก่ 3.1) มีความภูมิใจในความเป็นไทย/ความเป็นอาเซียน 3.2) ร่วมกันรับผิดชอบต่อประชาคมอาเซียน 3.3) มีความตระหนักในความเป็นอาเซียน 3.4) มีวิถีประชาธิปไตย ยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาล สันติวิธี/สันติธรรม 3.5) ยอมรับความแตกต่างในการนับถือศาสนา และ 3.6) ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังคำสัมภาษณ์ของ

ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาคนหนึ่งที่ว่า “จากการร่วมประชุมพิจารณาคุณลักษณะของเด็กไทยในประชาคมอาเซียน ควรมีความเข้าใจเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม แนวนโยบายเกี่ยวกับกฎบัตรอาเซียน จึงต้องมีความรู้เกี่ยวกับประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียน มีทักษะ/กระบวนการทั้งด้านภาษาอย่างน้อย 2 ภาษา เทคโนโลยีการแก้ปัญหาอย่างสันติวิธี ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีทักษะการพลเมืองดีและมีความรับผิดชอบต่อสังคม เศรษฐกิจและยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม มีความเป็นผู้นำ มีเจตคติที่ดีต่อการเป็นพลเมืองไทยและความเป็นอาเซียน

2.2 ควรเตรียมการสร้างความตระหนักและความพร้อมของครู บุคลากรและนักเรียน โดยให้ความรู้ด้านประชาคมอาเซียน แนวทางการจัดค่ายอาเซียนและแนวทางการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ดังคำสัมภาษณ์ของรองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาคนหนึ่งที่ว่า “จากการประชุมสัมมนาผู้บริหารสถานศึกษา ควรเตรียมความพร้อมให้แก่ครู บุคลากรและนักเรียน รวมทั้งตระหนักความสำคัญ โดยให้ความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน แนวทางการจัดค่ายอาเซียน การบริหารจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน”

2.3 ควรดำเนินการ โครงการ Spirit of ASEAN จัดมุมอาเซียน การแต่งกายประจำชาติ การพัฒนาศักยภาพของนักเรียนให้มีความพร้อมในการสื่อสาร โดยเฉพาะทางภาษาอังกฤษและภาษาเพื่อนบ้าน (ภาษากัมพูชาและภาษาลาว) มีทักษะการทำงานและเทคโนโลยี ส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนนักเรียนและครูผู้สอนระหว่างประเทศสมาชิก การเปลี่ยนแปลงเวลาการเปิดปิดภาคเรียน การจัดทำ ASEAN sourcebook ดังคำสัมภาษณ์ของผู้อำนวยการสถานศึกษาคนหนึ่งที่ว่า “ควรดำเนินการโครงการ Spirit of ASEAN ให้เป็นรูปธรรม ทั้งในการดำเนินกิจกรรมของโครงการ ได้แก่ การจัดมุมอาเซียน การแต่งกายประจำชาติ การพัฒนาความพร้อมด้านภาษาอังกฤษและภาษาเพื่อนบ้าน ทักษะการทำงานและเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงเวลาการเปิดปิดภาคเรียน การจัดทำ ASEAN sourcebook”

2.4 ควรเตรียมความพร้อมเพื่อเปิดเสรีการศึกษาในอาเซียน โดยการจัดทำความตกลงด้านการศึกษา (MOU) การพัฒนาความสามารถ ประสบการณ์ในสาขาวิชาชีพ เพื่อรองรับการเปิดเสรีการศึกษาควบคู่กับการเปิดเสรีด้านการเคลื่อนย้ายแรงงาน มีการดำเนินการ School Hub ที่เปิดโอกาสให้นักเรียนในต่างประเทศต่าง ๆ มาเรียนร่วมกัน ดังคำสัมภาษณ์ของรองเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานคนหนึ่งที่ว่า “ควรดำเนินการตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมการเปิดเสรีการศึกษาในอาเซียน เพื่อรองรับการก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน มีการดำเนินการ School Hub ที่เปิดโอกาสให้นักเรียนในประเทศต่าง ๆ มาเรียนได้ด้วย ทำ MOU ด้านการศึกษา เพื่อพัฒนาความสามารถ ประสบการณ์ในสาขาวิชาชีพสำคัญ ๆ เพื่อรองรับการเปิดเสรีการศึกษาควบคู่กับการเปิดเสรี

ด้านการเคลื่อนย้ายแรงงาน”

2.5 ควรพัฒนามาตรฐานการศึกษาเพื่อส่งเสริมการหมุนเวียนของนักเรียนและครูในอาเซียน ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาและการแลกเปลี่ยนเยาวชนและครูผู้สอนระหว่างประเทศสมาชิก การพัฒนาเยาวชนเป็นทรัพยากรสำคัญในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน โดยจัดกิจกรรมค่ายผู้นำเยาวชน การพัฒนานักเรียนในลักษณะของ Sister Brother School ดังคำสัมภาษณ์ของรองเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานท่านหนึ่งว่า “สถานศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือจัดกิจกรรมค่ายผู้นำเยาวชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งค่ายเยาวชนสิ่งแวดล้อมการพัฒนา นักเรียนในการเรียนรู้ร่วมกันในลักษณะ Sister Brother School ช่วยเหลือและพัฒนาการศึกษาาร่วมกันระหว่างโรงเรียนในประชาคมอาเซียน” และดังคำสัมภาษณ์ของผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาคนหนึ่งว่า “ควรให้มีการแลกเปลี่ยนนักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อเรียนรู้ร่วมกันพัฒนาประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา”

2.6 ควรดำเนินการขับเคลื่อนอย่างมีแผนเป็นระบบ มีการติดตามและประเมินผลเพื่อพัฒนาโครงการจัดการเรียนรู้ประชาคมอาเซียนอย่างต่อเนื่อง ดังคำสัมภาษณ์ของรองผู้อำนวยการเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาคนหนึ่งว่า “ควรมีการขับเคลื่อน โครงการนี้อย่างเป็นระบบ มีการติดตามประเมินผลเพื่อพัฒนาอย่างต่อเนื่อง”

3. ด้านการสร้างประชาคมอาเซียนด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ด้านการสร้างประชาคมอาเซียนด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีแนวทางการพัฒนาการบริหาร ดังข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง มีดังนี้

3.1 ควรส่งเสริมให้มีการเชื่อมโยงเครือข่ายและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาาร่วมกัน ดังคำสัมภาษณ์ของรองผู้อำนวยการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานคนหนึ่งว่า “ควรส่งเสริมให้มีการเชื่อมโยงเครือข่ายและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาาร่วมกันระหว่างโรงเรียนในประเทศอาเซียน”

3.2 ควรมีการนำเทคโนโลยีทางการศึกษามาใช้ในการเรียนรู้และเกิดประโยชน์กับนักเรียนในการพัฒนาความรู้ ทักษะและเจตคติ ส่งเสริมการเป็นสมาชิกของประชาคมอาเซียน ดังคำสัมภาษณ์ของผู้อำนวยการเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาคนหนึ่งว่า “ควรมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในโรงเรียนให้เกิดประโยชน์การพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนตามนโยบายการจัดการศึกษาเพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน”

3.3 ควรส่งเสริมการพัฒนาระบบสารสนเทศและแหล่งการเรียนรู้ที่ใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา เช่น เว็บไซต์ด้านอาเซียน แบบเรียนสำเร็จรูปอาเซียน หนังสือเรียน e-book เกี่ยวกับเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรมและการศึกษาของประชาคมอาเซียน คำสัมภาษณ์ของรองผู้อำนวยการเขตพื้นที่ศึกษาประถมศึกษาคคนหนึ่งว่า “แหล่งการเรียนรู้ควรส่งเสริมให้นักเรียนได้ศึกษาประกอบการเรียนเกี่ยวกับอาเซียน ได้แก่ เว็บไซต์ แบบเรียนสำเร็จรูป หนังสือเรียน e-book

เป็นต้น”

3.4 ควรจัดให้นักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้เข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับอาเซียน จากคอมพิวเตอร์อย่างทั่วถึง ได้แก่ ระบบ HiFi หรือ Internet ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังคำสัมภาษณ์ของผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาคอนหนึ่งว่า “ควรให้ทุกคนในโรงเรียนได้เข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับอาเซียน โดยพัฒนาระบบ HiFi, Internet หรือ Internet เพื่อการจัดการเรียนรู้การศึกษาอาเซียนได้อย่างทั่วถึง”

3.5 ควรจัดให้นักเรียน ได้รับเครื่องคอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต ที่มีคุณภาพและเพียงพอ และพัฒนาครูและนักเรียนให้สามารถใช้เพื่อการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับอาเซียนอย่างมีประสิทธิภาพ ดังคำสัมภาษณ์ของครูคนหนึ่งว่า “ควรจัดหาคอมพิวเตอร์ เครื่องแท็บเล็ต ให้แก่นักเรียนอย่างเพียงพอ ให้ใช้ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับอาเซียนได้ตามหลักสูตร

4. ด้านการสร้างประชาคมอาเซียนด้านสังคมและวัฒนธรรม

การสร้างประชาคมอาเซียนด้านสังคมและวัฒนธรรม มีแนวทางการพัฒนาการบริหาร ดังข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง มีดังนี้

4.1 ควรจัดให้มีการสร้างประชาคมอาเซียนด้านสังคมและวัฒนธรรมของประเทศอาเซียนทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียน ครู บุคลากรและประชาชนได้มีความรู้ ความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของสังคมและวัฒนธรรมของประชาคมอาเซียน ดังคำสัมภาษณ์ของผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาคอนหนึ่งว่า “ควรจะให้มีการสร้างประชาคมอาเซียนด้านสังคมและวัฒนธรรมของประเทศอาเซียนทั้งในระดับนโยบายส่วนกลาง ภูมิภาคและระดับโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง”

4.2 ควรจัดให้มีโครงการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างประเทศอาเซียน ทั้งในระดับผู้บริหาร ครูและนักเรียนเพื่อเรียนรู้สังคมและวัฒนธรรมซึ่งกันและกัน ดังคำสัมภาษณ์ของครูคนหนึ่งว่า “ควรจัดให้มีโครงการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างประเทศอาเซียน พร้อมทั้งจัดงบประมาณสนับสนุน”

4.3 ควรจัดให้มีวัฒนธรรมสัญจรด้านสังคมและวัฒนธรรม โดยจัดชุดเผยแพร่ วัฒนธรรมในประเทศอาเซียน อาจคัดเลือกโรงเรียนที่มีผลงานดีเด่น ดังคำสัมภาษณ์ของผู้อำนวยการเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาคนหนึ่งว่า “ควรจัดวัฒนธรรมสัญจรด้านสังคมและวัฒนธรรมโดยคัดเลือกจากโรงเรียนที่มีผลงานดีเด่น ไปแสดงในประเทศอาเซียน”

4.4 ควรให้นักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา ศึกษาสังคมและความเป็นอยู่ของอาเซียนเพื่อการลงทุน การค้าและสร้างประโยชน์ร่วมกันระหว่างประเทศอาเซียน ดังคำสัมภาษณ์ของผู้อำนวยการเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาคนหนึ่งว่า “ควรให้นักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา ศึกษาสังคมและความเป็นอยู่ของอาเซียนเพื่อการลงทุน การค้าและสร้างประโยชน์ร่วมกัน”

4.6 ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมของประเทศอาเซียนในโรงเรียน เพื่อให้ นักเรียน ครู บุคลากรทางการศึกษาและชุมชน ได้มีความรู้ความเข้าใจสังคมและวัฒนธรรมของ ประเทศอาเซียน ดังคำสัมภาษณ์ของรองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาคนหนิงว่า “ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม ประเพณีของประเทศอาเซียนในโรงเรียน และประชาสัมพันธ์ให้ ผู้ที่เกี่ยวข้องและชุมชน ได้ทราบ”

ผลการพิจารณาแนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
อาเซียน จากการสนทนากลุ่ม

ผลการพิจารณาแนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากการสนทนากลุ่ม ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษาและครู 10 คน ผู้สนทนากลุ่มเห็นด้วยกับแนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือทุกด้านและทุกประเด็น

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสภาพ ปัญหาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ชั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวนตามอำเภอตามวุฒิการศึกษา ระดับการจัดการศึกษา ขนาดของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ และศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยสำหรับการใช้แบบสอบถามเป็นครูสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 380 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามระดับที่ศึกษา จำนวน 280 คน กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักสำหรับการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน และกลุ่มผู้สนทนากลุ่ม จำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามสภาพและปัญหาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และแบบสัมภาษณ์สภาพ ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การทดสอบค่าที (t -test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เปรียบเทียบรายคู่โดยวิธี LSD การวิเคราะห์สภาพ ปัญหา และแนวทางการพัฒนาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการวิเคราะห์แบบอุปนัย (Inductive Analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. การศึกษาสภาพการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
 - 1.1 สภาพการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.37, SD = .67$) เรียงค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การสร้างประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา ($\bar{X} = 3.50, SD = .68$) การสร้างประชาคมอาเซียนด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ($\bar{X} = 3.36, SD = .82$) และการสร้างประชาคมอาเซียนด้านสังคมและวัฒนธรรม ($\bar{X} = 3.34, SD = .78$)
 - 1.1.1 ด้านการสร้างประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.50, SD = .68$) เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การสร้างความตระหนักแก่ครู บุคลากร นักเรียน เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน การเตรียมความพร้อมครู บุคลากร นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน การพัฒนานักเรียนและ

เยาวชนเพื่อเป็นทรัพยากรสำคัญในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน

1.1.2 ด้านการขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.28, SD = .73$) เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การเพิ่มทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ ภาษาของประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียนอย่างน้อย 1 ภาษา การประชุมชี้แจง สร้างความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนักเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการจัดการศึกษาแก่ครู บุคลากร นักเรียนและผู้เกี่ยวข้องเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน การส่งเสริม สนับสนุน การจัดการกรรมการเรียน การสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนในรูปแบบที่หลากหลายเช่น การประกวด การแข่งขัน การจัดการกิจกรรม ยกเว้นการดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์มีโครงการและกิจกรรมการจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน อยู่ในระดับมาก

1.1.3 ด้านการสร้างประชาคมอาเซียนด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.36, SD = .82$) เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อส่งเสริมและการการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยเฉพาะในชุมชน ผ่านการศึกษาทางไกล เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน การส่งเสริมให้ครูพัฒนาห้องเรียนอิเล็กทรอนิกส์ขนาดที่สามารถเชื่อมโยงการเรียนการสอนเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนได้อย่างหลากหลาย การส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีการติดต่อสื่อสารกับภาคีเครือข่ายแสวงหาความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน

1.1.4 ด้านการสร้างประชาคมอาเซียนด้านสังคมและวัฒนธรรม โดยรวมและรายชื่อ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.34, SD = .78$) เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การส่งเสริมการคุ้มครองและจัดสวัสดิการสังคมสิทธิและความยุติธรรมทางสังคม ความยั่งยืน ด้านสิ่งแวดล้อมและการลดช่องว่างทางการพัฒนา ผู้บริหารสถานศึกษากับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการพัฒนาวัฒนธรรมของประเทศโดยมีเว็บไซต์เป็นสื่อกลางในการติดต่อสื่อสารกับประเทศในประชาคมอาเซียน การส่งเสริมให้ครู บุคลากรในโรงเรียนอยู่ในประชาคมอาเซียนที่มีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีและมีการพัฒนาระดับคุณภาพชีวิตที่ดี

1.2 สภาพการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากการสัมภาษณ์ สรุปได้ดังนี้

1.2.1 การสร้างประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา มีสภาพการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาดังนี้

1.2.1.1 เตรียมความพร้อมครู บุคลากร นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน สร้างความตระหนักและการพัฒนานักเรียนและเยาวชนให้มีศักยภาพเป็นทรัพยากรที่สำคัญมีการวางแผนงานและ โครงการ เพื่อเตรียมการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน

โดยเฉพาะสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มีการดำเนินการค่อนข้างชัดเจน เนื่องจากมี
กลุ่มสาระการเรียนรู้ครบถ้วนรองรับการจัด โครงการและกิจกรรมอย่างเป็นรูปธรรม

12.1.2 เตรียมด้านอาคารสถานที่ ศูนย์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ และกิจกรรม
ด้านอาเซียนศึกษา

1.2.1.3 กำหนดหลักสูตรอาเซียน โดยบูรณาการในทุกสาระ บูรณาการใน
รูปแบบของสหวิทยาการ ดำเนินการวิจัยหลักสูตร

1.2.1.4 สร้างโรงเรียนต้นแบบอาเซียน Education Hub

1.2.1.5 สร้างภาคีเครือข่ายระหว่างประเทศอาเซียนด้านการศึกษา

1.2.1.6 รวมกลุ่ม โรงเรียนจัดตั้งชมรมอาเซียน

1.2.1.7 ตั้งศูนย์อาเซียนศึกษาในโรงเรียน

1.2.1.8 พัฒนาการศึกษาศาสนสถานศึกษาเพื่อรองรับอาเซียนด้วยความร่วมมือ

กับชุมชน

1.2.1.9 สถานศึกษาปฏิบัติตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ

1.2.2 การขับเคลื่อนประชาคมอาเซียน มีสภาพการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา

ดังนี้

1.2.2.1 จัดหลักสูตรและการเรียนการสอนเกี่ยวกับประเทศอาเซียน

1.2.2.2 พัฒนาหลักสูตรอาเซียน

1.2.2.3 พัฒนาสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียนทั้งภายในและ

ภายนอกสถานศึกษา

1.2.2.4 พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับอาเซียน

1.2.2.5 พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน เน้นให้ผู้บริหาร
และคณะครูให้ความสำคัญเกี่ยวกับอาเซียน

1.2.2.6 พัฒนาศักยภาพของนักเรียนเข้าสู่อาเซียน

1.2.2.7 จัดนิทรรศการอาเซียนในโรงเรียน

1.2.2.8 สพฐ. เตรียมการสร้างความตระหนักและเตรียมความพร้อมของครู

บุคลากรและนักเรียน

1.2.2.9 จัดค่ายเยาวชนอาเซียน

1.2.2.10 ดำเนินโครงการพัฒนาประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางการศึกษาใน
ภูมิภาค (Education Hub)

1.2.3 การสร้างประชาคมอาเซียนด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีสภาพการบริหาร
ของผู้บริหารสถานศึกษาดังนี้

- 1.2.3.1 การจัดการเรียนการสอน โดยใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศค้นคว้าเกี่ยวกับอาเซียน
- 1.2.3.2 เตรียมบุคลากรด้าน IT ที่มีคุณภาพและเร่งพัฒนาครูทุกคนให้มีความพร้อมเกี่ยวกับอาเซียน
- 1.2.3.3 การสร้างการเรียนรู้ AEC โดยใช้เกมการศึกษา
- 1.2.3.4 การวางเครือข่าย ICT โดยจัดวางระบบ WIFI ทุกจุดให้บริการภายในโรงเรียน
- 1.2.3.5 การสร้างเครือข่ายอาเซียนด้านเทคโนโลยี
- 1.2.3.6 กำหนดสถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียนทั้งภายในและภายนอก
- 1.2.3.7 การพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาเกี่ยวกับอาเซียน
- 1.2.4 การสร้างประชาคมอาเซียนด้านสังคมและวัฒนธรรม มีสภาพการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาดังนี้
- 1.2.4.1 ใช้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และกิจกรรมเสริมต่าง ๆ พัฒนาผู้เรียนเกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรมเกี่ยวกับประเทศอาเซียน
- 1.2.4.2 นักเรียนทุกคนเรียนรู้วัฒนธรรม AEC ที่จะใช้ อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข
- 1.2.4.3 การส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมจากผู้เชี่ยวชาญชาติอาเซียน
- 1.2.4.4. การแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม กิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียน ต่อเนื่องด้านสังคมและวัฒนธรรม
- 1.2.4.5 กิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจ เน้นการสร้างการไหลเวียนอย่างเสรีของสินค้า การบริการ การลงทุน ลดปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำทางสังคม
- 1.2.4.6 ส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ด้านศิลปวัฒนธรรม
2. การเปรียบเทียบสภาพการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกสู่อาเซียน
- 2.1 สภาพการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกสู่อาเซียน จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านการขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนด้านการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 สภาพการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น
การสร้างประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 สภาพการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .05

2.4 สภาพการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
จำแนกตามสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. การศึกษาปัญหาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3.1 ปัญหาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.01, SD = .75$) เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย
3 อันดับแรก ได้แก่ การสร้างประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา การขับเคลื่อนประชาคมอาเซียน
ด้านการศึกษา และการสร้างประชาคมอาเซียนด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

3.1.1 ด้านการสร้างประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับ
ปานกลาง ($\bar{X} = 3.07, SD = .79$) เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การพัฒนา
ศักยภาพของนักเรียนและชุมชนให้มีทักษะที่เหมาะสมกับอาเซียน การพัฒนามาตรฐานการศึกษาเพื่อ
ส่งเสริมการหมุนเวียนของครูและนักเรียนในประชาคมอาเซียน การพัฒนานักเรียนและเยาวชนเพื่อ
เป็นทรัพยากรสำคัญในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน

3.1.2 ด้านการขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา โดยรวมและรายข้ออยู่ใน
ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.03, SD = .78$) เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การ
เพิ่มพูนทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ ภาษาของเพื่อนบ้านในอาเซียนอย่างน้อย 1 ภาษา การสนับสนุนให้
ครูและบุคลากรในโรงเรียนเป็น สมาชิกสมาคม/ชมรมครูอาเซียนทั้งในระดับเขตพื้นที่และระดับชาติ
การดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์มีโครงการและกิจกรรมการจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน และ
การจัดตั้งศูนย์อาเซียนศึกษาในโรงเรียนเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน

3.1.3 ด้านการสร้างประชาคมอาเซียนด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยรวมและ
รายข้ออยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.02, SD = .87$) เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก
ได้แก่ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อส่งเสริมและการการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยเฉพาะในชุมชนผ่าน
การศึกษาทางไกล เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน การส่งเสริมให้ครูพัฒนาห้องเรียนอิเล็กทรอนิกส์
ขนาดที่สามารถเชื่อมโยงการเรียนการสอนเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนได้อย่างหลากหลาย
การส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีการติดต่อสื่อสารกับภาคีเครือข่ายแสวงหาความรู้เกี่ยวกับประชาคม
อาเซียน

3.1.4 ด้านการสร้างประชาคมอาเซียนด้านสังคมและวัฒนธรรม โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.92, SD = .85$) เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การส่งเสริมการคุ้มครองและจัดสวัสดิการสังคมสิทธิและความยุติธรรมทางสังคม ความยั่งยืน ด้านสิ่งแวดล้อมและการลดช่องว่างทางการพัฒนา ผู้บริหารสถานศึกษากับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการพัฒนาวัฒนธรรมของประเทศ โดยมีเว็บไซต์เป็นสื่อกลางในการติดต่อสื่อสารกับประเทศในประชาคมอาเซียน การส่งเสริมให้ครู บุคลากร ในโรงเรียนอยู่ในประชาคมอาเซียนที่มีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีและมีการพัฒนายกระดับคุณภาพชีวิตที่ดี

3.2 ปัญหาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากการสัมภาษณ์ สรุปได้ดังนี้

3.2.1 การสร้างประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา มีปัญหาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาดังนี้

3.2.1.1 สภาพการณ์ที่ค่อนข้างจำกัดทั้งในด้านงบประมาณ บุคลากร อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับอาเซียน

3.2.1.2 การพัฒนาในด้านต่าง ๆ ไม่มีความชัดเจนเกี่ยวกับอาเซียน

3.2.1.3 ผู้บริหารสถานศึกษายังขาดความเป็นผู้นำทางการศึกษาด้าน การพัฒนาการศึกษาสู่อาเซียน

3.2.1.4 ขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัด

3.2.1.5 ขาดการสื่อสารระหว่างเครือข่ายทำให้โรงเรียนขาดการส่งเสริมซึ่งกันและกัน

3.2.1.6 ครูยังไม่ปรับตัวเพื่อเตรียมความพร้อมตามประชาคมอาเซียน

3.2.1.7 ขาดการประสานงาน/ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับอาเซียน

3.2.1.8 ผู้เกี่ยวข้องทุกคนยังไม่รู้ไม่ตระหนักในบทบาทหน้าที่เกี่ยวกับอาเซียน

3.2.1.9 การดำเนินงานตามนโยบายเกี่ยวกับอาเซียนยังขาดการติดตามผล

3.2.2 การขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา มีปัญหาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาดังนี้

3.2.2.1 ขาดความเป็นเอกภาพในการดำเนินการสู่อาเซียน

3.2.2.2 นโยบายจากส่วนกลางไม่สอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษาเกี่ยวกับอาเซียน

3.2.2.3 องค์กรอิสระบางองค์กรไม่ส่งเสริมเป็นผลให้การดำเนินงานเกี่ยวกับอาเซียนหยุดชะงัก

- 3.2.2.4 งบประมาณเพื่อการขับเคลื่อนเกี่ยวกับยังมีน้อย
- 3.2.2.5 ขาดแรงจูงใจในการทำงานด้านอาเซียน
- 3.2.2.6 การขับเคลื่อนเกี่ยวกับอาเซียนไม่เป็นไปตามเป้าหมาย
- 3.2.2.7 การสร้างเครือข่ายประชาคมอาเซียนยังมีน้อย
- 3.2.2.8 นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการกำหนดมาชัดเจน แต่การขับเคลื่อน
ล่าช้า ทิศทางการดำเนินงานสู่การปฏิบัติของสถานศึกษายังไม่แน่นอน
- 3.2.2.9 องค์กรท้องถิ่นยังไม่ให้ความสำคัญในการเตรียมเข้าสู่ประชาคม
อาเซียน
- 3.2.2.10 ขาดบุคลากรดำเนินการสอนเกี่ยวกับอาเซียน
- 3.2.2.11 นักเรียนขาดความกระตือรือร้นที่จะไปฝึกหาความรู้ด้านภาษา
เกี่ยวกับอาเซียน
- 3.2.2.12 การขับเคลื่อนตามนโยบายอาเซียนมีข้อจำกัดทั้งสภาพบุคคล
ปัจจัย สภาพเศรษฐกิจสังคมและสิ่งแวดล้อม ส่งผลให้การดำเนินการล่าช้า กระบวนการจึงเป็นแบบ
ค่อยเป็นค่อยไป
- 3.2.3 การสร้างประชาคมอาเซียนด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีปัญหาการบริหาร
ของผู้บริหารสถานศึกษาดังนี้
 - 3.2.3.1 ระบบงานเทคโนโลยีมีอุปสรรคในด้านความพร้อมของวัสดุ
อุปกรณ์และคุณธรรม จริยธรรมในการใช้เนื่องจากขาดการควบคุมที่มีประสิทธิภาพ
 - 3.2.3.2 การเปิดเสรีในโลก Online เกี่ยวกับอาเซียนทำให้เกิดแหล่งการเรียนรู้
ที่ไม่เหมาะสม
 - 3.2.3.3 ขาดเทคโนโลยีที่จะใช้งาน มีจำนวนต่อสัดส่วนน้อยถึงน้อยมาก เช่น
คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต เป็นต้น
 - 3.2.3.4 ขาดบุคลากรเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านอาเซียน
- 3.2.4 การสร้างประชาคมอาเซียนด้านสังคมและวัฒนธรรม มีปัญหาการบริหารของ
ผู้บริหารสถานศึกษาดังนี้
 - 3.2.4.1 นักเรียนยังไม่เข้าใจวัฒนธรรมของประเทศอาเซียนการสร้างและ
พัฒนาแนวความคิดที่ให้ทุกคนในอาเซียน เคารพและยอมรับความแตกต่างซึ่งกันและกันอย่างแท้จริง
 - 3.2.4.2 บุคลากรขาดความรู้เกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรมของประเทศอาเซียน
 - 3.2.4.3 ขาดข้อมูลเชิงลึกด้านสังคมและวัฒนธรรมของประเทศประชาคม
อาเซียน

3.2.4.4 วัฒนธรรมไทยด้านแรงเสียดทานต่างชาติยาก จึงรับเอาวัฒนธรรมต่างประเทศทั้งทางบวกและทางลบได้ง่าย

3.2.4.5 ขาดการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนด้านสังคมและวัฒนธรรม

4. การเปรียบเทียบปัญหาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกสู่อาเซียน

4.1 ปัญหาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกสู่อาเซียน จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4.2 ปัญหาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกสู่อาเซียน จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4.3 ปัญหาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกสู่อาเซียน จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านการสร้างประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา และการขับเคลื่อนประชาคมอาเซียน ด้านการศึกษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4.4 ปัญหาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกสู่อาเซียน จำแนกตามจำแนกตามสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5. ข้อเสนอแนะทางพัฒนาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาภาคตะวันออกสู่อาเซียน

5.1 การสร้างประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา

การสร้างประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา มีแนวทางการพัฒนาการบริหาร ดังข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง มีดังนี้

5.1.1 ควรพัฒนาเป็นศูนย์กลางอาเซียนศึกษาในภูมิภาค (Education Hub) จัดให้มีการสู่ประชาคมอาเซียน: Spirit ASEAN

5.1.2 ควรดำเนินการ โครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน มีวัตถุประสงค์เพื่อเตรียมเยาวชนไทยให้มีความพร้อมในการเป็นสมาชิกที่ดีของประชาคมอาเซียน สามารถติดต่อสื่อสารและอยู่ร่วมกัน ได้บนพื้นฐานของความเสมอภาคและผลประโยชน์ร่วมกัน

5.1.3 ควรดำเนินการพัฒนาโรงเรียนสู่ประชาคมอาเซียน โดยดำเนินการพัฒนาโรงเรียนเป็น 2 รูปแบบ ได้แก่ 1) โรงเรียน Sister school และ โรงเรียน Buffer school มุ่งพัฒนาเป็นศูนย์กลางอาเซียนศึกษาเป็นแหล่งการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน กิจกรรมสร้างความรู้ความเข้าใจ และความตระหนักเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนให้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียนและบุคลากร

ทางการศึกษาในโรงเรียนและโรงเรียนเครือข่ายที่ตั้งศูนย์อาเซียนศึกษา รวมทั้งชมรมที่อยู่รอบ ๆ โรงเรียน

5.1.4 ควรกำหนดนโยบายการพัฒนาการศึกษาสู่อาเซียนให้ชัดเจนทั้งในระดับนโยบายและการปฏิบัติ มีการสนับสนุนงบประมาณ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนและเทคโนโลยีทางการศึกษาให้มีความพร้อมในการดำเนินการตามแผนงาน โครงการ

5.1.5 ควรร่วมกันวางแผนการปฏิบัติตามโครงการอาเซียนให้เป็นรูปธรรม ประสานความร่วมมือทุกภาคส่วนและทุกฝ่าย

5.1.6 ควรให้โรงเรียนกำหนดควิสัยทัศน์หลักสูตรการจัดการเรียนรู้สู่อาเซียนไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา และทำแผนพัฒนาคุณภาพในระยะสั้นและระยะยาว โดยเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน นักเรียนสามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารอย่างน้อย 2 ภาษา

5.2 ด้านการขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา

การขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา มีแนวทางการพัฒนาการบริหาร ดังข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง มีดังนี้

5.2.1 ควรกำหนดคุณลักษณะของเยาวชนไทยในประชาคมอาเซียน มีดังนี้

5.2.1.1 ด้านความรู้ มีความรู้ 2 ด้าน คือ 1) ความรู้เกี่ยวกับประเทศอาเซียนในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม และ 2) ความรู้เกี่ยวกับกฎบัตรอาเซียน

5.2.1.2 ทักษะ/กระบวนการ ได้แก่ 1) มีทักษะพื้นฐาน 4 ด้าน คือ 1.1) สื่อสารได้อย่างน้อย 2 ภาษา 1.2) มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ 1.3) มีความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสันติวิธี และ 1.4) มีความสามารถในการทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่น และ 2) ทักษะพลเมือง/ความรับผิดชอบต่อสังคม มี 3 ด้าน คือ 2.1) เคารพและยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม 2.2) มีภาวะผู้นำ และ 2.3) เห็นปัญหาสังคมและลงมือทำเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง

5.2.1.3 ด้านเจตคติ มี 6 ด้าน ได้แก่ 3.1) มีความสามารถภูมิใจในความเป็นไทย/ความเป็นอาเซียน 3.2) ร่วมกันรับผิดชอบต่อประชาคมอาเซียน 3.3) มีความตระหนักในความเป็นอาเซียน 3.4) มีวิถีประชาธิปไตย ยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาล สันติวิธี/สันติธรรม 3.5) ยอมรับความแตกต่างในการนับถือศาสนา และ 3.6) ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังคำสัมภาษณ์ของผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษาท่านหนึ่งว่า “จากการร่วมประชุมพิจารณาคุณลักษณะของเด็กไทยในประชาคมอาเซียน ควรมีความเข้าใจเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม แนวนโยบายเกี่ยวกับกฎบัตรอาเซียน จึงต้องมีความรู้เกี่ยวกับประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียน มีทักษะกระบวนการทั้งด้านภาษาอย่างน้อย 2 ภาษา เทคโนโลยีการแก้ปัญหาอย่างสันติวิธี ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีทักษะการพลเมืองดีและมีความรับผิดชอบต่อสังคม

เคารพและยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม มีความเป็นผู้นำ มีเจตคติที่ดีต่อการเป็นพลเมืองไทยและความเป็นอาเซียน

5.2.2 ควรเตรียมการสร้างความตระหนักและความพร้อมของครู บุคลากรและนักเรียน โดยให้ความรู้ด้านประชาคมอาเซียน แนวทางการจัดค่ายอาเซียนและแนวทางการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

5.2.3 ควรดำเนินการโครงการ Spirit of ASEAN จัดมุมอาเซียน การแต่งกายประจำชาติ การพัฒนาศักยภาพของนักเรียนให้มีความพร้อมในการสื่อสาร โดยเฉพาะทางภาษาอังกฤษและภาษาเพื่อนบ้าน (ภาษากัมพูชาและภาษาลาว) มีทักษะการทำงานและเทคโนโลยี ส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนนักเรียนและครูผู้สอนระหว่างประเทศสมาชิก การเปลี่ยนแปลงเวลาการเปิดปิดภาคเรียน การจัดทำ ASEAN sourcebook

5.2.4 ควรเตรียมความพร้อมเพื่อเปิดเสรีการศึกษาในอาเซียน โดยการจัดทำความตกลงด้านการศึกษา (MOU) การพัฒนาความสามารถ ประสบการณ์ในสาขาวิชาชีพ เพื่อรองรับ การเปิดเสรีการศึกษาควบคู่กับการเปิดเสรีด้านการเคลื่อนย้ายแรงงาน มีการดำเนินการ School Hub ที่เปิดโอกาสให้นักเรียนในต่างประเทศต่าง ๆ มาเรียนร่วมกัน

5.2.5 ควรพัฒนามาตรฐานการศึกษาเพื่อส่งเสริมการหมุนเวียนของนักเรียนและอาจารย์ในอาเซียน ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาและการแลกเปลี่ยนเยาวชนและครูผู้สอนระหว่างประเทศสมาชิก การพัฒนาเยาวชนเป็นทรัพยากรสำคัญในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน โดยจัดกิจกรรมค่ายผู้นำเยาวชน การพัฒนานักเรียนในลักษณะของ Sister Brother School

5.2.6 ควรดำเนินการจับเคลื่อนอย่างมีแผนเป็นระบบ มีการติดตามและประเมินผลเพื่อพัฒนาโครงการจัดการเรียนรู้ประชาคมอาเซียนอย่างต่อเนื่อง

5.3 ด้านการสร้างประชาคมอาเซียนด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ด้านการสร้างประชาคมอาเซียนด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีแนวทางการพัฒนาการบริหาร ดังข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง มีดังนี้

5.3.1 ควรส่งเสริมให้มีการเชื่อมโยงเครือข่ายและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาาร่วมกัน

5.3.2 ควรมีการนำเทคโนโลยีทางการศึกษามาใช้ในการเรียนรู้และเกิดประโยชน์กับนักเรียนในการพัฒนาความรู้ ทักษะและเจตคติ ส่งเสริมการเป็นสมาชิกของประชาคมอาเซียน

5.3.3 ควรส่งเสริมแหล่งการเรียนรู้ที่ใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา เช่น เว็บไซต์ ด้านอาเซียน แบบเรียนสำเร็จรูปอาเซียน หนังสือเรียน e-book เกี่ยวกับเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรมของประชาคมอาเซียน ฯ

5.3.4 ควรจัดให้นักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้เข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับอาเซียน จากคอมพิวเตอร์อย่างทั่วถึง ได้แก่ ระบบ HiFi หรือ Internet ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.3.5 ควรจัดให้นักเรียนได้รับเครื่องคอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต ที่มีคุณภาพและเพียงพอ และพัฒนาครูและนักเรียนให้สามารถใช้เพื่อการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับอาเซียนอย่างมีประสิทธิภาพ

5.4 ด้านการสร้างประชาคมอาเซียนด้านสังคมและวัฒนธรรม

การสร้างประชาคมอาเซียนด้านสังคมและวัฒนธรรม มีแนวทางการพัฒนาการบริหาร ดังข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง มีดังนี้

5.4.1 ควรจัดให้มีการสร้างประชาคมอาเซียนด้านสังคมและวัฒนธรรมของประเทศอาเซียนทั้งในระดับส่วนกลาง ภูมิภาคและระดับ โรงเรียน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียน ครู บุคลากรและประชาชน ได้มีความรู้ ความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของวัฒนธรรมของประชาคมอาเซียน

5.4.2 ควรจัดให้มีโครงการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างประเทศอาเซียน ทั้งในระดับผู้บริหาร ครูและนักเรียนเพื่อเรียนรู้สังคมและวัฒนธรรมซึ่งกันและกัน

5.4.3 ควรจัดให้มีวัฒนธรรมสัญจรด้านสังคมและวัฒนธรรม โดยจัดชุดเผยแพร่ วัฒนธรรมในประเทศอาเซียน อาจคัดเลือกโรงเรียนที่มีผลงานดีเด่น

5.4.4 ควรให้นักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา ศึกษาสังคมและความเป็นอยู่ของอาเซียนเพื่อการลงทุน การค้าและสร้างประโยชน์ร่วมกันระหว่างประเทศอาเซียน

5.4.6 ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมของประเทศอาเซียนในโรงเรียน เพื่อให้นักเรียน ครู บุคลากรทางการศึกษาและชุมชน ได้มีความรู้ความเข้าใจสังคมและวัฒนธรรมของประเทศอาเซียน

อภิปรายผล

ผลการวิจัยเรื่องสภาพ ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ชั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีประเด็นการอภิปราย ดังนี้

1. สภาพการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เรียงค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การสร้างประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา การสร้างประชาคมอาเซียนด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และการสร้างประชาคมอาเซียนด้านสังคมและวัฒนธรรม โดยการสร้างความตระหนักแก่ครู บุคลากร นักเรียนเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน การเตรียมความพร้อมครู บุคลากร นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน และการพัฒนานักเรียนและเยาวชนเพื่อเป็นทรัพยากรสำคัญในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน อยู่ในระดับมาก ในด้านการขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนด้านการศึกษามีการดำเนินการตาม แผนยุทธศาสตร์มีโครงการและกิจกรรมการจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนอยู่ในระดับมาก ในด้านการสร้างประชาคมอาเซียนด้านเทคโนโลยีเพื่อศึกษามี

การส่งเสริมให้ครูพัฒนาห้องเรียนอิเล็กทรอนิกส์เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนจากอินเทอร์เน็ต และการส่งเสริมให้ครู นักเรียนมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างสร้างสรรค์ อยู่ในระดับมาก และในด้านการสร้างประชาคมอาเซียนด้านสังคมและวัฒนธรรมมีการส่งเสริมให้ครู นักเรียนและ คณะกรรมการสถานศึกษาเห็นคุณค่าความเป็นมนุษย์เท่าเทียมกัน อยู่ในระดับมาก ส่วนการ ดำเนินการอย่างอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากการจัดตั้งประชาคมอาเซียนจะมีการจัดตั้ง ในปี พ.ศ. 2558 ซึ่งประเทศสมาชิกจะต้องร่วมกันดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย 3 เสาหลัก (Pillars) ได้แก่ 1) ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน เพื่อให้ประเทศในภูมิภาคอยู่ร่วมกันอย่างสันติ สุขในโลกที่มีความยุติธรรม เป็นประชาธิปไตยและมีสันติภาพ 2) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน มุ่งหวังจะพัฒนาอาเซียนให้เป็นภูมิภาคที่เจริญมั่งคั่ง มั่นคง ขจัดความยากจนและลดความไม่เท่าเทียม กันทางเศรษฐกิจ ส่งผลให้อาเซียนพัฒนาอยู่ในระดับที่เทียบเคียงกัน มีเป้าหมายภายใน พ.ศ. 2558 อาเซียนจะมีการค้าขาย การแลกเปลี่ยนบริการและการลงทุนข้ามพรมแดนกันอย่างเสรี ผู้ใช้แรงงาน รวมทั้งพลเมืองอาเซียน สามารถเดินทางไปประกอบอาชีพในประเทศอาเซียนอื่นได้อย่างเสรี 3) ประชาคมอาเซียนด้านสังคมและวัฒนธรรม มุ่งหวังยกระดับคุณภาพชีวิตของประชากรของ ประชาคมอาเซียน ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรประชาชาติอย่างยั่งยืนและเสริมสร้างอัตลักษณ์ทาง วัฒนธรรมของอาเซียน จึงได้ให้ความสำคัญของความร่วมมือด้านการศึกษาในอาเซียนในปฏิญญา กรุงเทพฯ วัตถุประสงค์อาเซียน 2020 และกฎบัตรอาเซียนมุ่งให้อาเซียนมีวิสัยทัศน์สู่ภายนอกอยู่ร่วมกัน อย่างสันติสุข ผูกพันเป็นหุ้นส่วนแน่นแฟ้นและมีการพัฒนาอย่างเป็นพลวัต กฎบัตรอาเซียนได้ กำหนดเป้าหมายสำคัญของอาเซียน คือ “การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้านการส่งเสริมความร่วมมือ อย่างใกล้ชิดด้านการศึกษา การศึกษาตลอดชีวิตและความร่วมมือในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สำหรับการเสริมสร้างความแข็งแกร่งของประชาคมอาเซียน” การศึกษาจึงเป็นหัวใจสำคัญใน กระบวนการพัฒนาของอาเซียนสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้และเสริมสร้างศักยภาพการแข่งขันของ อาเซียน เสริมสร้างความตระหนักเกี่ยวกับอาเซียนและสร้างความรู้สึกร่วมกันของความเป็นประชาคมอาเซียน ร่วมกันและมีความเข้าใจร่วมกันในความเจริญรุ่งเรืองทางประวัติศาสตร์ของอาเซียน รวมถึงภาษา วัฒนธรรมและค่านิยมร่วมกันของอาเซียน กำหนดแผนปฏิบัติการ 5 ปี ด้านการศึกษาของอาเซียน กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดนโยบายในการดำเนินงานจากปฏิญญาอาเซียนด้านการศึกษาเพื่อ จัดทำแผนปฏิบัติการอาเซียนด้านการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ประกอบด้วย 5 นโยบาย ได้แก่ 1) การเผยแพร่ความรู้ ข้อมูลข่าวสารและเจตคติที่ดีเกี่ยวกับอาเซียน เพื่อสร้างความตระหนักและ เตรียมความพร้อมของครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา 2) การพัฒนาศักยภาพของนักเรียน นักศึกษาและประชาชนให้มีทักษะที่เหมาะสมเพื่อเตรียมความพร้อมในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาเพื่อนบ้าน เทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะและความชำนาญการที่สอดคล้องกับ การปรับตัวและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางอุตสาหกรรมและเพิ่มโอกาสในการหางานทำของประชาชน

รวมทั้งการพิจารณาแผนผลิตกำลังคน 3) การพัฒนามาตรฐานการศึกษาเพื่อส่งเสริมการหมุนเวียนของนักศึกษาครูและอาจารย์ในอาเซียน รวมทั้งเพื่อให้มีการยอมรับในคุณสมบัติของวิชาการร่วมกันในอาเซียน การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาการศึกษา และการแลกเปลี่ยนเยาวชน การพัฒนาระบบการศึกษาทางไกล ซึ่งช่วยสนับสนุนการศึกษาตลอดชีวิต การส่งเสริมและปรับปรุง การศึกษาด้านอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมทางอาชีพทั้งในขั้นต้นและขั้นต่อเนื่อง ตลอดจนส่งเสริม และเพิ่มพูนความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาของประเทศสมาชิกของอาเซียน 4) การเตรียมความพร้อมเพื่อเปิดเสรีการศึกษาในอาเซียน เพื่อรองรับการก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ประกอบด้วย การจัดทำความตกลงยอมรับร่วมด้านการศึกษา การพัฒนาเยาวชนเพื่อเป็นทรัพยากรสำคัญในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน (สมบัติ สุวรรณพิทักษ์, 2554) สอดคล้องกับสำนัก ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ (2554, ออนไลน์) ได้ศึกษาทั่วโลกขับเคลื่อนประชาคมอาเซียน พบว่า การศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการนำอาเซียนบรรลุวิสัยทัศน์อาเซียน 2020 อาเซียน ได้ให้ความสำคัญ ของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยจัดทำแผนงานการจัดตั้งประชาคมอาเซียนสังคมและวัฒนธรรม อาเซียนเพื่อก่อให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและมีความเป็นเอกภาพในหมู่ประชาชาติและ ประชาคมอาเซียน โดยเสริมสร้างอัตลักษณ์ร่วมกันและทำให้เกิดเป็นสังคมที่เอื้ออาทรและแบ่งปัน ซึ่งจะทำให้คุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่และสวัสดิการของประชาชนดีขึ้น เพื่อการยกระดับคุณภาพ ชีวิตของประชาชนให้มุ่งไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัยยนต์ เสรีเรืองยุทธ (2556) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของ โรงเรียนประชาณีเวศน์ สำนักงานเขตจจักร กรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารจัดการการเรียนรู้สู่ ประชาคมอาเซียนของ โรงเรียนประชาณีเวศน์ สำนักงานเขตจจักร กรุงเทพมหานคร จำนวน 78 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม คอมพิวเตอร์สำเร็จรูป พบว่า การบริหารจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน โดยรวมมีการปฏิบัติงาน ในการบริหารจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนอยู่ในระดับปฏิบัติปานกลาง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก 3 ด้าน ได้แก่ ด้านที่ 1 ด้านการบริหารจัดการ ด้านที่ 2 ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านที่ 3 ด้าน กิจกรรมส่งเสริมในโรงเรียนและมีการปฏิบัติงานในการบริหารจัดการเรียนรู้ประชาคมอาเซียนอยู่ใน ระดับปานกลาง 1 ด้าน คือ ด้านกิจกรรมสัมพันธ์ชุมชน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเรียงดังนี้ 1) จัดตั้ง ชมรมประชาคมอาเซียนในสถานศึกษา 2) จัดการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียน โดยการจัดจัดทำรายวิชา เพิ่มเติม 3) แต่งตั้งผู้แทนจากชุมชน ผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐและเอกชน ร่วมเป็นคณะกรรมการดำเนินงานสู่ประชาคมอาเซียน 4) จัดค่ายภาษาอังกฤษให้นักเรียนอย่างน้อย ภาคเรียนละ 1 ครั้ง

2. เปรียบเทียบสภาพการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อาเซียน จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ยกเว้นด้านการขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนด้านการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านการสร้างประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจำแนกตามสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับจำแนกตามวุฒิการศึกษาของครูที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีและปริญญาโทมีการรับรู้ด้านการขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนด้านการศึกษาสูงกว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาเอก ทั้งนี้ เนื่องจากการขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนด้านการศึกษาในระดับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนใหญ่ เป็นครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีและปริญญาโท จึงมีการรับรู้เกี่ยวกับการนำนโยบายไปสู่ การปฏิบัติ การดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์ การจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน การประชุมชี้แจง สร้างความรู้ความเข้าใจ ความตระหนักเกี่ยวกับการดำเนินการจัดการศึกษาแก่ครู บุคลากร นักเรียน และผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน การมีส่วนร่วมสนับสนุนการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนในรูปแบบที่หลากหลาย

2.1 จำแนกตามระดับการศึกษา ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มีการรับรู้ด้านการสร้างประชาคมอาเซียนด้านการศึกษาสูงกว่าครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามีการเตรียมความพร้อมครู บุคลากร นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน รวมทั้งการสร้าง ความตระหนักและการพัฒนานักเรียนและเยาวชนเพื่อเป็นทรัพยากรสำคัญในการจัดการก้าวสู่ประชาคม อาเซียน มีความชัดเจนในการวางแผนงานและโครงการเพื่อเตรียมดำเนินการพัฒนาสู่ประชาคม อาเซียน (การสัมภาษณ์ผู้อำนวยการเขตพื้นที่มัธยมศึกษา, 2556) และงานวิจัยของเมืองปาย รัฐสวรพกิจ (2555) ได้วิจัยเรื่องความพร้อมการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของ โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 พบว่า ความพร้อมการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคม อาเซียนของ โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2.2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมครู โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีการบริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนมากกว่าโรงเรียน ขนาดกลาง ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีความพร้อมในด้าน บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่รวมทั้งเทคโนโลยี จึงมีการดำเนินการ โครงการ และกิจกรรมต่าง ๆ ได้ชัดเจนกว่าโรงเรียนขนาดกลาง ส่วนโรงเรียนขนาดเล็กมีการดำเนินการได้ดี มากกว่าโรงเรียนขนาดอื่น ๆ ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนขนาดเล็กมีส่วนร่วมกับชุมชน สร้างเครือข่าย การพัฒนาที่เด่นชัดมากคือ การสร้างประชาคมอาเซียนด้านสังคมและวัฒนธรรม การสร้างประชาคม อาเซียนด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และการขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา สอดคล้อง

กับงานวิจัยของ สรศักดิ์ บัวแย้ม (2556) ได้ทำวิจัยเรื่องการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของ โรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตระยอง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 18 พบว่า การเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของ โรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตระยอง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมาก ไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านบริหารงานทั่วไป และด้านการบริหารงานวิชาการ และเมื่อเปรียบเทียบจำแนกตาม ขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 จำแนกตามสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่รับรู้การบริหาร ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีสภาพ โดยรวมและด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เนื่องจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และสำนักงาน เขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีสภาพการดำเนินการบริหารของผู้บริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดตามนโยบายและแนวทางการเตรียมการจัดการสู่ประชาคมอาเซียน ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดไว้ตาม โครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน มีการกำหนดกรอบความร่วมมือด้านการศึกษาเหมือน ๆ กัน โดยไม่มีรายละเอียดการดำเนินงานที่ ชัดเจน ขาดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินการตามนโยบาย ขาดการติดตามการดำเนินการตาม นโยบายที่ชัดเจน จึงไม่สามารถนำไปถ่ายทอดแก่ครู บุคลากร และผู้เกี่ยวข้องให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักในการปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จได้อย่างแท้จริง อีกทั้งการดำเนินงาน ต้องใช้งบประมาณทั้งเรื่องการจัดหาวัสดุต่าง ๆ เกี่ยวกับภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและภาษาของแต่ละประเทศในอาเซียนเพื่อการเรียนการสอนแก่นักเรียน ครู บุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อการสื่อสารติดต่อ เครือข่าย การรับรู้เข้าใจในด้านสังคมและวัฒนธรรมเรื่องวัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยีต่าง ๆ ต้อง ดำเนินการในความไม่พร้อมเพื่อให้เกิดความพร้อม (สัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา, 2556) สอดคล้อง กับงานวิจัยของ สมพงษ์ จิตระดับ (2555) พบว่า ข้าราชการครู ผู้อำนวยการสถานศึกษา ผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่ อาจารย์มหาวิทยาลัย นักศึกษา ประมาณ 70-80% มีความรู้เกี่ยวกับการเข้าสู่ ประชาคมอาเซียนน้อยมาก หรือแทบไม่รู้เลยและไม่รู้ว่านโยบายที่ออกมาเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน มีอะไรบ้าง การเตรียมการสู่ประชาคมอาเซียนของกระทรวงศึกษาธิการได้สอบถามผู้อำนวยการ สถานศึกษา ผู้อำนวยการเขตพื้นที่ พบว่า ไม่มีงบประมาณสนับสนุนและนโยบายไม่มีกรอบและ ความชัดเจนในการให้ดำเนินการและเตรียมการอะไรในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ในส่วนที่ จัดทำก็คือมีโครงการส่งเสริมภาษาอังกฤษ ปิดเปิดภาคเรียนของสถานศึกษาและสถาบันอุดมศึกษา เท่านั้น

3. ปัญหาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากด้านการสร้างประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา

ยังขาดความพร้อมด้านงบประมาณ บุคลากร อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับการพัฒนาสู่อาเซียน การเชื่อมโยงระหว่างนโยบายกับการปฏิบัติยังไม่ชัดเจน ขาดการสร้างภาพจากหน่วยงานต้นสังกัด ผู้บริหารสถานศึกษายังขาดความเป็นผู้นำทางการศึกษาด้านการพัฒนาการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน ครูยังไม่ปรับตัวเพื่อเตรียมความพร้อมตามนโยบายประชาคมอาเซียน ขาดการส่งเสริมและการสื่อสารระหว่างโรงเรียนเครือข่ายเป็นผลให้ขาดการส่งเสริมซึ่งกันและกัน การดำเนินงานตามนโยบายขาดการติดตามผล ด้านการขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา มีปัญหาเกี่ยวกับนโยบายจากส่วนกลาง ไม่สอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษา การขับเคลื่อนล่าช้า ทิศทางการดำเนินการสู่การปฏิบัติของสถานศึกษายังไม่แน่นอน การสร้างเครือข่ายประชาคมอาเซียนยังมีน้อย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่ให้ความสำคัญในการเตรียมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน การขับเคลื่อนตามนโยบายอาเซียน ขาดความพร้อมด้านงบประมาณ ครู บุคลากรทางการศึกษาส่งผลให้การดำเนินการล่าช้า ด้านการสร้างประชาคมอาเซียนด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีปัญหาเกี่ยวกับความพร้อมเกี่ยวกับเทคโนโลยี ขาดงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์เพื่อสร้างประชาคมอาเซียน ขาดการสร้างเครือข่ายประชาคมอาเซียนด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ขาดการติดตามประเมินผลนโยบาย และด้านการสร้างประชาคมอาเซียนด้านสังคมและวัฒนธรรม มีปัญหาเกี่ยวกับขาดการเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนด้านสังคมและวัฒนธรรม ได้รับผลกระทบทางลบทางวัฒนธรรมต่างชาติ ขาดข้อมูลเชิงลึกทางด้านสังคมและวัฒนธรรมของประเทศประชาคมอาเซียน บุคลากรขาดความรู้เกี่ยวกับเกี่ยวกับด้านสังคมและวัฒนธรรมของประเทศประชาคมอาเซียน สอดคล้องกับพันเอกเอกราช ยะมะวัตย์ (2554), สมพงษ์ จิตระดับ (2555), อนุสรณ์ ไชยปัญญา (2556) และ Ho and Wong (2005, pp. 385-393) ที่ได้สรุปปัญหาการจัดการศึกษาเพื่อรองรับการก้าวสู่ประชาคมอาเซียนมี 5 ด้าน ได้แก่ 1) ปัญหาด้านภาษา จำเป็นต้องพัฒนาให้ประชาชนมีความสามารถภาษาที่สอง นอกจากภาษาไทยซึ่งเป็นภาษาหลัก เพราะจะต้องติดต่อสื่อสารระหว่างประชาชนประเทศอาเซียนจะมากขึ้น ทั้งในด้านการนำมาลงทุนและด้านอื่น ๆ การจัด การศึกษาจะต้องเพิ่มหลักสูตรภาษาที่สองที่เน้นให้ผู้เรียนสามารถสื่อสาร ใช้งานได้จริง โดยต้องปรับหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนให้เป็นระบบสองภาษา 2) ปัญหาด้านศักยภาพของเทคโนโลยีสารสนเทศ ปัจจุบันเทคโนโลยีมีความสำคัญต่อการใช้ในชีวิตประจำวันความก้าวหน้าของเทคโนโลยีส่งผลต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในประชาคมอาเซียน การที่เราจะก้าวไปข้างหน้าจะต้องอาศัยเทคโนโลยีช่วยโรงเรียนต้องให้ความรู้ด้านเทคโนโลยีใหม่ ๆ เนื่องจากเทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มีการปรับหลักสูตรด้านไอทีอย่างต่อเนื่อง 3) ปัญหาด้านความรู้ความเข้าใจของประเทศประชาคมอาเซียน เพื่อการอยู่ร่วมกัน พัฒนาประเทศร่วมกัน ดังนั้นการจัดหลักสูตรการศึกษาควรมีการสอดแทรกความรู้ของประเทศประชาคมอาเซียนทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ประเพณีและการเมือง จะช่วยเตรียมความพร้อมของประเทศให้ก้าวสู่ประชาคมอาเซียนได้ 4) ปัญหาด้าน

การพัฒนาวิชาชีพเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โรงเรียนและชุมชนจะต้องร่วมกันพัฒนาวิชาชีพให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศประชาคมอาเซียน และ 5) ปัญหาด้านการพัฒนาแรงงานในสายอาชีพช่างเทคนิคในสหแรงงานเตรียมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เนื่องจากเป็นประเทศที่ประเทศอื่นต้องการมาลงทุนเพราะมีแรงงานที่มีฝีมือ แต่มีปัญหาเรื่องค่าจ้างที่สูงกว่าประเทศเพื่อนบ้าน จึงต้องพัฒนาฝีมือแรงงานให้สูงขึ้นเพื่อป้องกันไม่ใช้ไปลงทุนในประเทศที่มีค่าแรงต่ำกว่าไทย เช่น ประเทศพม่า เวียดนาม ลาว กัมพูชา เป็นต้น

4. เปรียบเทียบปัญหาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามวุฒิการศึกษา และจำแนกตามระดับการศึกษาโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านการสร้างประชาคมอาเซียนด้านการศึกษาและการขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และจำแนกตามสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับจำแนกตามวุฒิการศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษาและจำแนกตามสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าผู้บริหารสถานศึกษามีปัญหาในการบริหารจัดการสถานศึกษาสู่อาเซียนเหมือนกันเนื่องจากไม่มีนโยบายในการดำเนินการที่ชัดเจนและขาดงบประมาณในการบริหารจัดการ โดยเฉพาะเรื่องอาเซียนจึงทำให้การดำเนินการสู่อาเซียนเกิดความล่าช้า แต่ละโรงเรียนผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาจะต้องร่วมกันดำเนินการตามทรัพยากรที่มีอยู่ อีกทั้งด้านภาษาจะต้องดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามความรู้ความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องและไม่พร้อม จึงขาดความตระหนักในการดำเนินการเข้าสู่อาเซียน จึงทำให้เกิดความล่าช้า บางโรงเรียนก็ดำเนินการสู่อาเซียนตามคิด-ความเข้าใจของผู้บริหาร ครูและบุคลากร อาจไม่ถูกต้องแต่ก็ได้ดำเนินการ ดังนั้นจำแนกตามวุฒิการศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษาและจำแนกตามสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีผลต่อปัญหาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่แตกต่างกัน คือมีปัญหาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน ซึ่งจะต้องหาแนวทางการพัฒนาการบริหารให้ปัญหาลดลง สอดคล้องกับงานวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554) ได้ศึกษาการพัฒนามาตรฐานและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาโรงเรียนสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ความต้องการพัฒนาโรงเรียนสู่ประชาคมอาเซียนอันดับแรกแต่ละด้าน ดังนี้ ด้านปัจจัยสนับสนุน คือ โรงเรียนจัดตั้งกองทุนเพื่อส่งเสริมการศึกษาอาเซียน ด้านกระบวนการบริหารจัดการศึกษา คือ โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมยกย่องเชิดชูประกาศเกียรติคุณครูและนักเรียนที่มีผลงานที่เกิดจากการเรียนรู้อาเซียน และกระบวนการจัดการเรียนการสอน คือครูใช้กระบวนการวิจัยในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน คือผู้เรียนมีทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการเรียนรู้ ดังนั้น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสถานศึกษาควรวិเคราะห์สาเหตุและรายงานเพื่อ
ดำเนินการหาแนวทางแก้ไขปัญหาเพื่อลดระดับความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาเพื่อจะได้ทำ
การพัฒนาคุณภาพ โรงเรียนสู่ประชาคมอาเซียนบรรลุผลต่อไป

5. แนวทางพัฒนาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียง
มีประเด็นอภิปรายดังนี้

5.1 ด้านการสร้างประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา

ด้านการสร้างประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา การพัฒนาการศึกษาของประเทศให้เป็น
ศูนย์กลางอาเซียนศึกษาในภูมิภาค (Education Hub) โดยจัดให้มีการ โครงการพัฒนาสู่อาเซียน: Spirit
ASEAN อย่างเป็นระบบ มีวัตถุประสงค์เพื่อเตรียมเยาวชนไทยให้มีความพร้อมในการเป็นสมาชิกที่ดี
ของประชาคมอาเซียน สามารถติดต่อสื่อสารและอยู่ร่วมกันได้บนพื้นฐานของความเสมอภาคและ
ผลประโยชน์ร่วมกัน สำหรับการดำเนินการตาม โครงการสู่การปฏิบัติในระดับ โรงเรียน ควรกำหนด
นโยบายพัฒนาการศึกษาสู่อาเซียนให้มีความชัดเจนในระดับกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่
เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรมการปกครองส่วนท้องถิ่น ประสานนโยบายไปสู่การปฏิบัติในระดับ โรงเรียน
อย่างเป็นทางการให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ มีโครงสร้างการบริหารงานและบุคลากร
รับผิดชอบทุกระดับ สนับสนุนงบประมาณ วัตถุประสงค์ สื่อการเรียนและเทคโนโลยี รวมทั้งการ
พัฒนาบุคลากรให้สามารถดำเนินการตาม โอกาสให้มีประสิทธิภาพ ควรร่วมกันวางแผนการปฏิบัติ
ตามโครงการ โดยประสานความร่วมมือทุกภาคส่วน ทุกฝ่ายในแต่ละระดับ โดยเฉพาะในระดับ
โรงเรียนควรให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการของโครงการ ควรดำเนินการพัฒนา
โรงเรียนสู่ประชาคมอาเซียน ใน 2 รูปแบบ คือ 1) โรงเรียน Sister school เป็น โรงเรียนที่ตั้งศูนย์ตาม
ชายแดน มุ่งพัฒนา โรงเรียนทั้งสองประเภทเป็นศูนย์กลางอาเซียนศึกษา (School Hub) เป็นแหล่งการเรียนรู้
เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน จัดกิจกรรมสร้างความรู้ความเข้าใจและความตระหนักเกี่ยวกับประชาคม
อาเซียน ให้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียนและบุคลากรทางการศึกษาใน โรงเรียนและ โรงเรียน
เครือข่ายที่ตั้งศูนย์อาเซียนศึกษา รวมทั้งชุมชนที่อยู่รอบ ๆ โรงเรียน โรงเรียนควรกำหนดวิสัยทัศน์
หลักสูตรการจัดการเรียนรู้สู่อาเซียน ไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา และทำแผนพัฒนาคุณภาพในระยะ
สั้นและระยะยาวโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมสนับสนุนตลอดกระบวนการของโครงการ มุ่งให้นักเรียนมี
ความสามารถทางภาษาเพื่อการสื่อสารอย่างน้อย 2 ภาษา ได้แก่ ภาษาอังกฤษและภาษาประเทศเพื่อน
บ้าน เป็นต้น การดำเนินการพัฒนาการศึกษาของประเทศให้เป็นศูนย์กลางอาเซียนศึกษาตาม โครงการ 0
จะช่วยแก้ปัญหาในด้านโครงสร้างประชาคมอาเซียนด้านการศึกษาของประเทศได้ทั้งในด้านเรื่อง
การพัฒนาศักยภาพของนักเรียนและชุมชนให้มีทักษะที่เหมาะสมกับประชาคมอาเซียน พัฒนา
มาตรฐานการดำเนินการ มีการวางแผนยุทธศาสตร์และเตรียมความพร้อมเพื่อเปิดเสรีการศึกษา
เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน รวมทั้งการเตรียมความพร้อมและการสร้างความตระหนักให้แก่ครู

บุคลากร นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชนเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ทั้งนี้เนื่องจากการพัฒนาโครงการเป็นระบบ มีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ศึกษาความต้องการจำเป็นสู่การพัฒนาการศึกษาเป็นศูนย์กลางอาเซียนศึกษาและมุ่งพัฒนาโครงการให้เป็น โครงการที่ดี (Best Practice) จึงบรรลุตามวัตถุประสงค์ของนโยบายและโครงการ (เจริญวิญญู สมพงษ์ธรรม, 2555) สอดคล้องกับสมพงษ์ จิตระดับ (2555) ได้ศึกษาโครงการพัฒนาบุคลากรและผลิตภาพบุคลากรเพื่อรองรับการเปิดเสรีอาเซียน 2558 พบว่า ข้าราชการครู ผู้อำนวยการสถานศึกษา ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่อาชีวศึกษา อาจารย์มหาวิทยาลัย นักศึกษา ประมาณ 70-80% มีความรู้เกี่ยวกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนน้อยมาก หรือแทบไม่รู้เลยและไม่รู้ว่านโยบายที่ออกมาเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน มีอะไรบ้าง การเตรียมการสู่ประชาคมอาเซียนของกระทรวงศึกษาธิการ ได้สอบถามผู้อำนวยการสถานศึกษา ผู้อำนวยการเขตพื้นที่ พบว่า ไม่มีงบประมาณสนับสนุนและนโยบายไม่มีกรอบและความชัดเจนในการให้ดำเนินการและเตรียมการอะไรในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ในส่วนที่จัดทำก็คือมีโครงการส่งเสริมภาษาอังกฤษ ปิดเปิดภาคเรียนของสถานศึกษาและสถาบันอุดมศึกษาเท่านั้น

5.2 ด้านการขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา

ด้านการขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา ควรดำเนิน โครงการ Spirit ASEAN พัฒนาคุณลักษณะของเยาวชนไทยเพื่อประชาคมอาเซียนให้มี 1) ด้านความรู้ พัฒนาเยาวชนไทยให้มีความรู้ 2 ด้าน คือ (1) ความรู้เกี่ยวกับประเทศอาเซียนในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม และ (2) ความรู้เกี่ยวกับกฎบัตรอาเซียน 2) ด้านทักษะ/กระบวนการ ได้แก่ (1) มีทักษะพื้นฐาน 4 ด้าน คือ สื่อสารได้อย่างน้อย 2 ภาษา มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ มีความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสันติวิธีและมีความสามารถในการทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่น (2) ทักษะพลเมือง/ความรับผิดชอบต่อสังคม มี 3 ด้าน คือ เคารพและยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม มีภาวะผู้นำ และเห็นปัญหาสังคม ลงมือแก้ปัญหาเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง 3) ด้านเจตคติมี 6 ด้าน ได้แก่ มีความภูมิใจในความเป็นไทย/ความเป็นอาเซียน ร่วมกันรับผิดชอบต่อประชาคมอาเซียนมีความตระหนักในความเป็นอาเซียน มรวิธีประชาธิปไตยยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาลสันติวิธี/สันติธรรม ยอมรับความแตกต่างยอมรับนับถือศาสนาและดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ควรพัฒนาครู บุคลากรและนักเรียนให้มีความรู้ประชาคมอาเซียน กำหนดและดำเนินการตามแนวทางการจัดค่าอาเซียนและแนวทางการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาคมอาเซียน เช่น จัดมุมอาเซียน การแต่งกายประจำชาติ จัดการแสดงผลงานของนักเรียนเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน การจัดทำ ASEAN sourcebook การดำเนินการเปิดเสรีการศึกษาในอาเซียน ได้แก่ การทำความตกลง (MOU) กับสถานศึกษาในประเทศอาเซียนเพื่อการจัดการศึกษา การพัฒนาความสามารถ ประสบการณ์เพื่อรองรับการเปิดเสรีการศึกษา สอดคล้องกับความต้องการทางด้านแรงงานส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนนักเรียนและครูผู้สอนระหว่างประเทศอาเซียน มีการ

ดำเนินการ School Hub ที่เปิดโอกาสให้นักเรียนประเทศอาเซียนมาเรียนร่วมกันพัฒนามาตรฐานการศึกษาเพื่อส่งเสริมการหมุนเวียนของนักเรียนและอาจารย์และการพัฒนาเยาวชนให้เป็นทรัพยากรที่สำคัญในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน โดยในการดำเนินงานตามโครงการให้มีที่ขับเคลื่อนอย่างมีแผน เป็นระบบ มีการติดตามประเมินผลเพื่อพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การขับเคลื่อนประชาคมอาเซียน ด้านการศึกษาตามแนวทางการจัดตั้งศูนย์อาเซียนศึกษา มีการดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์ที่กำหนด มีการจัดการศึกษา การฝึกอบรม การศึกษาดูงานด้านการศึกษาของประเทศในประชาคมอาเซียน มีการขับเคลื่อนโดยมีคณะกรรมการรับผิดชอบดำเนินการอย่างเหมาะสม มีการสร้างเครือข่ายการพัฒนา มีการส่งเสริม สนับสนุนงบประมาณ สื่อ วัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินการอย่างเหมาะสม มีการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนอย่างหลากหลาย มีการนิเทศกำกับ ติดตาม ประเมินผลและการรายงานเพื่อประชาสัมพันธ์ เผยแพร่อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ทั้งนี้เนื่องจากได้มีการกำหนดนโยบายกว้าง ๆ ให้ดำเนินการขับเคลื่อนการเตรียมการบริหารจัดการสถานศึกษาเข้าสู่อาเซียน โดยให้สถานศึกษาสามารถดำเนินการได้เองตามความต้องการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2554) ซึ่งไม่มีการจัดสรรงบประมาณ โดยเฉพาะเรื่องอาเซียน อีกทั้งไม่มีการติดตามการดำเนินการว่าสำเร็จมากน้อยหรือมีปัญหาการดำเนินการอย่างไรบ้าง ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องขับเคลื่อนตามความเข้าใจด้วยตนเอง โรงเรียนไม่สามารถสร้างเครือข่ายดำเนินการได้เนื่องจากไม่มีงบประมาณดำเนินการ จึงทำให้บรรลุความสำเร็จได้ช้า (การสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา, 2556) กับงานวิจัยของ อนุสรณ์ ไชยปัญญา (2556) ได้ศึกษาปัจจัยสำคัญที่ช่วยในการกำหนดทิศทางการจัดการศึกษาของโรงเรียนวัดคำหารุ มิตรภาพที่ 65 เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ในปี พ.ศ. 2558 พบว่า ปัจจัยสำคัญที่ช่วยในการกำหนดทิศทางการจัดการศึกษามี 5 ปัจจัย คือ 1) ปัจจัยด้านเทคโนโลยีที่โรงเรียนจะต้องส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้ด้านเทคโนโลยี พร้อมทั้งจัดการศึกษาให้เท่าทันสังคมตลอดเวลา 2) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ มีส่วนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนทั้งทางด้านสถานะทางเศรษฐกิจในปัจจุบันและด้านสภาพเศรษฐกิจในอนาคต ดังนั้นผู้บริหารจะต้องคำนึงถึงความต้องการของตลาดแรงงานด้วย 3) ปัจจัยด้านระบบราชการที่ต้องบริหารจัดการอย่างรวดเร็วและทั่วถึง รวมทั้งต้องยึดหลักคุณธรรมจริยธรรมในการทำงาน 4) ปัจจัยด้านการเมืองที่ผู้บริหารต้องยึดนโยบายด้านการศึกษาเป็นหลักในการพัฒนาการจัดการศึกษา 5) ปัจจัยด้านวัฒนธรรมที่ต้องได้รับการปลูกฝังค่านิยมอันดีงามให้เกิดแก่ผู้เรียน ผู้บริหารควรคำนึงถึงสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมทางสังคมในการจัดการศึกษาของโรงเรียน

5.3 ด้านการสร้างประชาคมอาเซียนด้านเทคโนโลยีด้านการศึกษา

ด้านการสร้างประชาคมอาเซียนด้านเทคโนโลยีด้านการศึกษา ควรดำเนินการส่งเสริมให้มีการเชื่อมโยงเครือข่ายและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาาร่วมกัน เช่น โครงการ Teachers TV ควรสร้างนวัตกรรมทางการศึกษาเกี่ยวกับการเรียนรู้ให้เกิดประโยชน์กับนักเรียนในการพัฒนาความรู้

ทักษะและเจตคติที่ดีต่อการเป็นสมาชิกของประชาคมอาเซียน ควรพัฒนาระบบสารสนเทศและแหล่งการเรียนรู้ที่ใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาเกี่ยวกับเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรมและการศึกษาของประชาคมอาเซียน เช่น เว็บไซต์ แบบเรียนสำเร็จรูป หนังสือเรียน e-book พัฒนาให้นักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้เข้าถึง (Access) ได้แก่ ระบบ HiFi หรือ Internet ควรจัดให้นักเรียน ได้รับเครื่องคอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต ที่มีคุณภาพและเพียงพอ การดำเนินการตามแนวทางดังกล่าว จะช่วยแก้ปัญหาในด้านนี้ ได้แก่ การส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีการสื่อสารกับภาคีเครือข่าย แสวงหาความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต การส่งเสริมให้ครูพัฒนาห้องเรียนอิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถเชื่อมโยงการเรียนการสอนเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนอย่างหลากหลาย การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสารในการบริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน การส่งเสริมให้นักเรียนเยาวชนสามารถนำเทคโนโลยีมาใช้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันสร้างเครือข่ายในการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนและส่งเสริมให้ครู นักเรียนและบุคลากรทางการศึกษามีทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างสร้างสรรค์ ทั้งนี้ เนื่องจากการจะดำเนินการสู่อาเซียนจะสำเร็จได้จะต้องมีการนำเทคโนโลยีใช้ในการบริหารจัดการเพื่อเชื่อมโยงกับประเทศอาเซียน อีกทั้งด้านการจัดการเรียนการสอนก็จะต้องอาศัยเทคโนโลยีสารสนเทศของประเทศต่าง ๆ ในอาเซียนใช้ในการเรียนการสอนเพื่อให้ได้ข้อมูลข่าวสารสารสนเทศที่ถูกต้อง (การสัมภาษณ์ครู, 2556) สอดคล้องกับงานวิจัยของ นพดล สุตันตวิมลชัยกุล (2554) ได้ศึกษาความพร้อมด้านเทคโนโลยีของสถานศึกษาอาชีวศึกษาไทยเพื่อรองรับการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน พบว่า การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาอาชีวศึกษาไทยด้านการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนจาก 3 ระดับ คือ มาก น้อย ไม่พร้อมหรือไม่เปิดสอนนั้น ส่วนใหญ่ในด้านหลักสูตรต่าง ๆ จะอยู่ในระดับน้อย ยกเว้นหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และประกาศนียบัตรชั้นสูงอยู่ในระดับมาก หรือในส่วนของความพร้อมในด้านการกำหนดนโยบายและแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาอาชีวศึกษาไทยในการเตรียมความพร้อมการผลิตช่างฝีมือส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อยเช่นกัน ทั้งนี้เพราะสถานศึกษาอาชีวศึกษาของไทยมีนโยบายที่เน้นไปในการผลิตช่างฝีมือหรือแรงงานฝีมือ (Skilled Labor) ทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 เป็นต้นมา จึงทำให้ไม่สอดคล้องกับความต้องการของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่เน้นแรงงานระดับชำนาญการ (Specialist) ซึ่งผลิตโดยสถาบันอุดมศึกษาหรือมหาวิทยาลัยเท่านั้น

5.4 ด้านการสร้างประชาคมอาเซียนด้านสังคมและวัฒนธรรม

ด้านการสร้างประชาคมอาเซียนด้านสังคมและวัฒนธรรม ควรดำเนินการจัดให้มีการสร้างประชาคมอาเซียนด้านสังคมและวัฒนธรรมของประเทศอาเซียนทั้งในระดับนโยบาย ๆ ได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และระดับปฏิบัติ ๆ ได้แก่ สถานศึกษา เพื่อส่งเสริมให้นักเรียน ครู บุคลากรและประชาชนมีความรู้ความเข้าใจ ตระหนักถึงความสำคัญของสังคมและ

วัฒนธรรมของประชาคมอาเซียน ทั้งในระดับผู้บริหาร ครู นักเรียน ควรจัดให้มีวัฒนธรรมสัญจร ด้านสังคมและวัฒนธรรมระหว่างประเทศอาเซียน โดยจัดชุดเผยแพร่วัฒนธรรม การแสดงผลงานของโรงเรียนที่มีผลงานด้านวัฒนธรรมดีเด่น ควรให้นักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา ศาสนา สังคมและวัฒนธรรมของประเทศอาเซียนเพื่อการลงทุน การค้าและสร้างประโยชน์ร่วมกันระหว่างประเทศอาเซียนและควรจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมของประเทศอาเซียนในโรงเรียน การดำเนินการตามแนวทางดังกล่าว จะช่วยแก้ปัญหาในด้านนี้ ได้แก่ การส่งเสริมความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมและการลดช่องว่างของการพัฒนาสังคมและวัฒนธรรมของประชาคมอาเซียน การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการพัฒนาสังคมและวัฒนธรรม การส่งเสริมให้ครู บุคลากร ชุมชนในประเทศอาเซียนมีความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตที่ดี การส่งเสริมให้ครู นักเรียน กรรมการสถานศึกษา ตระหนักในการแก้ปัญหาทางสังคมและวัฒนธรรมของประเทศอาเซียน การส่งเสริมให้ครูและนักเรียนรู้การใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืนและส่งเสริมอัตลักษณ์ของอาเซียน และส่งเสริมให้บุคลากร ภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมกันศึกษาแหล่งการเรียนรู้ของประชาคมอาเซียน ทั้งนี้เนื่องจากมนุษย์ในสังคมจะต้องมีเสรีภาพในการสร้างสรรค์พัฒนาวัฒนธรรมของตน สังคมจะต้องไม่บีบบังคับบีบคั้นมนุษย์ทางวัฒนธรรม แต่ควรส่งเสริมให้กลุ่มชนต่าง ๆ ภูมิใจในวัฒนธรรมของตน เป็นการพัฒนาที่ประสานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจเข้ากับวัฒนธรรม ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่ออกมาหนุนและกลมกลืนเข้ากับวิถีชีวิตของประชาชนอย่างมีคุณค่าที่เกื้อกูลและส่งเสริมวัฒนธรรมให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นในทางที่จะน้อมนุษยชาติสู่สันติสุขและอิสระภาพที่แท้จริง (พระธรรมปิฎก(ป.อ. ปยุตโต), 2542, หน้า 53, 89-90) สังคมและวัฒนธรรมของแต่ละประเทศอาเซียนมีสังคม วัฒนธรรม ประเพณี ความเป็นอยู่ วิถีชีวิตของประชาชนที่แตกต่างกัน จึงจำเป็นที่จะต้องให้ครู นักเรียน และผู้ที่เกี่ยวข้องได้เรียนรู้ ให้เกิดความเข้าใจและสามารถปรับตัว และสามารถแก้ปัญหาทางสังคมและวัฒนธรรมได้ เป็นการป้องกันปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้น จะต้องมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน โดยการเขียน การทำ MOU แลกเปลี่ยนวัฒนธรรม สร้างความเข้าใจระหว่างสถานศึกษา (การสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา, 2556) สอดคล้องกับงานวิจัยของ วราภรณ์ พูลสวัสดิ์ (2556) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร ความรู้กับทัศนคติต่อประชาคมอาเซียนของพระธรรมวิทยากร พบว่า การสร้างประชาคมวัฒนธรรมอาเซียนมีความสอดคล้องกับแนวคิดของพระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต) ที่เสนอแนวคิดในการสร้างประชาคมสังคมที่จะอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขนั้น จะต้องนำแนวคิดเรื่องความเสมอและสมานมาเป็นแนวคิดหลักในการสร้างสรรค์สังคมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ซึ่งเราสามารถนำแนวคิดของท่านมาประยุกต์ใช้เพื่อการเสริมสร้างเสาหลักประชาคมและวัฒนธรรมอาเซียนได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรส่งเสริมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังนี้

1. ประสาน ส่งเสริมให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ให้มีความชัดเจนเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ หลักการ แนวคิด นโยบาย เป้าประสงค์และแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนให้มีความชัดเจน
2. จัดทำคู่มือ แนวทางการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน
3. ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษาและชุมชนของสถานศึกษาและเครือข่ายของสถานศึกษาให้เข้าใจแนวทางและตระหนักในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน
4. ส่งเสริมจัดสรรงบประมาณเพื่อการจัดการศึกษารองรับประชาคมอาเซียนอย่างเหมาะสม ทั้งในด้าน 1) การสร้างประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา 2) ด้านการขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา 3) ด้านการสร้างประชาคมอาเซียนด้านเทคโนโลยีด้านการศึกษา และ 4) ด้านการสร้างประชาคมอาเซียนด้านสังคมและวัฒนธรรม
5. พัฒนาระบบการบริหารนโยบาย แผนงานและโครงการ ส่งเสริมการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมคือ ร่วมกันวางแผน ร่วมกันปฏิบัติ ร่วมกันติดตามประเมินผลและร่วมกันปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง
6. ส่งเสริมแรงจูงใจให้แก่สถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีผลงานดีเด่นด้านอาเซียน ได้แก่ การประกาศเกียรติคุณ ยกย่องชมเชยให้รางวัล ศึกษาดูงาน ทุนการศึกษา

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือควรดำเนินการส่งเสริมการดำเนินงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อรองรับประชาคมอาเซียน ดังนี้
 - 1.1 ประสานนโยบายการจัดการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสู่การปฏิบัติในระดับสถานศึกษาให้มีความชัดเจน
 - 1.2 ส่งเสริมและพัฒนาความรู้ ความเข้าใจและความตระหนักของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน โดยมุ่งการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management) มีกระบวนการบริหาร นโยบาย แผนงานและ โครงการเป็นรูปแบบที่ดี (Best Practice) ประกอบด้วย การวางแผน การปฏิบัติ การติดตามประเมินผลและการปรับปรุงร่วมกัน

อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งมีข้อตกลงร่วมกัน โดยจัดทำ MOU ระหว่างเขตพื้นที่การศึกษากับสถานศึกษา เพื่อให้ได้ผลตามเป้าหมาย

1.3 ประสานอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากร การบริหารงบประมาณ การแก้ไขปัญหาอุปสรรค เพื่อให้สถานศึกษาสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งในด้าน 1) การสร้างประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา 2) ด้านการขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา 3) ด้านการสร้างประชาคมอาเซียนด้านเทคโนโลยีด้านการศึกษา และ 4) ด้านการสร้างประชาคมอาเซียนด้านสังคมและวัฒนธรรม

1.4 ส่งเสริมสร้างแรงจูงใจแก่ครู บุคลากรทางการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งชุมชน โดยมีกิจกรรมส่งเสริมขวัญกำลังใจในการทำงาน

2. สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออก ควรดำเนินการดังนี้

2.1 ควรวางแผนการบริหารสถานศึกษา เพื่อรองรับประชาคมอาเซียนตามนโยบาย แนวทางและคู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2 ดำเนินการบริหารโครงการตามรูปแบบการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) โดยการมีส่วนร่วมของครู บุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาและชุมชน ทั้งในขั้นตอน การวางแผน การปฏิบัติตามแผน การติดตามประเมินผลและการปรับปรุงรวมทั้งการชื่นชมผลงาน การสร้างขวัญกำลังใจของผู้ประสบผลสำเร็จ รวมทั้งผลงานของนักเรียนด้วย

2.3 ควรดำเนินการวางแผนแนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในด้าน 1) การสร้างประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา 2) ด้านการขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา 3) ด้านการสร้างประชาคมอาเซียนด้านเทคโนโลยีด้านการศึกษา และ 4) ด้านการสร้างประชาคมอาเซียนด้านสังคมและวัฒนธรรม

2.4 ด้านการสร้างประชาคมอาเซียนด้านการศึกษ ควรมุ่งเน้นการเตรียมการ การสร้าง ความรู้ความเข้าใจและความตระหนักให้แก่ครู บุคลากรทางการศึกษา นักเรียนและคณะกรรมการ สถานศึกษาเกี่ยวกับอาเซียน รวมทั้งสร้างโครงสร้างเครือข่ายเพื่อดำเนินการสร้างประชาคมอาเซียน ด้านภาษา

2.5 ด้านการขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา ควรมุ่งเน้นการดำเนินการตาม นโยบาย แผนงาน โครงการและกิจกรรมต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ มุ่งเน้นการพัฒนาความสามารถ ของนักเรียนด้านภาษา ความรู้ ความเข้าใจสภาพของประเทศในอาเซียน ร่วมมือดำเนินงานร่วมกันใน ลักษณะของเครือข่ายการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายทั้งในการเมืองและความ มั่นคง การพัฒนาเศรษฐกิจและอาชีพ การพัฒนาสังคมและวัฒนธรรม

2.6 ด้านการสร้างประชาคมอาเซียนด้านเทคโนโลยีด้านการศึกษา ควรมุ่งเน้นการใช้เทคโนโลยีตามเครือข่ายร่วมกัน เพื่อพัฒนาการศึกษาของประเทศอาเซียนร่วมกัน

2.7 ด้านการสร้างประชาคมอาเซียนด้านสังคมและวัฒนธรรม ควรมุ่งเน้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้สังคมและวัฒนธรรม เพื่อเผยแพร่วัฒนธรรม ประเพณีของประเทศอาเซียน การทำนุบำรุง ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรวิจัยพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน
2. ควรวิจัยพัฒนาคุณภาพหลักสูตรการจัดการเรียนรู้เพื่อรองรับประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
3. ควรวิจัยพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศอาเซียน
4. ควรวิจัยพัฒนาระบบสารสนเทศเกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรมของประเทศอาเซียน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). การจัดการศึกษาสู่อาเซียน. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กองอาเซียน 4 กระทรวงต่างประเทศ. (2552). แผนงานการจัดตั้งประชาคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ค.ศ.2009-2015). กรุงเทพฯ: บริษัทคาริสม่า มีเดีย จำกัด.
- เจริญวิษณุ สมพงษ์ธรรม. (2555). การบริหารและประเมิน โครงการ. ชลบุรี: มนตรีห้างหุ้นส่วน จำกัด.
- ชัยยนต์ เสรีเรืองยุทธ. (2556). การบริหารจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน โรงเรียน ประชาชนิเวศน์ สำนักงานเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร.งานวิจัยของโรงเรียน ประชาชนิเวศน์. กรุงเทพฯ: โรงเรียนประชาชนิเวศน์.
- ณัฐวรินทร์ โยธาภิรมย์. (2556). ปัญหาและแนวทางพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเตรียม ความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดตราด. งานนิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นพดล สุตันดิวัฒน์ย์กุล. (2554). การศึกษาความพร้อมด้านเทคโนโลยีของสถานศึกษาอาชีวศึกษา ไทยเพื่อรองรับการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน. งานวิจัย, กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจ บัณฑิตย์.
- นภาพร มูลศิริ. (2547). ความพร้อมของโรงเรียนในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการ บริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ประสิทธิ์ งามเสงี่ยม. (2551). สภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ผู้บริหารสถานศึกษา,ครุ. (สัมภาษณ์, 2555). สภาพและปัญหาการเตรียมและขับเคลื่อนการจัดการ บริหารจัดการศึกษาสู่อาเซียน. ภาคตะวันออกเฉียง.
- ผู้บริหารสถานศึกษา,ครุ. (สัมภาษณ์, 2556). สภาพปัญหาและแนวทางการเตรียมการจัดการ บริหารจัดการศึกษาสู่อาเซียน. ภาคตะวันออกเฉียง.
- พระธรรมปิฎก(ป.อ. ปยุตโต). (2542). การศึกษาเพื่ออารยธรรมที่ยั่งยืน. กรุงเทพฯ: สหธรรมิก จำกัด.

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546. (2546). กรุงเทพฯ:
กระทรวงศึกษาธิการ.

พันเอกเอกราช ชะมะวัลย์. (2554). การพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนช่างฝีมือทหารในการเตรียม
ความพร้อมด้านบุคลากรสู่ความเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558. งานนิพนธ์
รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรเพื่อความมั่นคง, คณะรัฐศาสตร์
และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

การดี อนันต์นาวี. (2555). หลักการ แนวคิดทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา. ชลบุรี:
มนตรีห้างหุ้นส่วนจำกัด.

เมืองปาย รัฐสุราษฎร์ธานี. (2555). ความพร้อมการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนราช
วินิตบางแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6. งานนิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

วราภรณ์ พูลสวัสดิ์. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร ความรู้กับทัศนคติต่อ
ประชาคมอาเซียนของพระธรรมวิทยากร. งานวิจัย, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์,
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.

สรศักดิ์ บัวเข้ม. (2556). การเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา
สหวิทยาเขตระยอง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18. งานนิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

สมบัติ สุวรรณพิทักษ์. (2554). การสัมมนาครูโรงเรียนต้นแบบการพัฒนาสู่ประชาคม. กรุงเทพฯ:
กระทรวงศึกษาธิการ.

สมพงษ์ จิตระดับ. (2555, 29 พฤษภาคม). ห่วงไทยไม่พร้อมเข้าสู่อาเซียน ปี “58” ผลการวิจัยชี้
“พอ.-ครู.-น.ศ.” รู้แค่เปลือกนอก เชื่อกระทบบัณฑิตไทย “ตกงาน” มากขึ้น. มติชน, หน้า 8.

สมพล พงศ์ไทย. (2554). มหาวิทยาลัยบูรพาประตูอาเซียน. ชลบุรี: บริษัท เอ็มเอ็นคอมพิวออฟเซช
จำกัด.

สำนักงานประชาสัมพันธ์ต่างประเทศ. (2552). ประเทศไทยกับอาเซียน. กรุงเทพฯ:
ห้างหุ้นส่วนจำกัด เปเปอร์เฮ้า.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2555). ร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการ
พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

_____. (2546). เอกสารแนวทางการจัดทำแผนกลยุทธ์เพื่อการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่.
กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2546). *การจัดสรรงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ 2546*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- _____. (2554). *ก้าวสู่อาเซียน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- _____. (2554). *การพัฒนามาตรฐานและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาโรงเรียนสู่ประชาคมอาเซียน*. วันที่ค้นข้อมูล 3 พฤศจิกายน 2555, เข้าถึงได้จาก https://www.docs.google.com/open?id=0B_EHhfdNr9BcVzVqNmZ4bkdQUk0
- _____. (2554). *ทิศทางการพัฒนาการศึกษาอาเซียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2555-2558*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- _____. (2556). *การจัดสรรงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ 2556*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2549). *การวิจัยเปรียบเทียบการปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทยในกลุ่มอาเซียน*. วันที่ค้นข้อมูล 3 พฤศจิกายน 2555, เข้าถึงได้จาก <http://www.nstda.or.th/asean/node/1378>
- _____. (2553). *ปรากฏกาพิเศษเรื่อง ทศวรรษที่สองของการปฏิรูปการศึกษา : ปัญหาและทางออก*. กรุงเทพฯ: บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- _____. (2553). *การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 - 2561)*. กรุงเทพฯ: บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- _____. (2554). *การก้าวสู่ประชาคมอาเซียน*. กรุงเทพฯ: บริษัท พิมพ์ดีการพิมพ์ จำกัด.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2554) เข้าถึงได้จาก [www.http://anubarnsurin.ac.th/?page_id=782](http://www.anubarnsurin.ac.th/?page_id=782)
- สุชาติ พายู่สุข. (2550). *วัฒนธรรมองค์การเชิงสร้างสรรค์ของโรงเรียนสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1*.
- อนุสรณ์ ไชยปัญญา. (2556). *ปัจจัยสำคัญที่ช่วยในการกำหนดทิศทางการจัดการศึกษาของโรงเรียนวัดคำหรี มิตรภาพที่ 65 เพื่อเตรียมพร้อมเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ในปี พ.ศ. 2558*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Cronbach, L.J. (1990). *Essentials of psychological testing* (5 th ed.). New York: Harper Collims.
- Wiersma, W., & Jurs, S. G. (1990). *Educational Measurement and testing* (2 nd ed.). Boston: Allyn and Bacon.
- Ho, W.K. and Wong, R.Y.L. (2005). Applied Linguistics in Southeast Asia. *Encyclopedia of Language & Linguistics*.1, 385-393.

- Ibekwe, L. (2007). Using Total Quality Management to achieve academic Program effectiveness: As evaluation of administrator and faculty perception in business schools at historical Black colleges and universities. *Dissertation Abstracts International*. เข้าถึงได้จากได้เมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2555 จาก <http://proquest.umi.com>
- lertlah.com; สำนักข่าวแห่งชาติ; Thanonline, (2554). การเตรียมความพร้อมด้านการศึกษาของไทย เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ปี พ.ศ. 2558. เข้าถึงข้อมูลได้เมื่อวันที่ 23 มกราคม 2555 จาก <http://www.news.mthai.com/headline-news/146199.html>
- Krejcie, R.V., & Morgan, D.W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychology Measurement*, 30(3), 607 - 610.
- Steers, R.M. (1991, March). Antecedents and outcome of organizational commitment. *Nursing Administration Quality*, 22, 46-56.
- Salathong, (2007). *Education for Sustainable Development (ESD) and media: Case study of the climate change coverage in Thailand's newspapers and their facebook*. p.34 from <http://citation.allacademic.com>
- Sucharithanarugse, W. (1997). Function of history in Thai Society. "In *Comparative Studies on Literature and History of Thailand and Myanmar* (pp. 73-82) Bangkok: Institute of Asian Studies, Chulalongkorn University; Universities' Historical Research Centre, Yangon.

ภาคผนวก

- ภาคผนวก ก
- แบบสอบถาม
 - แบบสัมภาษณ์

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

สภาพและปัญหาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามฉบับนี้สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นผู้ตอบ
2. แบบสอบถามฉบับนี้มี 2 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับวุฒิการศึกษา ระดับการศึกษา ขนาดของสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 - ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาของการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
3. กรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ และตอบให้ตรงกับสภาพความเป็นจริง
4. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
5. คำตอบที่ได้จะเก็บไว้เป็นความลับและพิจารณาในภาพรวม ซึ่งจะไม่มีผลกระทบต่อท่านแต่อย่างใด

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภรดี อนันต์นาวิ
ศูนย์นวัตกรรมกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ตอนที่ 1

แบบสอบถามเกี่ยวกับวุฒิการศึกษา ระดับการศึกษา ขนาดของสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับวุฒิการศึกษา ระดับการศึกษา ขนาดของสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาของท่าน

1. วุฒิการศึกษา

ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก

2. ระดับการศึกษา

ประถมศึกษา มัธยมศึกษา

3. ขนาดของสถานศึกษาประถมศึกษา

ขนาดเล็ก (นักเรียนตั้งแต่ 120 คน ลงมา) ขนาดกลาง (นักเรียนตั้งแต่ 121 – 300 คน)

ขนาดใหญ่ (นักเรียนตั้งแต่ 301 -1499 คน)

ขนาดใหญ่พิเศษ (นักเรียนตั้งแต่ 1500 คนขึ้นไป)

4. ขนาดของสถานศึกษามัธยมศึกษา

ขนาดเล็ก(นักเรียนตั้งแต่ 500 คนลงมา) ขนาดกลาง(นักเรียนตั้งแต่ 501 –1500 คน)

ขนาดใหญ่ (นักเรียนตั้งแต่ 1501 – 2499 คน)

ขนาดใหญ่พิเศษ (นักเรียนตั้งแต่ 2500 คนขึ้นไป)

5. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา

ข้อ	การบริหารของผู้บริหาร สถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ					ระดับปัญหา					ช่องนี้ สำหรับ ผู้วิจัย
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
34.	การส่งเสริมให้บุคลากรภูมิปัญญา ท้องถิ่นร่วมในการให้ความรู้ เกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณี ของประเทศในประชาคมอาเซียน.....											34 []
35.	การส่งเสริมให้บุคลากรภูมิปัญญา ท้องถิ่นร่วมในการให้ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นของประเทศ ในประชาคมอาเซียน.....											35 []
36.	การส่งเสริมให้บุคลากรภูมิปัญญา ท้องถิ่นร่วมในการให้ความรู้ เกี่ยวกับแหล่งการเรียนรู้ของ ประเทศในประชาคมอาเซียน.....											36 []
37.	การส่งเสริมให้บุคลากรภูมิปัญญา ท้องถิ่นร่วมในการให้ความรู้ เกี่ยวกับวิถีชีวิตอันดีงามของไทย ที่จะสืบทอดเยาวชนและประเทศ ในประชาคมอาเซียน.....											37 []

ขอขอบคุณทุกท่านที่ตอบแบบสอบถาม

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

สภาพ ปัญหาและแนวทางพัฒนาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

- 1. ชื่อ-ชื่อสกุล.....
- 2. ตำแหน่ง.....
- 3. ที่อยู่ปัจจุบัน.....
- 4. อายุ.....ปี
- 5. ภูมิลำเนาปัจจุบัน.....
- 6. หน่วยงาน

สภาพ ปัญหาและแนวทางพัฒนาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

- 1) สภาพการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1.1 การสร้างประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

1.2 การขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา

.....

.....

.....

.....

.....

2.2 การขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา

2.3 การสร้างประชาคมอาเซียนด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

2.4 การสร้างประชาคมอาเซียนด้านสังคมและวัฒนธรรม

- 3) ข้อเสนอแนะและแนวทางพัฒนาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3.1 การสร้างประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา

3.2 การขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3.3 การสร้างประชาคมอาเซียนด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3.4 การสร้างประชาคมอาเซียนด้านสังคมและวัฒนธรรม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4) ข้อเสนอแนะอื่นๆ (ถ้ามี)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3) ข้อเสนอแนะและแนวทางพัฒนาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3.1 การสร้างประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3.2 การขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3.3 การสร้างประชาคมอาเซียนด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3.4 การสร้างประชาคมอาเซียนด้านสังคมและวัฒนธรรม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4) ข้อเสนอแนะอื่นๆ (ถ้ามี)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข
- รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ
การวิจัยเรื่องสภาพและปัญหาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1. ดร.ชินภัทร ภูมิรัตน	เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. ดร. กมล รอดคล้าย	รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. ดร.อานนท์ สุภากกิจ	ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17
4. นายรัชชชัย อู่พานิช	ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2
5. นายสมชาย อรุณธัญญา	รองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1
6. นายสำเนาบุญมาก	ผู้อำนวยการ โรงเรียนคลองใหญ่วิทยาคม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17
7. นายสงัด กระจำ	ผู้อำนวยการ โรงเรียนวัดราษฎร์ศรัทธา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1
8. นายพรชัย ประเสริฐสรรค์	ผู้อำนวยการ โรงเรียนวัดชนะสงคราม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1
9. นายไพรัช ช่างไม้	ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านหนองไก่อ่เดือน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2
10. ดร.มุกิตา แพทย์ประทุม	รองผู้อำนวยการ โรงเรียนคลองใหญ่วิทยาคม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17
11. ดร.สมพัทธ์ สันติพงษ์ไพศาล	รองผู้อำนวยการ โรงเรียนวัดชนะสงคราม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1
12. นางสาวรัตนภรณ์ เจษฎาฉัตร	รองผู้อำนวยการ โรงเรียนดัดดรุณี
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6
13. นางสาวสมร ระยับศรี	ครูโรงเรียน โรงเรียนวัดชนะสงคราม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ (ต่อ)

14. นายทง ส้วงวาลัย	ครูโรงเรียนคลองใหญ่วิทยาคม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17
15. นายชัยรัตน์ พรหมอยู่	ครูโรงเรียนบ้านหนองไก่อ๊ะ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2
16. นางสาวจินตนา เปี่ยมวิมล	ครูโรงเรียนดัดดรุณี
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6
17. นายอาภากร เจริญผล	ประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
โรงเรียนคลองใหญ่วิทยาคม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17

ประวัติของผู้วิจัย

ชื่อ-ชื่อสกุล	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภารดี อนันต์นารี
ตำแหน่งสถานที่ปฏิบัติงาน	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศูนย์นวัตกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ประวัติการศึกษา	ครุศาสตรบัณฑิต (การบริหารโรงเรียน) วิทยาลัยครูจันทบุรี
พ.ศ. 2525	การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยบูรพา
พ.ศ. 2537	การศึกษาคุศฎบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยบูรพา
พ.ศ. 2545	สภาพและปัญหาการบริหารกิจการที่คึกของสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ภาคตะวันออกเฉียง (ทุนคณะศึกษาศาสตร์ ปี 2551) การศึกษาแนวโน้มคุณลักษณะของครูไทยในทศวรรษ หน้า (พ.ศ.2553-2562) (ทุนวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการคุรุสภา ปี 2552) การศึกษาแนวทางพัฒนาผู้บริหารโรงเรียนประเภท อาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริม การศึกษานอกชน (ทุนวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษา เอกชน ปี 2553) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ศูนย์นวัตกรรมการ บริหารและผู้นำทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา (ทุนคณะศึกษาศาสตร์ ปี 2554) ความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริการของ องค์การบริหารส่วนตำบลท่าโสมและท่ากุ่ม จังหวัดตราด (ทุน อบต.ท่าโสมและอบต.ท่ากุ่ม ปี 2556)
ทุนวิจัย	